

I

(Zakonodajni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2014/23/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 26. februarja 2014

o podeljevanju koncesijskih pogodb

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 53(1), člena 62 in člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po predložitvi osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ker na ravni Unije ni jasnih pravil, ki bi urejala podeljevanje koncesijskih pogodb, ni pravne varnosti, ovirano je prosto opravljanje storitev in izkrivljeno delovanje notranjega trga. Zato so gospodarski subjekti, zlasti mala in

srednja podjetja (MSP), prikrajšani za pravice na notranjem trgu in ne morejo izkoristiti pomembnih poslovnih priložnosti, javni organi pa javnih sredstev ne morejo uporabiti tako, da bi državljani Unije imeli koristi od kakovostnih storitev po najboljših cenah. Ustrezen, uravnotežen in prožen pravni okvir za podeljevanje koncesij bi vsem gospodarskim subjektom Unije zagotovil učinkovit in nediskriminatoren dostop do trga ter pravno varnost, s čimer bi se spodbudile javne naložbe v infrastrukturo in strateške storitve za državljane. Tak pravni okvir bi povečal tudi pravno varnost za gospodarske subjekte ter bi lahko bil podlaga in sredstvo za nadaljnje odpiranje mednarodnih trgov javnih naročil in porast mednarodne trgovine. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti izboljšanju možnosti dostopa MSP do vseh koncesijskih trgov v Uniji.

- (2) Pravila zakonodajnega okvira za podeljevanje koncesij bi morala biti jasna in enostavna. Ustrezno bi morala odražati specifičnost koncesij v primerjavi z javnimi naročili ter ne bi smela povzročati pretirane birokracije.

- (3) Javno naročanje ima ključno vlogo pri strategiji Evropa 2020, določeni v sporočilu Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom „Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“ (v nadaljnjem besedilu: strategija Evropa 2020), saj gre za enega od tržnih instrumentov, ki se bodo uporabili za doseganje pametne, trajnostne in vključujoče rasti ter hkrati zagotovili najučinkovitejšo rabo javnih sredstev. Zato so koncesijske pogodbe pomemben instrument za dolgoročen strukturni razvoj infrastrukture in strateških storitev, pri čemer prispevajo k povečanju konkurence na notranjem trgu, omogočajo koristi od strokovnega znanja v zasebnem sektorju ter pomagajo doseгти učinkovitost in inovativnost.

⁽¹⁾ UL C 191, 29.6.2012, str. 84.

⁽²⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 49.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 15. januarja 2014 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. februarja 2014.

- (4) Za podeljevanje koncesij za javne gradnje trenutno veljajo osnovna pravila iz Direktive 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, medtem ko za podeljevanje koncesij za storitve s čezmejnimi interesom veljajo načela Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti načela prostega pretoka blaga, svobode ustanavljanja in opravljanja storitev, ter načela, ki iz tega izhajajo, kot so enaka obravnava, nediskriminacija, vzajemno priznavanje, sorazmernost in transparentnost. Vendar bi lahko prišlo do pravne negotovosti, saj nacionalni zakonodajalci različno razlagajo načela Pogodbe, pa tudi do precejšnjih razlik v zakonodaji različnih držav članic. To potrjuje tudi obsežna sodna praksa Sodišča Evropske unije, ki pa je le delno obravnavalo nekatere vidike podeljevanja koncesijskih pogodb.

Zato sta na ravni Unije potrebna enotna uporaba načel PDEU v vseh državah članicah in odprava razlik v njihovem razumevanju, s čimer bo odpravljeno tudi dolgotrajno izkrivljanje notranjega trga. S tem bi tudi spodbudili učinkovitost javne porabe, olajšali enakopraven dostop in pravično sodelovanje MSP pri podeljevanju koncesijskih pogodb, tako na lokalni ravni kot na ravni Unije, ter podprli doseganje trajnostnih ciljev javne politike.

- (5) Ta direktiva priznava in ponovno potrjuje pravico držav članic in javnih organov, da se odločijo o načinih upravljanja, ki se jim zdijo najustreznejši za izvajanje gradenj in opravljanje storitev. Zlasti ta direktiva nikakor ne bi smela vplivati na možnost držav članic in javnih organov, da izvajajo gradnje ali zagotavljajo storitve javnosti neposredno ali pa jih prenesejo na tretje osebe. Države članice ali javni organi bi morali še naprej imeti možnost, da pri doseganju ciljev javne politike v skladu s pravom Unije opredelijo in določijo značilnosti storitev, ki bodo opravljene, vključno z vsemi pogoji glede kakovosti ali cene storitev.
- (6) Opozoriti bi bilo treba, da se lahko države članice v skladu z načeli enake obravnave, nediskriminacije, transparentnosti in prostega pretoka oseb, določenimi v PDEU, same odločijo, ali bo opravljanje storitev organizirano kot opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, kot opravljanje negospodarskih storitev splošnega pomena ali kot kombinacija obeh. Prav tako bi bilo treba opozoriti, da ta direktiva ne vpliva na možnost nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov, da pri doseganju svojih ciljev javne politike v skladu s pravom Unije opredelijo storitve splošnega gospodarskega pomena, njihov obseg in značilnosti storitve, ki bo opravljena, vključno z vsemi pogoji glede kakovosti storitve. Prav

tako ne bi smela vplivati na pristojnost nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov, da v skladu s členom 14 PDEU in Protokolom št. 26, ki je priložen PDEU in Pogodbi o Evropski uniji (PEU), opravljajo, naročajo in financirajo storitve splošnega gospodarskega pomena. Poleg tega ta direktiva ne obravnava financiranja storitev splošnega gospodarskega pomena ali sistemov pomoči, ki jih v skladu s pravili Unije o konkurenci dodelijo države članice, zlasti na socialnem področju. Primerno je pojasniti, da negospodarske storitve splošnega pomena ne bi smele spadati v področje uporabe te direktive.

- (7) Obenem je primerno opozoriti, da ta direktiva ne bi smela posegati v zakonodajo držav članic o socialni varnosti. Prav tako ne bi smela povzročiti liberalizacije storitev splošnega gospodarskega pomena, ki so pridržane za osebe javnega ali zasebnega prava, ali privatizacije oseb javnega prava, ki opravljajo storitve.
- (8) Za koncesije, enake ali višje od določene vrednosti, je primerno določiti minimalno usklajevanje nacionalnih postopkov za podelitev takih pogodb na podlagi načel PDEU, da se omogoči odpiranje koncesij konkurenci in zagotovi zadostna pravna varnost. Te določbe o usklajevanju ne bi smele presegati tega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev in zagotovitev določene prožnosti. Državam članicam bi bilo treba omogočiti, da te določbe po potrebi dopolnijo in nadalje razvijejo, zlasti da izboljšajo skladnost z navedenimi načeli.
- (9) Pojasniti bi bilo treba, da lahko skupine gospodarskih subjektov, tudi če obstajajo v obliki začasnih združenj, sodelujejo v postopkih podelitve, ne da bi za to morale prevzeti določeno pravno obliko. Kadar in kolikor je to potrebno, na primer v primeru, ko se zahteva solidarna odgovornost, bi se ob podelitvi koncesije takim skupinam lahko zahtevala določena oblika. Pojasniti bi bilo treba tudi, da bi morali javnim naročnikom ali naročnikom omogočiti, da izrecno določijo, kako naj bi skupine gospodarskih subjektov izpolnile zahteve v zvezi z ekonomskim in finančnim položajem ali merila glede tehnične in strokovne sposobnosti, ki jih morajo izpolnjevati gospodarski subjekti, ki sodelujejo samostojno. Za izvajanje koncesijskih pogodb s strani skupin gospodarskih subjektov utegne biti potrebno določiti pogoje, ki jih posameznim udeležencem ni treba izpolnjevati. Takšni pogoji, ki bi jih morali upravičevati objektivni razlogi in bi morali biti sorazmerni, bi lahko na primer zajemali zahtevo po imenovanju skupnega predstavnika ali vodilnega partnerja za namene postopka podelitve koncesije ali zahtevo po informacijah o njihovi sestavi.

⁽¹⁾ Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL L 134, 30.4.2004, str. 114).

- (10) Nekatere določbe o usklajevanju bi bilo treba uvesti tudi za podeljevanje koncesij za gradnje in storitve v energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštinih storitev, saj lahko nacionalni organi vplivajo na vedenje subjektov, ki delujejo v teh sektorjih, pa tudi zato, ker delujejo na zaprtih trgih, na katerih države članice dodeljujejo posebne ali izključne pravice do oskrbovanja, zagotavljanja ali upravljanja omrežij za zadevne storitve.
- (11) Koncesije so odplačne pogodbe, s katerimi eden ali več javnih naročnikov ali naročnikov izvedbo gradenj ali opravljanje in upravljanje storitev zaupa enemu ali več gospodarskim subjektom. Predmet takšnih pogodb je naročilo gradenj ali storitev s koncesijo, pri čemer je nadomestilo pravica do uporabe gradenj ali storitev ali ta pravica skupaj s plačilom. Takšne pogodbe lahko, vendar ne nujno, vključujejo prenos lastništva na javne naročnike ali naročnike, vendar javni naročniki ali naročniki vedno pridobijo koristi od zadevnih gradenj ali storitev.
- (12) Za namene te direktive bi bilo treba pojasniti, da zgolj financiranje dejavnosti, zlasti prek nepovratnih sredstev, ki je pogosto povezano z obveznostjo vračila prejetih zneskov, če se ne porabijo za predvidene namene, ne spada v področje uporabe te direktive.
- (13) Poleg tega ureditve, pri katerih se vsem gospodarskim subjektom, ki izpolnjujejo določene pogoje, brez kakršne koli selektivnosti, na primer sistema potrošniške izbire ali storitvenih bonov, dovoli opravljanje neke naloge, ne bi smele biti uvrščene med koncesije, vključno s takimi, katerih podlaga je pravni sporazum med javnim organom in gospodarskimi subjekti. Takšni sistemi običajno temeljijo na odločitvi javnega organa, v kateri so določeni transparentni in nediskriminatorni pogoji, pod katerimi imajo gospodarski subjekti stalen dostop do opravljanja določenih storitev, kot so socialne storitve, tako da lahko potrošniki izbirajo med temi gospodarskimi subjekti.
- (14) Poleg tega med koncesije ne bi smeli biti uvrščeni nekateri akti držav članic, na primer dovoljenja ali licence, pri katerih država članica ali njen javni organ določi pogoje za izvajanje gospodarske dejavnosti, tudi pogoj izvedbe določenih del, ter ki se običajno dodelijo na zahtevo gospodarskega subjekta in ne na pobudo javnega naročnika ali naročnika in pri katerih ima gospodarski subjekt možnost, da odstopi od izvedbe gradnje ali opravljanja storitev. V primerih navedenih državnih aktov se lahko uporabljajo posebne določbe Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. V nasprotju z navedenimi akti držav članic pa so v koncesijskih pogodbah določene vzajemno zavezujoče obveznosti, pri katerih je treba gradnje ali storitve izvajati v skladu s posebnimi pravno izvršljivimi zahtevami, ki jih določi javni naročnik ali naročnik.
- (15) Poleg tega med koncesije v smislu te direktive ne bi smeli biti uvrščeni nekateri sporazumi o pravici gospodarskega subjekta do uporabe nekaterih javnih domen ali virov na podlagi zasebnega ali javnega prava, na primer zemljišč ali kakršne koli javne lastnine, zlasti v sektorju pomorskih pristanišč, pristanišč na celinskih vodah ali letališč, pri katerih država ali javni naročnik ali naročnik določi samo splošne pogoje za njihovo uporabo, ne naroči pa konkretnih gradenj ali storitev. To so običajno zakupne pogodbe za javno lastnino ali zemljišča, ki na splošno vsebujejo določila za prepustitev javne lastnine ali zemljišča najemniku, uporabo, ki ji je lastnina namenjena, obveznosti najemodajalca in najemnika za vzdrževanje lastnine, trajanje zakupa in prepustitev lastnine najemodajalcu ter najemnino in povezane stroške, ki jih mora plačati najemnik.
- (16) Poleg tega med koncesije v smislu te direktive tudi ne bi smeli biti uvrščeni sporazumi, ki podeljujejo služnostne pravice prehoda v zvezi z uporabo javnih nepremičnin zaradi zagotavljanja ali upravljanja fiksnih linij ali omrežij za opravljanje javne storitve, če iz teh sporazumov ne izhaja obveznost dobave ter če ti sporazumi ne določajo, da javni naročnik ali naročnik pridobi storitve zase ali za končne uporabnike.
- (17) Pogodbe, ki ne zajemajo plačil izvajalcu, ki je plačan na podlagi reguliranih tarif, izračunanih tako, da krijejo vse stroške in naložbe izvajalca pri opravljanju storitve, ne bi smele biti zajete s to direktivo.
- (18) Posledica težav pri razlagi pojmov koncesija in javno naročilo je nenehna pravna negotovost med zainteresiranimi stranmi, Sodišče Evropske unije pa je o tem sprejelo številne sodb. Zato bi bilo treba jasneje opredeliti koncesijo, zlasti v povezavi s pojmom operativnega tveganja. Glavna značilnost koncesije, tj. pravica do uporabe gradenj ali storitev, vedno pomeni prenos gospodarskega

⁽¹⁾ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

operativnega tveganja na koncesionarja, kar lahko tudi pomeni, da naložbe in stroški, ki nastanejo pri izvajanju gradenj ali storitev, pod običajnimi pogoji delovanja ne bodo v celoti povrnjeni, čeprav del tveganja še vedno nosi javni naročnik ali naročnik. Uporaba posebnih pravil, ki urejajo podeljevanje koncesij, ne bi bila upravičena, če bi razbremenil gospodarskega subjekta morebitnih izgub tako, da bi mu jamčil minimalne prihodke, ki bi bili enaki ali višji od naložb in stroškov, ki so gospodarskemu subjektu nastali pri izvajanju pogodbe. Hkrati bi bilo treba pojasniti, da bi bilo treba nekatere ureditve, ki jih izključno poplača javni naročnik ali naročnik, uvrstiti med koncesije, če je povrnitev naložb in stroškov, ki so gospodarskemu subjektu nastali pri izvedbi gradnje ali opravljanju storitve, odvisna od dejanskega povpraševanja po storitvah ali sredstvih oziroma od njihove dobave.

- (19) Če je tveganje odpravljeno s sektorsko uredbo, ki koncesionarju jamči izravnano naložb in stroškov, ki so mu nastali pri izvajanju pogodbe, se taka pogodba ne bi smela šteti za koncesijo po tej direktivi. Dejstvo, da je tveganje od vsega začetka omejeno, ne izključuje uvrstitve pogodbe med koncesije. To je na primer mogoče v sektorjih z reguliranimi tarifami ali kadar je operativno tveganje omejeno s pogodbeno ureditvijo, ki določa delno nadomestilo, tudi nadomestilo ob predčasni odpovedi koncesije zaradi razlogov, ki jih je mogoče pripisati javnemu naročniku ali naročniku, ali višje sile.

- (20) Operativno tveganje bi moralo izhajati iz dejavnikov, na katere stranke nimajo vpliva. Tveganja, kot so tveganja, povezana s slabim upravljanjem ali neizpolnjevanjem pogodbenih obveznosti gospodarskega subjekta ali višjo silo, niso odločilna pri uvrstitvi pogodbe med koncesije, saj so ta tveganja značilna za vse pogodbe, ne glede na to, ali gre za javno naročilo ali koncesijo. Operativno tveganje bi bilo treba razumeti kot tveganje, ki je posledica izpostavljenosti tržnim nepredvidljivostim in je povezano s povpraševanjem ali dobavo oziroma tako s povpraševanjem kot dobavo. Tveganje, povezano s povpraševanjem, je tveganje glede dejanskega povpraševanja po gradnjah ali storitvah, ki so predmet pogodbe. Tveganje, povezano z dobavo, je tveganje pri izvedbi gradnje ali opravljanju storitev, ki so predmet pogodbe, zlasti tveganje, da opravljene storitve ne bodo ustrezale

povpraševanju. Pri oceni operativnega tveganja bi bilo treba dosledno in enotno upoštevati neto trenutno vrednost vseh naložb, stroškov in prihodkov koncesionarja.

- (21) Sodišče Evropske unije je v svoji sodni praksi večkrat preučilo pojem „osebe javnega prava“. Več pojasnil je ključnih pri popolnem razumevanju tega koncepta. Zato bi bilo treba pojasniti, da se oseba, ki deluje v običajnih tržnih pogojih in si prizadeva za dobiček ter nosi izgube, ki izhajajo iz opravljanja njene dejavnosti, ne bi smela šteti za „osebo javnega prava“, saj se lahko šteje, da so potrebe splošnega interesa, za katerih izpolnjevanje je bila ustanovljena ali zadolžena, industrijske ali poslovne narave. Podobno je Sodišče preučilo tudi pogoj glede izvora financiranja zadevne osebe in pojasnilo, da financirati „večinoma“ pomeni več od polovice in da so lahko del takega financiranja plačila uporabnikov, ki so določena, izračunana in prejeta v skladu s pravili javnega prava.
- (22) Primerno je opredeliti „izključne pravice“ in „posebne pravice“, saj je to ključnega pomena pri opredelitvi področja uporabe te direktive in pojma „naročniki“. V zvezi s slednjim bi bilo treba pojasniti, da za subjekte, ki niso naročniki iz točke (a) člena 7(1) ali javna podjetja, veljajo določbe te direktive samo, kolikor na podlagi teh pravic opravljajo eno od dejavnosti, ki spadajo v področje njene uporabe. Vendar se ne bodo šteli kot naročniki, če so bile te pravice dodeljene po postopku, ki temelji na objektivnih merilih, zlasti v skladu z zakonodajo Unije, in v katerem je bilo zagotovljeno ustrezno obveščanje javnosti. Ta zakonodaja bi morala vključevati Direktivo 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, Direktivo 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, Direktivo 97/67/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, Direktivo 94/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ ter Uredbo (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾. Prav tako bi bilo treba pojasniti, da ta

⁽¹⁾ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).

⁽²⁾ Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 55).

⁽³⁾ Direktiva 97/67/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve (UL L 15, 21.1.1998, str. 14).

⁽⁴⁾ Direktiva 94/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 1994 o pogojih za izdajo in uporabo dovoljenj za iskanje, raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov (UL L 164, 30.6.1994, str. 3).

⁽⁵⁾ Uredba (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 (UL L 315, 3.12.2007, str. 1).

seznam zakonodaje ni izčrpen in da pravice v kakršni koli obliki, ki so bile dodeljene po drugih postopkih na podlagi objektivnih meril in o katerih je bila javnost ustrezno obveščena, niso relevantne za določanje naročnikov, zajetih v tej direktivi.

- (23) Ta direktiva bi se morala uporabljati zgolj za koncesijske pogodbe, katerih vrednost je enaka ali višja od določene mejne vrednosti, ki bi morala biti taka, da bi bile koncesije očitno zanimive za gospodarske subjekte iz držav članic, ki niso države članice javnega naročnika ali naročnika. Zato je treba določiti metodo izračuna ocenjene vrednosti koncesije, ki bi morala biti enaka za koncesije za gradnje in storitve, saj je večina pogodb mešanih. Nanašati bi se morala na celotni promet koncesionarja brez DDV med trajanjem pogodbe, ki ga oceni javni naročnik ali naročnik, kot nadomestilo za gradnje in storitve, ki so predmet koncesije.
- (24) Za zagotovitev dejanskega odpiranja trga in pravičnega ravnotežja pri uporabi pravil o podeljevanju koncesij v energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev je treba zajete subjekte opredeliti na drug način kot s sklicevanjem na njihov pravni status. Zato bi bilo treba zagotoviti, da se ohrani enako obravnavanje naročnikov iz javnega in zasebnega sektorja. Prav tako je treba v skladu s členom 345 PDEU zagotoviti, da ni poseganja v lastninskopravno ureditev v državah članicah. Zato bi bilo treba uporabljati posebna in enotna pravila za koncesije, ki jih podelijo naročniki, ki opravljajo eno od navedenih dejavnosti, za izvedbo take dejavnosti, ne glede na to, ali so državni, lokalni ali regionalni organi, osebe javnega prava, javna podjetja ali druge osebe s posebnimi ali izključnimi pravicami. Treba bi bilo domnevati, da subjekti, ki so v skladu z nacionalnim pravom odgovorni za opravljanje storitev, povezanih z eno od dejavnosti iz Priloge II, te dejavnosti tudi izvajajo.
- (25) Pojasniti bi bilo treba, da ustrezna dejavnost na področju letališč zajema tudi storitve za potnike, ki prispevajo k nemotenemu delovanju letališke infrastrukture in bi jih dobro delujoče, sodobno letališče moralo zagotavljati, kot so maloprodaja, gostinske storitve in parkirišča.
- (26) Nekateri naročniki so dejavni na področjih proizvodnje, prenosa ali distribucije toplote in hlajenja. Morda je nekoliko nejasno, katera pravila se uporabljajo za dejavnosti, povezane z ogrevanjem, in katera za dejavnosti, povezane s hlajenjem. Zato bi bilo treba pojasniti, da gre pri prenosu in/ali distribuciji toplote za dejavnost, zajeto v Prilogi II, in tako za subjekte, dejavne v sektorju ogrevanja, veljajo pravila te direktive, ki se uporabljajo za naročnike, kolikor jih lahko štejemo za naročnike. Na drugi strani pa za subjekte, ki poslujejo v sektorju hlajenja, veljajo pravila te direktive, ki se uporabljajo za javne naročnike, kolikor jih lahko štejemo za javne naročnike. Na koncu bi bilo treba pojasniti še, da bi bilo treba koncesije, podeljene za izvajanje pogodb, ki se hkrati nanašajo na ogrevanje in hlajenje, obravnavati v skladu z določbami o pogodbah za izvajanje več dejavnosti, na podlagi česar se določi, katera pravila naročanja, če sploh katera, bodo urejala njihovo podelitev.
- (27) Pred kakršno koli načrtovano spremembo področja uporabe te direktive za sektor hlajenja bi bilo treba preučiti položaj tega sektorja, da bi pridobili dovolj informacij, zlasti v zvezi s konkurenčnim položajem, obsegom čezmejnega naročanja in mnenji zainteresiranih strani. Ker bi lahko uporaba te direktive za ta sektor bistveno vplivala na odpiranje trga, bi bilo treba preučitev opraviti pri oceni učinka te direktive.
- (28) Pojasniti bi bilo treba, da za namene odstavkov 1 in 2 Priloge II „dobava“ vključuje generiranje/proizvodnjo, veleprodajo in maloprodajo. Vendar proizvodnja plina v obliki črpanja spada v področje uporabe odstavka 6 navedene priloge.
- (29) V primeru mešanih pogodb bi bilo treba veljavna pravila določiti glede na glavni predmet pogodbe, če so različni sestavni deli pogodbe objektivno neločljivi. Zato bi bilo treba pojasniti, kako naj bi javni naročniki in naročniki določili, ali so različni deli ločljivi ali ne. Tako pojasnilo bi bilo treba podpreti z zadevno sodno prakso Sodišča Evropske unije. Ločljivost ali neločljivost različnih delov bi se morala določiti za vsak primer posebej, pri čemer izraženi ali domnevni nameni javnega naročnika ali naročnika, da se različni vidiki, ki sestavljajo mešano pogodbo, obravnavajo kot neločljivi, ne bi smeli zadoštevati, temveč bi jih bilo treba podpreti z objektivnimi dokazi, ki bi te namene lahko upravičili in bi lahko potrdili potrebo po sklenitvi enotne pogodbe. Taka upravičena potreba po sklenitvi enotne pogodbe bi lahko bila denimo prisotna v primeru gradnje ene same stavbe, del katere bi neposredno uporabljal zadevni javni naročnik, drugi del pa se bi upravljal s koncesijo, npr. za zagotavljanje javnih parkirnih mest. Pojasniti bi bilo treba, da se potreba po sklenitvi enotne pogodbe lahko pojavi zaradi razlogov tehnične in gospodarske narave.

- (30) Pri mešanih pogodbah, ki jih je mogoče ločiti, imajo javni naročniki in naročniki seveda vedno možnost, da za posamezne dele mešane pogodbe oddajo ločene pogodbe; v tem primeru bi morale biti določbe, ki bi se uporabljale za vsak posamezni del, določene izključno ob upoštevanju značilnosti zadevne pogodbe. Nasprotno, če javni naročniki in naročniki sklenejo oddati pogodbo, ki vključuje elemente koncesije in druge elemente – ne glede na njihovo vrednost in ne glede na pravno ureditev, ki bi sicer veljala za te elemente – pa bi bilo treba navesti pravila, ki se uporabljajo v teh primerih. Vendar bi bilo treba predpisati posebne določbe za mešane pogodbe, ki vključujejo obrambne ali varnostne vidike oziroma nekatere dele, ki ne spadajo v področje uporabe PDEU.
- (31) Koncesije se lahko podelijo za izpolnitev zahtev v zvezi z več dejavnostmi, za katere utegnejo veljati različne pravne ureditve. Pojasniti bi bilo treba, da bi morala biti pravna ureditev, ki se uporablja za enotno koncesijo, namenjeno za več dejavnosti, podrejena pravilom, ki se uporabljajo za dejavnost, za katero je pogodba pretežno namenjena. Določitev dejavnosti, za katero je koncesija pretežno namenjena, bi morala temeljiti na analizi zahtev, ki jih mora določena koncesija izpolnjevati, opravi pa jo naročnik, da oceni vrednost koncesije in pripravi dokumentacijo v zvezi s podeljevanjem koncesije. V nekaterih primerih je lahko objektivno nemogoče določiti, za katero dejavnost je koncesija pretežno namenjena. Določiti bi bilo treba, katera pravila veljajo za take primere.
- (32) V nekaterih primerih je določeni javni naročnik ali naročnik, ki je državni, regionalni ali lokalni organ ali oseba javnega prava ali določeno združenje takih organov, edini, ki lahko opravlja neko storitev, za kar ima na podlagi nacionalnih zakonov ali drugih objavljenih predpisov, ki so skladni s PDEU, izključno pravico. Pojasniti bi bilo treba, da lahko v takem primeru navedeni javni naročnik ali naročnik iz te uvodne izjave ali združenje javnih naročnikov ali naročnikov podeli koncesije takim osebam brez uporabe te direktive.
- (33) Primerno je tudi, da se iz področja uporabe te direktive izključijo določene koncesije za storitve, podeljene gospodarskim subjektom, če so podeljene na podlagi izključne pravice, ki jo ima določeni gospodarski subjekt v skladu z nacionalnim zakonom ali drugim objavljenim predpisom in je bila dodeljena v skladu s PDEU in akti Unije o skupnih pravilih v zvezi z dostopom na trg, ki se uporabljajo za dejavnosti iz Priloge II, saj pri taki izključni pravici ni mogoče uporabiti konkurenčnega postopka podelitve koncesije. Ne glede na to in brez poseganja v pravne posledice splošne izključitve iz področja uporabe te direktive bi morala za koncesije iz drugega pododstavka člena 10(1) veljati obveznost objave obvestila o podelitvi koncesije, da se zagotovi osnovna transparentnost, razen če so pogoji za tako transparentnost določeni s področno zakonodajo. Zaradi boljše transparentnosti bi morala država članica, ki gospodarskemu subjektu dodeli izključno pravico za izvajanje ene od dejavnosti iz Priloge II, o tem obvestiti Komisijo.
- (34) Za namene te direktive bi morali imeti pojmi bistveni varnostni interesi, vojaška oprema, občutljiva oprema, občutljive gradnje in občutljive storitve enak pomen kot v Direktivi 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (35) Ta direktiva ne bi smela vplivati na možnost držav članic, da v skladu s pravom Unije izberejo metode za organiziranje in nadziranje iger na srečo in stav, tudi z dovoljenji. Primerno je, da se iz področja uporabe te direktive izključijo koncesije, ki so povezane s prirejanjem loterij in jih država članica gospodarskemu subjektu podeli na podlagi izključne pravice s postopkom brez objave na podlagi veljavnih nacionalnih zakonov ali drugih objavljenih predpisov, ki so skladni s PDEU. Ta izključitev je utemeljena z dodelitvijo izključne pravice gospodarskemu subjektu, zaradi česar ni mogoče uporabiti konkurenčnega postopka, in s potrebo po ohranitvi možnosti držav članic, da na nacionalni ravni regulirajo sektor iger na srečo zaradi njihovih obveznosti glede varstva javnega in družbenega reda.
- (36) Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za nekatere storitve v sili, če jih izvajajo neprofitne organizacije ali združenja, saj bi težko ohranili posebno naravo teh organizacij, če bi bilo izvajalce storitev treba izbirati v skladu s postopki iz te direktive. Vendar pa izključitev ne bi smela preseči nujno potrebnega. Zato bi bilo treba izrecno določiti, da ne bi smeli izključiti storitev prevoza bolnikov z reševalnimi vozili. V zvezi s tem je treba tudi pojasniti, da skupina 601 iz nomenklature CPV „storitve kopenskega prevoza“ ne zajema storitev reševalnih vozil, ki so v razredu CPV 8514. Pojasniti bi bilo torej treba, da bi morala za storitve, ki so zajete s kodo CPV 85143000-3, pri katerih gre izključno za prevoz bolnikov z reševalnimi vozili, veljati posebna ureditev, določena za socialne in druge posebne storitve (v nadaljnjem besedilu: enostavnejša ureditev). Posledično bi enostavnejša ureditev veljala tudi za mešane koncesijske pogodbe za opravljanje storitev reševalnih vozil na splošno, če bi bila vrednost storitev za prevoz bolnikov z reševalnimi vozili večja od vrednosti drugih storitev reševalnih vozil.
- ⁽¹⁾ Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76).

- (37) Primerno je opozoriti, da se ta direktiva uporablja le za javne naročnike in naročnike iz držav članic. Njene določbe zato ne veljajo za politične stranke, saj niso niti javni naročniki niti naročniki. Vendar bi lahko politične stranke v nekaterih državah članicah uvrstili med osebe javnega prava. Vendar so nekatere storitve (kot je produkcija propagandnih filmov in produkcija propagandnih videofilmov) tako zelo neločljivo povezane s političnimi stališči izvajalcev storitev, kadar se te opravljajo v okviru volilne kampanje, da za običajni način izbora teh izvajalcev storitev ni mogoče uporabiti pravil o koncesijah. Nazadnje bi bilo treba opozoriti, da statut in financiranje evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij urejajo druga pravila kot tista iz te direktive.
- (38) Mnogi naročniki so organizirani kot gospodarska skupina, ki lahko združuje več posameznih podjetij; pogosto imajo posamezna podjetja točno določeno vlogo v okviru gospodarske skupine. Zato je primerno izključiti določene koncesije za storitve in gradnje, podeljene povezanemu podjetju, katerega glavna dejavnost je, da opravlja te storitve ali izvaja te gradnje za skupino, katere del je, in ne za to, da bi jih ponudil na trgu. Primerno je izključiti tudi določene koncesije za storitve in gradnje, ki jih naročnik podeli skupnemu podjetju, ki ga za opravljanje dejavnosti iz te direktive sestavlja več naročnikov in katerega del je tudi zadevni naročnik. Vendar je prav tako primerno zagotoviti, da ta izključitev ne povzroči izkrivljanja konkurence v korist podjetij ali skupnih podjetij, ki so povezana z naročniki; primerno je zagotoviti ustrezen sklop pravil, zlasti za zgornjo mejo, v okviru katere lahko podjetja dosežejo del svojega prometa na trgu ter, nad katero bi izgubila možnost za pridobitev koncesije brez javnega razpisa, ter za sestavo skupnih podjetij in trdnost povezav med temi skupnimi podjetji in naročniki, ki jih sestavljajo.
- (39) Podjetja bi se morala šteti za povezana podjetja, če med naročnikom in zadevnim podjetjem obstaja neposreden ali posreden prevladujoč vpliv ali ima nad njima prevladujoč vpliv drugo podjetje; v tej zvezi udeležba zasebnega kapitala kot taka ne bi smela biti pomembna. Preverjanje, ali je posamezno podjetje povezano z določenim naročnikom, bi moralo biti mogoče izvesti na čim enostavnejši način. Ker je treba morebiten obstoj takšnega neposrednega ali posrednega prevladujočega vpliva preveriti že zaradi odločanja o tem, ali je treba letne računovodske izkaze zadevnih podjetij in naročnikov konsolidirati, bi bilo treba podjetja v primeru konsolidacije njihovih letnih računovodskih izkazov tako šteti za povezana podjetja. Vendar se pravila Unije o konsolidiranih računovodskih izkazih v nekaterih primerih ne uporabljajo, na primer zaradi velikosti vključenih podjetij ali neizpolnjevanja nekaterih pogojev v zvezi z njihovo pravno obliko. V takšnih primerih – če se Direktiva Sveta 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ne uporablja – bo treba obstoj neposrednega ali posrednega prevladujočega vpliva preveriti ob upoštevanju lastništva, finančne udeležbe ali predpisov, ki urejajo delovanje teh podjetij.
- (40) Za koncesije v vodnem sektorju pogosto veljajo posebne in kompleksne ureditve, ki jih je treba natančno upoštevati, saj je voda javna dobrina temeljnega pomena za vse državljane Unije. Zaradi posebnosti teh ureditev je sektor vode upravičeno izključiti iz področja uporabe te direktive. Izključitev se nanaša na koncesije za gradnje in storitve v zvezi z zagotavljanjem ali upravljanjem fiksnih omrežij, ki so namenjena zagotavljanju javne storitve v zvezi s proizvodnjo, transportom ali distribucijo pitne vode, ali v zvezi z dobavo pitne vode takšnim omrežjem. Koncesije v zvezi z odstranjevanjem ali čiščenjem odpadnih voda ter projekti vodnega inženirstva, namakanja ali izsuševanja površin (pod pogojem, da količina vode, namenjena za dobavo pitne vode, predstavlja več kot 20 % celotne količine vode, zagotovljene bodisi s temi projekti bodisi z namakalnimi ali drenažnimi napravami) bi morale biti prav tako izključene, če so povezane z izključeno dejavnostjo.
- (41) Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za koncesije, ki jih podelijo naročniki za omogočanje opravljanja dejavnosti iz Priloge II, če je dejavnost v državi članici, v kateri se opravlja, neposredno izpostavljena konkurenci na trgih, do katerih dostop ni omejen, in je to ugotovljeno po postopku, ki je v ta namen uveden v Direktivi 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Zato je primerno obdržati postopek, ki se uporablja za vse sektorje iz te direktive ali njihove dele in ki bo omogočal upoštevanje učinkov sedanjega ali prihodnjega odpiranja
- ⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).
- ⁽²⁾ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštinih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (glej stran 243 tega Uradnega lista).

konkurenci. Takšen postopek bi moral zagotoviti pravno varnost za zadevne subjekte in ustrezen postopek odločanja ter v kratkem roku zagotoviti enotno uporabo prava Unije na tem področju. Zaradi pravne varnosti bi bilo treba pojasniti, da se vse odločbe, ki so bile sprejete na podlagi člena 30 Direktive 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ pred začetkom veljavnosti te direktive, uporabljajo še naprej.

- (42) Ta direktiva, ki je naslovljena na države članice, se ne uporablja za koncesije, ki jih podeljujejo mednarodne organizacije v svojem imenu in za svoj račun. Vendar je treba pojasniti, v kakšnem obsegu bi bilo treba to direktivo uporabljati za podeljevanje koncesij, ki ga urejajo posebna mednarodna pravila.

- (43) Pri podeljevanju koncesij za nekatere avdiovizualne in radijske medijske storitve, ki jih opravljajo ponudniki medijskih storitev, bi moralo biti dopuščeno, da se upoštevajo vidiki kulturnega ali družbenega pomena, zaradi katerih je uporaba pravil o podeljevanju koncesij neustrezna. Zaradi tega je treba uveljaviti izjemo za koncesije za storitve, ki jih podeljujejo sami ponudniki medijskih storitev, pri nakupu, pripravi, produkciji ali koprodukciji standardnih programov in drugih pripravljalnih storitev, kot so tiste v zvezi s scenariji ali umetniškimi uprizoritvami, ki so potrebne za pripravo programa. Pojasniti bi bilo treba tudi, da bi bilo treba to izjemo uporabljati za radiodifuzijske medijske storitve ter za storitve na zahtevo (nelinearne storitve). Vendar se ta izključitev ne bi smela uporabljati za nabavo tehnične opreme, potrebne za produkcijo, koprodukcijo in oddajanje teh programov.

- (44) Ta direktiva ne posega v pristojnost držav članic glede financiranja storitev javne radiotelevizije, če je tako financiranje odobreno radiotelevizijskim zavodom za opravljanje javne službe, kakor jo naloži, opredeli in organizira vsaka država članica v skladu s Protokolom (št. 29) o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah, ki je priložen PDEU in PEU.

⁽¹⁾ Direktiva 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetskem in transportnem sektorju ter sektorju poštne storitve (UL L 134, 30.4.2004, str. 1).

- (45) Obstaja precejšnja pravna negotovost glede vprašanja, v kolikšni meri bi bilo treba pogodbe, sklenjene med osebami v javnem sektorju, zajeti v pravila o koncesijah. Države članice in celo javni naročniki ali naročniki zadevno sodno prakso Sodišča Evropske unije razlagajo različno. Zato je treba pojasniti, v katerih primerih se za pogodbe, sklenjene v javnem sektorju, ne uporabljajo pravila, določena v tej direktivi. Taka pojasnitev bi morala temeljiti na načelih iz zadevne sodne prakse Sodišča Evropske unije. Dejstvo, da sta obe pogodbeni stranki tudi javna organa, samo po sebi ne izključuje uporabe pravil, določenih v tej direktivi. Vendar pa uporaba pravil, določenih v tej direktivi, ne bi smela posegati v svobodo javnih organov, da naloge na področju javnih storitev, za katere so pristojni, izvajajo z uporabo lastnih virov, kar zajema tudi možnost sodelovanja z drugimi javnimi organi. Zagotoviti bi bilo treba, da nobeno izvzeto javno-javno sodelovanje ne izkrivlja konkurence glede na zasebne gospodarske subjekte, kolikor zasebnemu izvajalcu storitev zagotavlja prednost pred tekmeci.

- (46) Za koncesije, podeljene odvisnim pravnim osebam, se postopki iz te direktive ne bi smeli uporabljati, če javni naročnik ali naročnik iz točke (a) člena 7(1) obvladuje zadevno pravno osebo podobno kot svoje službe, pod pogojem, da odvisna pravna oseba več kot 80 % svojih dejavnosti izvaja za izpolnitev nalog, ki ji jih je zaupal javni naročnik ali naročnik, ki jo obvladuje, ali so ji jih zaupale druge pravne osebe, ki jih ta javni naročnik ali naročnik obvladuje, ne glede na to, kdo je upravičenec za izvajanje pogodbe. Izvzetje ne bi smelo veljati za primere, ko je zasebni gospodarski subjekt neposredno udeležen v kapitalu odvisne pravne osebe, saj bi v takih okoliščinah zasebni gospodarski subjekt s kapitalsko udeležbo v odvisni pravni osebi s podelitvijo koncesije brez konkurenčnega postopka imel neupravičeno prednost pred tekmeci. Vendar pa glede na posebne značilnosti javnih organov z obveznim članstvom, kot so organizacije, pristojne za upravljanje ali izvajanje nekaterih javnih storitev, to ne bi smelo veljati v primerih, ko je udeležba določenih zasebnih gospodarskih subjektov v kapitalu odvisne pravne osebe obvezna na podlagi določb nacionalne zakonodaje, skladne s Pogodbama, pod pogojem, da takšna udeležba ni obvladujoča in zaviralna ter da ne vpliva odločilno na odločitve odvisne pravne osebe.

Pojasniti bi bilo treba tudi, da je odločilen dejavnik zgolj neposredna udeležba zasebnega kapitala v odvisni pravni osebi. Če je v javnem naročniku ali naročniku, ki obvladuje pravno osebo, oziroma v javnih naročnikih ali naročnikih, ki obvladujejo pravno osebo, udeležen zasebni kapital, to ne onemogoča oddaje javnih naročil odvisni pravni osebi brez uporabe postopkov iz te direktive, saj takšna udeležba ne izkrivlja konkurence med zasebnimi gospodarskimi subjekti. Pojasniti bi bilo treba tudi, da bi morali imeti javni naročniki ali naročniki, kot

so osebe javnega prava, v katerih je lahko udeležen zasebni kapital, možnost uveljavljati izvzetje zaradi horizontalnega sodelovanja. Če so izpolnjeni vsi drugi pogoji za horizontalno sodelovanje, bi izvzetje zaradi horizontalnega sodelovanja tako moralo zajeti tudi take javne naročnike ali naročnike, če je pogodba sklenjena izključno med javnimi naročniki ali naročniki.

- (47) Javni naročniki ali naročniki iz točke (a) člena 7(1) bi se lahko odločili, da bodo prek sodelovanja skupaj izvajali svoje javne storitve, ne da bi morali uporabljati kakršno koli določeno pravno obliko. Takšno sodelovanje bi lahko zajemalo vse vrste dejavnosti v zvezi z izvajanjem storitev in odgovornosti, ki so bile dodeljene sodelujočim organom ali so jih ti prevzeli, npr. obvezne ali prostovoljne naloge lokalnih ali regionalnih organov ali storitve, ki jih določenim organom nalaga javno pravo. Storitve, ki jih izvajajo različni sodelujoči organi ali subjekti, niso nujno enake, lahko pa se tudi dopolnjujejo. Ta direktiva, se ne bi smela uporabljati pri pogodbah za skupno opravljanje javnih storitev, če so sklenjene izključno med javnimi naročniki ali naročniki, če se pri tem sodelovanju upoštevajo le vidiki javnega interesa in če noben zasebni izvajalec storitev nima prednosti pred svojimi tekmeci.

Da bi izpolnili te pogoje, bi moralo sodelovanje temeljiti na konceptu sodelovanja. Tako sodelovanje ne pomeni, da morajo vsi sodelujoči organi izvajati glavne pogodbene obveznosti, če se zavežejo, da bodo prispevali k skupnemu izvajanju zadevne javne storitve. Poleg tega bi bilo treba pri sodelovanju, kakor tudi pri vsakršnih finančnih transferjih med sodelujočimi javnimi naročniki, upoštevati le vidike javnega interesa.

- (48) V nekaterih primerih pravna oseba v skladu z ustreznimi določbami nacionalnega prava deluje kot podporna ali tehnična služba določenega javnega naročnika ali naročnika ter mora izvajati navodila, ki ji jih da zadevni javni naročnik ali naročnik, in tako nima vpliva na plačilo za svoje delo. Tako popolnoma upravno razmerje zaradi nepogodbenega značaja ne bi smelo spadati v področje uporabe postopkov za podelitev koncesije.
- (49) Pojasniti bi bilo treba, da bi morali pojem „gospodarski subjekt“ razlagati dovolj široko, da bi zajemal katero koli osebo in/ali subjekt, ki na trgu ponuja izvedbo gradenj, dobavo blaga ali opravljanje storitev, ne glede na to, v kakšni pravni obliki se ta oseba in/ali subjekt odloči

delovati. Pojem „gospodarski subjekt“ bi torej moral zajemati podjetja, družnice, hčerinske družbe, partnerstva, zadruge, družbe z omejeno odgovornostjo, javne ali zasebne univerze in druge oblike subjektov, ne glede na to, ali gre za „pravne osebe“ v vseh okoliščinah.

- (50) Za zagotovitev ustreznega oglaševanja koncesij za gradnje in storitve, enake ali višje od določene mejne vrednosti, ki jih podelijo naročniki in javni naročniki, je treba pred podelitvijo takih koncesij obvezno objaviti obvestilo o koncesiji v *Uradnem listu Evropske unije*.
- (51) Zaradi negativnih učinkov na konkurenco bi bilo treba podeljevanje koncesij brez predhodne objave dopustiti samo v zelo izjemnih okoliščinah. Ta izjema bi morala biti omejena na primere, ko je že od začetka jasno, da objava ne bi prispevala k večji konkurenci, zlasti ker lahko koncesijo objektivno izvede samo en gospodarski subjekt. Nezmožnosti podelitve koncesije drugemu gospodarskemu subjektu ne bi smel ustvariti sam javni naročnik ali naročnik zaradi prihodnjega postopka podelitve. Poleg tega bi bilo treba temeljito preučiti, ali obstajajo ustrezne nadomestne rešitve.
- (52) Za preprečevanje zapiranja trga in omejevanja konkurence bi bilo treba omejiti trajanje koncesije. Koncesije z zelo dolgim obdobjem trajanja lahko prav tako povzročijo zapiranje trga ter posledično ovirajo prosti pretok storitev in svobodo ustanavljanja. Vendar je lahko takšno obdobje trajanja upravičeno, če je potrebno, da se lahko koncesionarju povrnejo naložbe, načrtovane za izvedbo koncesije, ter da vloženi kapital prinese dobiček. Pri koncesijah z obdobjem trajanja, daljšim od petih let, bi bilo zato treba trajanje omejiti na obdobje, v katerem lahko koncesionar upravičeno pričakuje, da se mu bo pod običajnimi pogoji delovanja povrnila naložba, opravljena za izvajanje gradenj in storitev, in bo vloženi kapital prinesel dobiček, pri čemer se upoštevajo določeni pogodbeni cilji, k doseganju katerih se zaveže koncesionar pri izpolnjevanju zahtev, nanašajočih se na primer na kakovost ali ceno za uporabnike. Ocena bi morala biti veljavna v trenutku podelitve koncesije. Vključuje lahko začetne in poznejše naložbe, za katere se šteje, da so potrebne pri izvajanju koncesije, zlasti stroške za infrastrukturo, avtorske pravice, patente, opremo, logistiko, zaposlovanje in usposabljanje osebja ter začetne stroške. Najdaljše obdobje trajanja koncesije bi moralo biti navedeno v koncesijski dokumentaciji, razen če je trajanje eno od meril za podelitev pogodbe. Javni naročniki in naročniki bi lahko vedno podelili koncesijo za obdobje, ki je krajše od obdobja, potrebnega za povrnitev naložb, pod pogojem, da zaradi s tem povezanega nadomestila ni odpravljeno operativno tveganje.

- (53) Iz popolne uporabe te direktive je primerno izključiti samo storitve z omejeno čezmejno razsežnostjo, kot so nekatere socialne, zdravstvene ali izobraževalne storitve. Te storitve se opravljajo v posebnem okviru, ki se med državami članicami zaradi različne kulturne tradicije zelo razlikuje. Za koncesije za te storitve bi bilo zato treba določiti posebno ureditev ter pri tem upoštevati, da se urejajo na novo. Zadostno obveščenost morebitnih ponudnikov o poslovnih priložnostih ter vseh zainteresiranih oseb o številu in vrsti podeljenih koncesij zagotavlja obveznost objave predhodnega informativnega obvestila in obvestila o podelitvi koncesije, katere vrednost je enaka mejni vrednosti iz te direktive ali večja. Poleg tega bi morale države članice uvesti ustrezne ukrepe za podeljevanje koncesijskih pogodb za te storitve, s katerimi bi morale zagotoviti skladnost z načeloma transparentnosti in enake obravnave gospodarskih subjektov ter javnim naročnikom in naročnikom omogočiti, da upoštevajo posebnosti zadevnih storitev. Države članice bi morale zagotoviti, da lahko javni naročniki in naročniki upoštevajo potrebo po zagotovitvi inovativnosti ter, v skladu s členom 14 PDEU in protokolom št. 26, visoke ravni kakovosti, varnosti in cenovne dostopnosti, enake obravnave ter spodbujanja splošnega dostopa in pravic uporabnikov.
- (54) Zaradi pomembnosti kulturnega okvira in občutljivosti teh storitev bi bilo treba državam članicam zagotoviti dovolj proste presoje, da lahko organizirajo izbor ponudnikov storitev tako, kot je po njihovem mnenju najustreznejše. Ta direktiva državam članicam ne preprečuje, da bi pri izboru ponudnikov storitev uporabljale posebna merila za kakovost, kot so merila iz prostovoljnega evropskega okvira kakovosti za socialne storitve, ki ga je pripravil Odbor Evropske unije za socialno zaščito. Države članice in/ali javni organi lahko te storitve še naprej opravljajo sami ali socialne storitve organizirajo tako, da ne sklenejo koncesijskih pogodb, na primer samo s financiranjem takih storitev ali podelitvijo licenc oziroma dovoljenj vsem gospodarskim subjektom, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih predhodno določi javni naročnik ali naročnik, brez omejitev ali kvot, če tak sistem zagotavlja ustrezno oglaševanje ter upošteva načeli transparentnosti in nediskriminacije.
- (55) Zaradi ustrezne vključitve okoljskih in socialnih zahtev ter zahtev s področja dela v postopke podeljevanja koncesij je nadvse pomembno, da države članice in javni naročniki ali naročniki sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev skladnosti z obveznostmi s področja okoljskega, socialnega in delovnega prava, ki veljajo na kraju izvajanja gradenj ali opravljanja storitev in izhajajo iz zakonov ali drugih predpisov na nacionalni ravni in na ravni Unije, pa tudi iz kolektivnih pogodb, če so takšna pravila in njihova uporaba v skladu s pravom Unije. Pri izvajanju koncesije bi bilo treba upoštevati tudi obveznosti na podlagi mednarodnih sporazumov, ki so jih ratificirale vse države članice in so navedeni v tej direktivi. Vendar pa navedeno nikakor ne bi smelo preprečevati uporabe za delavce ugodnejših pogojev zaposlitve. Ustrezne ukrepe bi bilo treba izvajati v skladu z osnovnimi načeli prava Unije, zlasti da se zagotovi enaka obravnava. Takšne ustrezne ukrepe bi bilo treba izvajati v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES ⁽¹⁾ in na način, ki zagotavlja enako obravnavo in ni neposredno ali posredno diskriminatorno do gospodarskih subjektov in delavcev iz drugih držav članic.
- (56) Treba bi bilo šteti, da se storitve zagotavljajo na kraju, na katerem se izvede značilna izpolnitev. Če se storitve zagotavljajo na daljavo, kot na primer storitve klicnih centrov, bi bilo treba šteti, da se zagotavljajo na kraju, na katerem se storitve izvajajo, ne glede na kraje in države članice, ki so jim storitve namenjene.
- (57) Zadevne obveznosti bi se lahko odražale v klavzulah o koncesijah. V koncesije bi morale biti prav tako mogoče vključiti klavzule za zagotavljanje upoštevanja kolektivnih pogodb v skladu s pravom Unije. Neizpolnjevanje zadevnih obveznosti je mogoče šteti za hudo kršitev zadevnega gospodarskega subjekta, zaradi katere je lahko ta gospodarski subjekt izključen iz postopka podelitve koncesije.
- (58) Upoštevanje omenjenih določb okoljskega, socialnega in delovnega prava bi bilo treba spremljati v zadevnih fazah postopka podelitve koncesije, tj. pri uporabi splošnih načel, ki urejajo izbor udeležencev in oddajo pogodb, ter pri uporabi meril za izključitev.
- (59) Nobena določba v tej direktivi ne bi smela preprečiti uvedbe ali uveljavitve ukrepov, potrebnih za varovanje javnega reda, javne morale, javne varnosti, zdravja, življenja ljudi in živali, ohranitev rastlinskega življenja, ali drugih okoljskih ukrepov, zlasti zaradi trajnostnega razvoja, če so ti ukrepi v skladu s PDEU.

⁽¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL L 18, 21.1.1997, str. 1).

- (60) Da bi med izvajanjem postopka zagotovili zaupnost, javni naročniki in naročniki ter gospodarski subjekti ne bi smeli razkriti informacij, ki so označene kot zaupne. V primeru neupoštevanja te obveznosti bi morale biti uvedene ustrezne sankcije, kakor in kolikor so določene po civilnem ali upravnem pravu držav članic.
- (61) Države članice bi morale zaradi preprečevanja goljufij, favoriziranja, korupcije in nasprotij interesov sprejeti ustrezna pravila, s katerimi bi zagotovile transparentnost postopka podeljevanja koncesij ter enako obravnavo vseh kandidatov in ponudnikov. S takšnimi ukrepi bi morali zlasti odpraviti nasprotje interesov in druge resne nepravilnosti.
- (62) Javni naročniki in naročniki bi morali biti obvezani, da upoštevajo minimalni rok za prejem vlog in ponudb, tako da jih bodo lahko oddali vsi zainteresirani gospodarski subjekti.
- (63) Izbira sorazmernih, nediskriminatornih in poštenih pogojev za sodelovanje gospodarskih subjektov in njihova uporaba sta bistveni za dejanski dostop subjektov do gospodarskih priložnosti, ki jih nudijo koncesije. Zlasti možnost, da lahko kandidat uporabi tudi zmogljivosti drugih subjektov, je lahko odločilna za sodelovanje MSP. Zato je primerno določiti, da bi se morali pogoji za sodelovanje nanašati izključno na strokovno in tehnično sposobnost ter na finančni in ekonomski položaj gospodarskih subjektov in biti povezani s predmetom pogodbe, da bi jih bilo treba objaviti v obvestilu o koncesiji in da gospodarskemu subjektu, razen v izjemnih okoliščinah, ne smejo preprečiti, da bi uporabil zmogljivosti drugih subjektov, ne glede na pravno razmerje med njim in temi subjekti, če gospodarski subjekt javnemu naročniku ali naročniku dokaže, da bo imel na voljo potrebna sredstva.
- (64) Poleg tega bi bilo treba javnim naročnikom ali naročnikom zaradi boljše vključitve socialnih in okoljskih vidikov v postopke podeljevanja koncesij omogočiti, da uporabljajo merila za podelitev ali pogoje za izvajanje koncesij v zvezi z gradnjami ali storitvami, ki jih je treba zagotoviti v okviru koncesijske pogodbe, in sicer v vseh pogledih in fazah njihove življenjske dobe, od pridobivanja surovin za proizvod do faze njegove odstranitve, vključno z dejavniki, povezanimi z določenim postopkom proizvodnje, dobave ali trgovanja s temi gradnjami ali storitvami ali določenimi postopki v poznejši fazi njihove življenjske dobe, tudi če ti dejavniki fizično niso del njih. Merila in pogoji v zvezi s takim postopkom proizvodnje ali dobave so na primer, da se storitve, ki so predmet koncesije, zagotavljajo z uporabo energetsko učinkovitih naprav. V skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije to zajema tudi merila za podelitev ali pogoje za izvajanje koncesije, ki zadevajo uporabo proizvodov pravične trgovine med izvajanjem koncesije, ki jo je treba podeliti. Merila in pogoji, ki zadevajo trgovanje in njegove pogoje, se lahko na primer nanašajo na zahtevo, da se podizvajalcem plačata minimalna cena in cenovna premija. Pogoji za izvajanje koncesije, ki se nanašajo na okoljske vidike, lahko na primer vključujejo zmanjševanje količine odpadkov ali učinkovitost virov.
- (65) Merila za podelitev ali pogoje za izvajanje koncesij, ki zadevajo socialne vidike proizvodnega postopka, bi bilo treba uporabljati v skladu z Direktivo 96/71/ES, kakor jo razlaga Sodišče Evropske unije, ter jih ne bi smeli izbrati ali uporabljati na način, ki je neposredno ali posredno diskriminatoren do gospodarskih subjektov iz drugih držav članic ali tretjih držav, ki so pogodbenice Sporazuma Svetovne trgovinske organizacije o vladnih naročilih (v nadaljnjem besedilu: Sporazum GPA) ali sporazumov o prosti trgovini, katerih pogodbenica je Unija. Zato bi morale zahteve v zvezi z osnovnimi delovnimi pogoji, ki jih ureja Direktiva 96/71/ES, npr. minimalnimi plačami, ostati na ravni, ki jo določajo nacionalna zakonodaja ali kolektivne pogodbe, ki se uporabljajo v skladu s pravom Unije v okviru navedene direktive. Pogoji za izvajanje koncesij so lahko namenjeni tudi boljšemu izvajanju ukrepov za spodbujanje enakosti žensk in moških pri delu, večji udeležbi žensk na trgu dela in usklajevanju poklicnega in družinskega življenja, varstvu okolja ali dobremu počutju živali, vsebinski skladnosti s temeljnimi konvencijami Mednarodne organizacije dela (MOD) ter zaposlovanju večjega števila prikrajšanih oseb, kot je potrebno v skladu z nacionalno zakonodajo.
- (66) Ukrepi, namenjeni varovanju zdravja osebja, vključenega v postopek izvajanja koncesije, spodbujanju družbenega vključevanja prikrajšanih oseb ali pripadnikov ranljivih skupin med osebami, zadolženimi za izvajanje koncesije, ali usposabljanju na področju spretnosti, zahtevanih za zadevno koncesijo, so tudi lahko predmet meril za podelitev ali pogojev za izvajanje koncesije, če zadevajo gradnje ali storitve, ki jih je treba zagotoviti v skladu s koncesijo. Taka merila ali pogoji lahko na primer zadevajo zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih ali izvajanje ukrepov usposabljanja brezposelnih ali mladih med izvajanjem koncesije, ki bo podeljena. Javni naročniki lahko v tehničnih specifikacijah navedejo take socialne zahteve, ki so neposredno značilne za zadevni proizvod ali storitev, npr. dostopnost za invalidne osebe ali oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom.

- (67) Tehnične in funkcionalne zahteve, ki jih pripravijo javni naročniki in naročniki, morajo omogočati odprtost koncesij konkurenci. V teh zahtevah bi morale biti opredeljene zahtevane značilnosti gradenj in/ali storitev, zajetih v koncesiji, v njih pa je lahko naveden določen postopek proizvodnje ali zagotavljanja zahtevanih gradenj ali storitev, pod pogojem, da so povezane s predmetom koncesije ter sorazmerne z njeno vrednostjo in cilji. V določenem postopku proizvodnje so lahko vključene zahteve v zvezi z dostopnostjo za invalidne osebe ali stopnjami okoljske učinkovitosti. Te tehnične in funkcionalne zahteve bi morale biti vključene v koncesijsko dokumentacijo ter ustrezati načeloma enake obravnave in transparentnosti. Sestaviti bi jih bilo treba tako, da se prepreči umetno omejevanje konkurence, zlasti z zahtevami, ki dajejo prednost določenemu gospodarskemu subjektu, ker navajajo ključne značilnosti blaga, storitev ali gradenj, ki jih ta gospodarski subjekt navadno zagotavlja. Vsekakor bi morali javni naročniki ali naročniki upoštevati ponudbe za gradnje in/ali storitve, vključno z blagom, povezanim s takšnimi gradnjami in storitvami, ki enako izpolnjujejo zahtevane značilnosti.
- (68) Koncesije so ponavadi dolgoročni, kompleksni dogovori, pri katerih koncesionar prevzame odgovornosti in tveganja, ki jih imajo navadno javni naročniki in naročniki ter so običajno v njihovi pristojnosti. Zato bi morale biti javnim naročnikom in naročnikom dovoljeno, da ob upoštevanju te direktive ter načel transparentnosti in enake obravnave ohranijo določeno prožnost pri določitvi in organizaciji postopka izbire koncesionarja. Vendar je zaradi zagotovitve enake obravnave in transparentnosti med celotnim postopkom podelitve primerno določiti osnovna jamstva za postopek podelitve, med drugim za obveščanje o vrsti in obsegu koncesije, omejitve števila kandidatov, pošiljanje informacij kandidatom in ponudnikom ter razpoložljivost ustreznih evidenc. Treba je tudi določiti, da ni dovoljeno odstopati od prvotnih določil obvestila o koncesiji, da se prepreči nepravilno obravnavanje morebitnih kandidatov.
- (69) Koncesije ne bi smele biti podeljene gospodarskim subjektom, ki so sodelovali v hudodelski združbi ali bili spoznani za krive korupcije, goljufije v škodo finančnih interesov Unije, terorističnih kaznivih dejanj, pranja denarja, financiranja terorizma ali trgovine z ljudmi. Državam članicam pa bi bilo treba v izjemnih primerih omogočiti odstopanje od teh obveznih izključitev, če je podelitev pogodbe neizogibna zaradi pomembnejših zahtev v splošnem interesu. Tudi neplačevanje davkov ali prispevkov za socialno varnost bi bilo treba sankcionirati z obvezno izključitvijo na ravni Unije.
- (70) Poleg tega bi bilo treba javnim naročnikom in naročnikom omogočiti tudi, da izključijo gospodarske subjekte, ki so se izkazali za nezanesljive, npr. zaradi hujših ali ponavljajočih se kršitev okoljskih ali socialnih obveznosti, vključno s pravili o dostopnosti za invalidne osebe, ali drugih hujših kršitev poklicnih pravil, kot so kršitve pravil konkurence ali pravic intelektualne lastnine. Pojasniti bi bilo treba, da se v primeru hujše kršitve poklicnih pravil lahko omaje integriteta gospodarskega subjekta, s čimer gospodarski subjekt postane neustrezen za podelitev koncesijske pogodbe, ne glede na to, ali ima sicer tehnične in ekonomske zmožljivosti za izvedbo pogodbe. Javni naročniki in naročniki bi morali prav tako imeti možnost domnevati, da je prišlo do hujših kršitev poklicnih pravil, če lahko pred končno in zavezujočo odločitvijo o obstoju razlogov za obvezno izključitev na kakršen koli ustrezen način dokažejo, da je gospodarski subjekt kršil svoje obveznosti, tudi obveznost plačevanja davkov ali prispevkov za socialno varnost, razen če nacionalno pravo ne določa drugače, pri čemer pa je treba upoštevati, da bodo odgovorni za posledice morebitne napačne odločitve. Javni naročniki in naročniki bi morali imeti tudi možnost izključitve kandidatov ali ponudnikov, če so se pri izvajanju prejšnjih koncesij ali drugih pogodb, sklenjenih z javnimi naročniki ali naročniki, pokazale večje pomanjkljivosti glede ključnih zahtev, na primer nezmožnost dobave ali izvedbe, velike pomanjkljivosti dobavljenega proizvoda ali opravljene storitve, zaradi katerih je bila neuporabna za predvideni namen, ali neustrezno ravnanje, ki povzroča resne dvome o zanesljivosti gospodarskega subjekta. V nacionalnem pravu bi morale biti določeno najdaljše trajanje take izključitve.
- (71) Dopustiti pa bi bilo treba možnost, da gospodarski subjekti sprejmejo ukrepe za zagotavljanje ustreznosti, katerih namen je odprava posledic kaznivih dejanj ali kršitev ter učinkovito preprečevanje nadaljnjih primerov neustreznega ravnanja. Med temi ukrepi so lahko zlasti ukrepi v zvezi z osebjem in organizacijo, na primer prekinitev vseh stikov z osebami ali organizacijami, vpletenimi v kršitve, ustrezni ukrepi za reorganizacijo osebja, uvedba sistemov poročanja in nadzora, oblikovanje strukture notranje revizije za spremljanje skladnosti in sprejetje pravil o notranji odgovornosti in odškodninah. Če taki ukrepi zagotovijo dovolj jamstev, zadevni gospodarski subjekt ne bi smel biti več izključen zgolj zaradi teh razlogov. Gospodarskim subjektom bi bilo treba omogočiti, da zahtevajo preučitev ukrepov za zagotavljanje ustreznosti, ki so jih sprejeli, da bi lahko sodelovali v postopku podelitve koncesije. Vendar bi morale

natančne postopkovne in materialne pogoje za uporabo v teh primerih določiti države članice. Zlasti bi se lahko same odločile, ali naj ustrezne ocene opravijo posamezni javni naročniki ali naročniki sami, ali pa za to nalogo pooblastijo druge organe na centralni ali decentralizirani ravni.

niki ali naročniki lahko primorani zahtevati zamenjavo zadevnega podizvajalca, če bi bila v takih primerih obvezna izključitev koncesionarja. Prav tako bi bilo treba izrecno določiti, da lahko države članice v nacionalnem pravu še naprej določajo strožja pravila glede odgovornosti.

- (72) Pomembno je, da pristojni nacionalni organi, kot so na primer delovne inšpekcije ali agencije za varstvo okolja, z ustreznimi ukrepi v okviru svoje odgovornosti in pristojnosti zagotovijo, da podizvajalci upoštevajo veljavne obveznosti iz okoljskega, socialnega in delovnega prava, določene v pravu Unije, nacionalnem pravu, kolektivnih pogodbah ali predpisih mednarodnega okoljskega, socialnega in delovnega prava, naštetih v tej direktivi, če so takšna pravila in njihova uporaba v skladu s pravom Unije. Zagotoviti je treba tudi določeno transparentnost v podizvajalski verigi, saj so na ta način javni naročniki in naročniki obveščeni o tem, kdo je prisoten na gradbiščih, na katerih se izvaja gradnja zanje, ali katera podjetja opravljajo storitve v stavbah, na infrastrukturi ali območjih, kot so mestne hiše, občinske šole, športni objekti, pristanišča ali avtoceste, za katera so javni naročniki odgovorni ali ki so pod njihovim nadzorom. Pojasniti bi bilo treba, da je za posredovanje zahtevanih informacij v vsakem primeru odgovoren koncesionar, bodisi na podlagi posebnih klavzul, ki jih bo vsak javni naročnik ali naročnik moral vključiti v vse postopke podelitve, bodisi na podlagi obveznosti, ki jih bodo države članice naložile koncesionarjem v obliki splošno veljavnih določb.

Pojasniti bi morali tudi, da bi bilo treba pogoje, povezane z zagotavljanjem upoštevanja veljavnih obveznosti s področij okoljskega, socialnega in delovnega prava, določenih v pravu Unije, nacionalnem pravu, kolektivnih pogodbah ali predpisih mednarodnega okoljskega, socialnega in delovnega prava, naštetih v tej direktivi, če so takšna pravila in njihova uporaba v skladu s pravom Unije, uporabiti vedno, kadar nacionalno pravo države članice določa mehanizem solidarne odgovornosti med podizvajalci in koncesionarjem. Poleg tega bi bilo treba izrecno navesti, da grede države članice lahko še dlje, na primer tako, da razširijo obveznosti glede transparentnosti ali da javnim naročnikom ali naročnikom omogočijo oziroma od njih zahtevajo, da preverijo, da podizvajalci niso v nobeni od situacij, ki bi utemeljevala izključitev gospodarskih subjektov. Če se taki ukrepi uporabljajo za podizvajalce, bi bilo treba zagotoviti skladnost z določbami, ki se uporabljajo za koncesionarja; obstoj obveznih razlogov za izključitev bi tako pomenil, da mora koncesionar zamenjati zadevnega podizvajalca. Če se pri takem preverjanju izkaže, da obstajajo neobvezni razlogi za izključitev, bi bilo treba pojasniti, da lahko javni naročniki ali naročniki zahtevajo zamenjavo. Izrecno pa bi bilo treba navesti tudi, da so javni naroč-

- (73) Javni naročniki ali naročniki bi morali ponudbe oceniti na podlagi enega ali več meril za podelitev. Merila za podelitev koncesij bi morala biti vedno skladna z nekaterimi splošnimi standardi, tako da bosta zagotovljeni transparentnost in enaka obravnava. Ti standardi se lahko nanašajo na dejavnike, ki niso zgolj gospodarski, temveč vplivajo na vrednost ponudbe z vidika javnega naročnika ali naročnika in mu omogočajo določitev skupne gospodarske koristi za javnega naročnika ali naročnika. Vsi morebitni kandidati ali ponudniki bi morali biti vnaprej seznanjeni z merili, ki bi morala biti povezana s predmetom pogodbe, javnemu naročniku ali naročniku pa ne bi smela zagotavljati neomejene svobodne izbire. Dopusčati bi morala učinkovito konkurenco ter vključevati zahteve, ki omogočajo učinkovito preverjanje informacij, ki jih predložijo ponudniki. Merila za podelitev lahko med drugim vključujejo okoljska ali socialna merila ali merila v zvezi z inovativnostjo. Javni naročniki ali naročniki bi morali tudi navesti merila za podelitev v padajočem zaporedju glede na pomembnost, da bi zagotovili enako obravnavo morebitnih ponudnikov, s tem ko bi jim omogočili seznanitev z vsemi elementi, ki jih morajo upoštevati pri pripravi ponudbe.

Če javni naročnik ali naročnik prejme ponudbo, v kateri je predlagana inovativna rešitev z izjemno funkcionalno učinkovitostjo, ki je skrben javni naročnik ali naročnik ni mogel predvideti, lahko javni naročnik ali naročnik izjemoma spremeni vrstni red meril za podelitev in tako upošteva nove možnosti, ki jih ponuja ta inovativna rešitev, pod pogojem, da takšna sprememba zagotavlja enako obravnavo vseh dejanskih ali morebitnih ponudnikov z izdajo novega povabila k oddaji ponudb ali po potrebi z objavo novega obvestila o koncesiji.

- (74) Z elektronskimi informacijskimi in komunikacijskimi sredstvi se lahko zelo poenostavi objava koncesij ter povečajo učinkovitost, hitrost in transparentnost postopkov podeljevanja koncesij. Postala bi lahko standardna sredstva sporočanja in izmenjave informacij v postopkih podeljevanja koncesij, saj znatno povečujejo možnosti gospodarskih subjektov za sodelovanje v postopkih podeljevanja koncesij na celotnem notranjem trgu.

- (75) Pri koncesijskih pogodbah gre običajno za dolgoročne in kompleksne tehnične in finančne dogovore, med veljavnostjo katerih se razmere spreminjajo. Zato je treba pojasniti pogoje, pod katerimi je treba zaradi spremenjene koncesije med njenim izvajanjem izvesti nov postopek podelitve koncesije, pri čemer je treba upoštevati zadevno sodno prakso Sodišča Evropske unije. Nov postopek podelitve koncesije se zahteva v primeru bistvenih sprememb prvotne koncesije, zlasti glede obsega in vsebine vzajemnih pravic ter obveznosti pogodbenih strank, vključno s porazdelitvijo pravic intelektualne lastnine. Take spremembe kažejo, da se nameravajo pogodbene stranke ponovno pogajati o ključnih določilih ali pogojih te koncesije. To velja zlasti, če bi spremenjeni pogoji, v primeru da bi veljali že za prvotni postopek, vplivali na rezultat postopka. Spremembe koncesije, zaradi katerih se le malo spremeni vrednost pogodbe do določene ravni vrednosti, bi morale biti vedno možne, ne da bi bilo zaradi tega treba izvesti nov postopek podelitve koncesije. Zato in zaradi pravne varnosti bi bilo treba v tej direktivi določiti mejne vrednosti „de minimis“, pod katerimi nov postopek podelitve ni potreben. Spremembe koncesije nad temi mejnimi vrednostmi bi morale biti možne, ne da bi bilo zaradi tega treba izvesti nov postopek podelitve koncesije, če so takšne spremembe v skladu z določenimi pogoji. To bi na primer lahko bilo v primeru sprememb – če so takšne spremembe v skladu z ustreznimi pogoji iz te direktive – ki so potrebne zaradi upoštevanja zahtev javnih naročnikov ali naročnikov, v zvezi z varnostnimi zahtevami in ob upoštevanju posebnosti določenih dejavnosti, kot je na primer upravljanje gorskih športnih in turističnih objektov, če se lahko zakonodaja spremeni zaradi upoštevanja povezanih tveganj.
- (76) Javni naročniki in naročniki so lahko soočeni z zunanjimi okoliščinami, ki jih ob podelitvi koncesije niso mogli predvideti, zlasti če se izvajanje koncesije nanaša na daljše obdobje. V takih primerih je potrebna določena prožnost, da je mogoče koncesijo prilagoditi tem okoliščinam brez novega postopka podelitve. Pojem nepredvidljivih okoliščin se nanaša na okoliščine, ki jih ni bilo mogoče napovedati, čeprav je javni naročnik ali naročnik ustrezno skrbno pripravil prvotno podelitev ter pri tem upošteval razpoložljiva sredstva, vrsto in značilnosti zadevnega projekta, dobro prakso na zadevnem področju in potrebo po zagotovitvi ustreznega razmerja med sredstvi, porabljenimi med pripravo podelitve koncesije, in njeno predvideno vrednostjo. Vendar to ne more veljati v primerih, ko se zaradi spremembe spremeni splošna narava koncesije, na primer če se gradnje, ki jih je treba izvesti, ali storitve, ki jih je treba opraviti, nadomestijo z drugimi ali če se bistveno spremeni vrsta koncesije, saj je v takem primeru mogoče predpostaviti hipotetičen vpliv na rezultat. Pri koncesijah, podeljenih za izvajanje dejavnosti, ki ni na seznamu iz Priloge II, povečanje vrednosti, ki ne zahteva novega postopka podeljevanja, ne bi smelo presežati 50 % vrednosti prvotne koncesije. Če je opravljenih več zaporednih sprememb, bi morala ta omejitev veljati za vrednost posamezne spremembe. Te zaporedne spremembe ne bi smele biti namenjene obidu te direktive.
- (77) V skladu z načeloma enake obravnave in transparentnosti se uspešen ponudnik ne bi smel – če je koncesija na primer odpovedana zaradi pomanjkljivega izvajanja – nadomestiti z drugim gospodarskim subjektom brez ponovnega odprtja koncesije konkurenci. Pri uspešnem ponudniku, ki izvaja koncesijo, pa lahko – zlasti če je bila koncesija podeljena skupini gospodarskih subjektov – med izvajanjem koncesije pride do nekaterih strukturnih sprememb, kot so izključno notranje reorganizacije, prevzemi, združitve in pripojitve ali nesolventnost. Zaradi takih strukturnih sprememb ne bi smeli biti samodejno potrebni novi postopki podelitve koncesije, ki jo izvaja zadevni ponudnik.
- (78) Javnim naročnikom in naročnikom bi bilo treba omogočiti, da predvidijo spremembe koncesije s klavzulami o pregledu ali opcijskimi klavzulami, vendar jim take klavzule ne bi smele omogočiti neomejene proste presoje. Zato bi bilo treba v tej direktivi določiti, v kakšnem obsegu je mogoče spremembe predvideti že v prvotni koncesiji. Zato bi bilo treba pojasniti, da lahko dovolj jasno oblikovane klavzule o pregledu ali opcijske klavzule določajo na primer indeksacijo cen ali, denimo, zagotovijo, da je oprema za komunikacijo, ki se dobavi v določenem obdobju, še naprej ustrežna, tudi v primeru spreminjajočih se komunikacijskih protokolov ali drugih tehnoloških sprememb. Z dovolj jasnimi klavzulami bi morale biti mogoče določiti tudi prilagoditve koncesije, potrebne zaradi tehničnih težav, ki se pojavijo med obratovanjem ali vzdrževanjem. Prav tako bi bilo treba opozoriti, da bi koncesije lahko na primer zajemale redno vzdrževanje in določale izredna vzdrževalna dela, ki bi lahko postala potrebna za zagotovitev neprekinjenega opravljanja javne storitve.
- (79) Javni naročniki in naročniki so lahko soočeni z razmerami, zaradi katerih so potrebne dodatne gradnje ali storitve. V takih primerih bi morala biti upravičena sprememba prvotne koncesije brez novega postopka podelitve koncesije, če so izpolnjeni pogoji iz te direktive.

- (80) Včasih so javni naročniki in naročniki soočeni z razmerami, zaradi katerih morajo predčasno odpovedati koncesijo, da bi izpolnili obveznosti, ki izhajajo iz prava Unije na področju koncesij. Države članice bi morale zato zagotoviti, da imajo javni naročniki in naročniki možnost, da pod pogoji, določenimi v nacionalnem pravu, odpovejo koncesijo med njeno veljavnostjo, če to zahteva pravo Unije.
- (81) Da se zagotovita ustrezno sodno varstvo kandidatov in ponudnikov v postopkih podelitve koncesij ter učinkovito uveljavljanje te direktive in načel PDEU, bi bilo treba Direktivo Sveta 89/665/EGS ⁽¹⁾ ter Direktivo Sveta 92/13/EGS ⁽²⁾ uporabljati tudi za koncesije za storitve in koncesije za gradnje, ki jih podelijo javni naročniki in naročniki. Direktivi 89/665/EGS in 92/13/EGS bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (82) Obdelavo osebnih podatkov v skladu s to direktivo bi morala urejati Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES ⁽³⁾.
- (83) Države članice morajo dosledno in sistematično spremljati izvajanje in delovanje pravil o podeljevanju koncesijskih pogodb, da se zagotovi učinkovita in enotna uporaba prava Unije.
- (84) Komisija bi morala preučiti ekonomske učinke, ki jih ima uporaba mejnih vrednosti, določenih v tej direktivi, na notranji trg, zlasti glede dejavnikov, kot so čezmejno podeljevanje pogodb, udeležba MSP in transakcijski stroški, ter ekonomske učinke izključitve, določene v členu 12, ob upoštevanju posebnih struktur v vodnem sektorju. Komisija bi morala o tem poročati Evropskemu parlamentu in Svetu do 18. aprila 2019. V skladu s členom XXIV(7) Sporazuma GPA se bodo nadaljnja pogajanja o njem začela tri leta po začetku njegove veljavnosti, nato pa bodo potekala v rednih presledkih. Pri tem bi bilo treba v okviru pogajanj na podlagi Sporazuma GPA preučiti ustreznost ravni mejnih vrednosti, pri čemer se upošteva vpliv inflacije in transakcijskih stroškov. Kjer je to mogoče in ustrezno, Komisija presodi, ali bi v naslednjem krogu pogajanj predlagala zvišanje mejnih vrednosti, ki se uporabljajo v skladu s Sporazumom GPA. Pri spremembi mejnih vrednosti bi moral poročilu Komisije po potrebi slediti zakonodajni predlog o spremembi mejne vrednosti iz te direktive.
- (85) Za prilagoditev hitremu tehničnemu, ekonomskemu in regulativnemu razvoju bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s pregledom seznama aktov iz Priloge III, pregledom postopkov za metode izračunavanja v zvezi z mejno vrednostjo ter redno revidiranje mejne vrednosti same, spreminjanjem sklicevanj na nomenklaturu CPV ter prilagajanje aktov iz Priloge X. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (86) Za zagotovitev enotnih pogojev v zvezi s postopkom priprave in pošiljanja obvestil ter pošiljanja in objavljanja podatkov iz prilog V, VII in VIII bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾. Za sprejetje izvedbenih aktov, ki nimajo nobenega finančnega učinka niti ne vplivajo na vrsto in obseg obveznosti, ki izhajajo iz te direktive, bi se moral uporabiti svetovalni postopek. Nasprotno, ti akti imajo samo upravni namen in naj bi omogočali lažjo uporabo pravil iz te direktive.
- (87) Ker cilja te direktive, in sicer uskladiti zakone in druge predpise držav članic, ki se uporabljajo za nekatere koncesijske postopke, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lahko ta cilj zaradi obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- ⁽¹⁾ Direktiva Sveta 89/665/EGS z dne 21. decembra 1989 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o uporabi revizijskih postopkov oddaje javnih naročil za preskrbo in javnih naročil za gradnje (UL L 395, 30.12.1989, str. 33).
- ⁽²⁾ Direktiva Sveta 92/13/EGS z dne 25. februarja 1992 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o uporabi pravil Skupnosti za oddajo javnih naročil podjetij na vodnem, energetskem, transportnem in telekomunikacijskem področju (UL L 76, 23.3.1992, str. 14).
- ⁽³⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31).
- ⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (88) V skladu s skupno politično izjavo držav članic in Komisije o obrazložljivih dokumentih z dne 28. septembra 2011 so se države članice zavezale, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile en ali več dokumentov, v katerih bo pojasnjeno razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je predložitev takih dokumentov v primeru te direktive upravičena –
- SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I: PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE, NAČELA IN OPREDELITEV POJMOV

POGLAVJE I: Področje uporabe, splošna načela in opredelitev pojmov

ODDELEK I: PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE, SPLOŠNA NAČELA, OPREDELITEV POJMOV IN MEJNA VREDNOST

Člen 1: Predmet urejanja in področje uporabe

Člen 2: Načelo samostojnega upravljanja s strani javnih organov

Člen 3: Načela enake obravnave, nediskriminacije in transparentnosti

Člen 4: Možnost, da države članice same opredelijo storitve splošnega gospodarskega pomena

Člen 5: Opredelitev pojmov

Člen 6: Javni naročniki

Člen 7: Naročniki

Člen 8: Mejna vrednost in metode za izračun ocenjene vrednosti koncesij

Člen 9: Revizija mejne vrednosti

ODDELEK II: IZKLJUČITVE

Člen 10: Izključitve, ki se uporabljajo za koncesije, ki jih podelijo javni naročniki in naročniki

Člen 11: Posebne izključitve na področju elektronskih telekomunikacij

Člen 12: Posebne izključitve na vodnem področju

Člen 13: Koncesije, ki se podelijo povezanemu podjetju

Člen 14: Koncesije, ki se podelijo skupnemu podjetju ali naročniku, ki je del skupnega podjetja

Člen 15: Sporočanje informacij s strani naročnikov

Člen 16: Izključitev dejavnosti, ki so neposredno izpostavljene konkurenci

Člen 17: Koncesije med subjekti v javnem sektorju

ODDELEK III: SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 18: Trajanje koncesije

Člen 19: Socialne in druge posebne storitve

Člen 20: Mešane pogodbe

Člen 21: Mešane pogodbe, ki vključujejo obrambne ali varnostne vidike

Člen 22: Pogodbe, ki zajemajo dejavnosti iz Priloge II in druge dejavnosti

Člen 23: Koncesije, ki zajemajo dejavnosti iz Priloge II ter dejavnosti, ki vključujejo obrambne ali varnostne vidike

ODDELEK IV: POSEBNI PRIMERI

Člen 24: Pridržane koncesije

Člen 25: Raziskovalne in razvojne storitve

POGLAVJE II: Načela

Člen 26: Gospodarski subjekti

Člen 27: Nomenklature

Člen 28: Zaupnost

Člen 29: Pravila za sporočanje

NASLOV II: PRAVILA ZA PODELJEVANJE KONCESIJ: SPLOŠNA NAČELA IN POSTOPKOVNA JAMSTVA

POGLAVJE I: Splošna načela

Člen 30: Splošna načela

Člen 31: Obvestila o koncesijah

Člen 32: Obvestila o podelitvi koncesije

Člen 33: Oblika in način objave obvestil

Člen 34: Dostopnost koncesijske dokumentacije v elektronski obliki

Člen 35: Preprečevanje korupcije in nasprotij interesov

POGLAVJE II: Postopkovna jamstva

Člen 36: Tehnične in funkcionalne zahteve

Člen 37: Postopkovna jamstva

Člen 38: Izbor in kvalitativna ocena kandidatov

Člen 39: Roki za prejem vlog in ponudb za koncesijo

Člen 40: Zagotavljanje informacij kandidatom in ponudnikom

Člen 41: Merila za podelitev

NASLOV III: PRAVILA ZA IZVAJANJE KONCESIJ

Člen 42: Oddaja pogodb podizvajalcem

Člen 43: Spremembe pogodb med njihovo veljavnostjo

Člen 44: Odpoved koncesije

Člen 45: Spremljanje in poročanje

NASLOV IV: SPREMEMBE DIREKTIV 89/665/EGS in 92/13/EGS

Člen 46: Spremembe Direktive 89/665/EGS

Člen 47: Spremembe Direktive 92/13/EGS

NASLOV V: PRENESENA POOBLASTILA, IZVEDBENA POOBLASTILA IN KONČNE DOLOČBE

Člen 48: Izvajanje pooblastil

Člen 49: Nujni postopek

Člen 50: Postopek v odboru

Člen 51: Prenos

Člen 52: Prehodne določbe

Člen 53: Spremljanje in poročanje

Člen 54: Začetek veljavnosti

Člen 55: Naslovniki

PRILOGE:

PRILOGA I: SEZNAM DEJAVNOSTI IZ TOČKE 7ČLENA 5

PRILOGA II: DEJAVNOSTI, KI JIH IZVAJAJO NAROČNIKI IZ ČLENA 7

PRILOGA III: SEZNAM PRAVNIH AKTOV UNIJE IZ TOČKE (b) ČLENA 7(2)

PRILOGA IV: STORITVE IZ ČLENA 19

PRILOGA V: INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O KONCESIJAH IZ ČLENA 31

PRILOGA VI: INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V PREDHODNIH INFORMATIVNIH OBVESTILIH O KONCESIJAH ZA SOCIALNE IN DRUGE POSEBNE STORITVE, KAKOR JE DOLOČENO V ČLENU 31(3)

PRILOGA VII: INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O PODELITVI KONCESIJE IZ ČLENA 32

PRILOGA VIII: INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O PODELITVI KONCESIJ ZA SOCIALNE IN DRUGE POSEBNE STORITVE, KAKOR JE DOLOČENO V ČLENU 32

PRILOGA IX: ZNAČILNOSTI OBJAVE

PRILOGA X: SEZNAM MEDNARODNIH SOCIALNIH IN OKOLJSKIH KONVENCIJ IZ ČLENA 30(3)

PRILOGA XI: INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O SPREMEMBAH KONCESIJE MED NJENO VELJAVNOSTJO V SKLADU S ČLENOM 43

NASLOV I

**PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE, NAČELA
IN OPREDELITEV POJMOV**

POGLAVJE I

Področje uporabe, splošna načela in opredelitev pojmov

Oddelek I

**Predmet urejanja, področje uporabe,
splošna načela, opredelitev pojmov in
mejna vrednost**

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa pravila o postopkih naročanja, ki jih izvedejo javni naročniki in naročniki s koncesijami, katerih ocenjena vrednost ni manjša od mejnih vrednosti iz člena 8.

2. Ta direktiva se uporablja za podeljevanje koncesij za gradnje ali storitve gospodarskim subjektom s strani:

(a) javnih naročnikov ali

(b) naročnikov, če so gradnje ali storitve namenjene za opravljanje ene od dejavnosti iz Priloge II.

3. Pri uporabi te direktive se upošteva člen 346 PDEU.

4. Sporazumi, sklepi ali drugi pravni instrumenti, ki urejajo prenos pooblastil in pristojnosti za izvajanje javnih nalog med javnimi naročniki ali naročniki oziroma skupinami javnih naročnikov ali naročnikov in ki ne določajo odplačnosti izvedbe pogodbe, se štejejo za zadevo notranje organizacije zadevne države članice in se ta direktiva zanje kot take ne uporablja.

Člen 2

Načelo samostojnega upravljanja s strani javnih organov

1. Ta direktiva potrjuje načelo samostojnega upravljanja s strani nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov v skladu z nacionalnim pravom in pravom Unije. Ti organi sami odločajo, kako bodo najbolje upravljali izvajanje gradenj ali opravljanje storitev in zlasti zagotovili visoko raven kakovosti, varnosti in cenovne dostopnosti, enako obravnavo ter spodbujanje splošnega dostopa in pravic uporabnikov v javnih storitvah.

Ti organi se lahko odločijo, da svoje naloge v javnem interesu izvajajo z lastnimi sredstvi ali v sodelovanju z drugimi organi

oziroma da njihovo izvajanje prenesejo na gospodarske subjekte.

2. Ta direktiva ne vpliva na lastninskopravno ureditev v državah članicah. Zlasti ta direktiva ne predpisuje privatizacije javnih podjetij, ki zagotavljajo javne storitve.

Člen 3

**Načela enake obravnave, nediskriminacije in
transparentnosti**

1. Javni naročniki in naročniki obravnavajo gospodarske subjekte enako in nediskriminatorno ter delujejo transparentno in sorazmerno.

Postopek podelitve koncesije, vključno z oceno njene vrednosti, ni zasnovan z namenom, da bi bil izključen iz področja uporabe te direktive ali da bi neupravičeno zagotavljal boljše oziroma slabšo obravnavo nekaterih gospodarskih subjektov ali nekaterih gradenj, blaga ali storitev.

2. Javni naročniki in naročniki bi si morali prizadevati za zagotavljanje transparentnosti postopka podelitve in izvajanja pogodbe, ob upoštevanju člena 28.

Člen 4

**Možnost, da države članice same opredelijo storitve
splošnega gospodarskega pomena**

1. Ta direktiva ne vpliva na možnost držav članic, da v skladu s pravom Unije same opredelijo, kaj štejejo za storitve splošnega gospodarskega pomena, kako bi morale biti te storitve organizirane in financirane v skladu s pravili o državni pomoči in katere posebne obveznosti bi zanje morale veljati. Ta direktiva prav tako ne vpliva na to, kako države članice urejajo svoje sisteme socialne varnosti.

2. Negospodarske storitve splošnega pomena ne spadajo v področje uporabe te direktive.

Člen 5

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „koncesije“ pomeni koncesije za gradnje ali koncesije za storitve, kakor je opredeljeno v točkah (a) in (b):

(a) „koncesija za gradnje“ pomeni pisno sklenjeno odplačno pogodbo, s katero eden ali več javnih naročnikov ali naročnikov izvedbo gradenj zaupa enemu ali več gospodarskim subjektom, pri čemer je nadomestilo zgolj pravica do uporabe gradenj, ki so predmet pogodbe, ali ta pravica skupaj s plačilom;

(b) „koncesija za storitve“ pomeni pisno sklenjeno odplačno pogodbo, s katero eden ali več javnih naročnikov ali naročnikov opravljanje in upravljanje storitev, razen izvajanja gradenj iz točke (a), zaupa enemu ali več gospodarskim subjektom, pri čemer je nadomestilo zgolj pravica do uporabe storitev, ki so predmet pogodbe, ali ta pravica skupaj s plačilom.

Podelitev koncesije za gradnje ali storitve pomeni, da se operativno tveganje pri izvajanju teh gradenj ali storitev prenese na koncesionarja in vključuje tveganje, povezano s povpraševanjem, ali tveganje, povezano z dobavo, ali oboje. Šteje se, da koncesionar prevzame operativno tveganje, če pod običajnimi pogoji delovanja ni zagotovljeno, da se mu bodo povrnila naložbe ali stroški, ki nastanejo pri izvajanju gradenj ali storitev, ki so predmet koncesije. Del tveganja, ki se prenese na koncesionarja, vključuje dejansko izpostavljenost tržnim nepredvidljivostim, kar pomeni, da ocenjena morebitna izguba za koncesionarja ni zgolj nominalna ali zanemarljiva;

2. „gospodarski subjekt“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo ali osebo javnega prava ali skupino teh oseb, tudi začasna združenja podjetij, ki na trgu ponujajo izvedbo gradenj in/ali gradbenega dela, dobavo blaga ali opravljanje storitev;

3. „kandidat“ pomeni gospodarski subjekt, ki je zaprosil za povabilo k sodelovanju ali je povabljen k sodelovanju v postopku podelitve koncesije;

4. „ponudnik“ pomeni gospodarski subjekt, ki predloži ponudbo;

5. „koncesionar“ pomeni gospodarski subjekt, ki mu je bila podeljena koncesija;

6. „pisen“ ali „pisno“ pomeni kateri koli izraz, sestavljen iz besed ali števil, ki se lahko prebere, natisne in nato pošlje, vključno z informacijami, poslanimi ali shranjenimi z elektronskimi sredstvi;

7. „izvedba gradnje“ pomeni izvedbo ali projektiranje in izvedbo gradenj, povezanih z eno od dejavnosti iz Priloge I, ali gradbenega dela ali dokončanje gradbenega dela s katerimi koli sredstvi v skladu z zahtevami javnega naročnika ali naročnika, ki odločilno vpliva na vrsto ali projektiranje gradnje;

8. „gradnja“ pomeni zaključeno visoko ali nizko gradnjo kot celoto, ki je samozadostna pri izpolnjevanju gospodarske ali tehnične funkcije;

9. „elektronska sredstva“ pomeni elektronsko opremo za obdelavo (vključno z digitalnim zgoščevanjem) in shranjevanje podatkov, ki se pošiljajo in prejemajo po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi;

10. „izključne pravice“ pomeni pravice, ki jih z zakonom ali drugim objavljenim predpisom, ki je združljiv s Pogodbama, dodeli pristojni organ države članice in s katerimi se izvajanje dejavnosti omeji na enega gospodarskega subjekta, kar znatno vpliva na možnost drugih gospodarskih subjektov za opravljanje take dejavnosti;

11. „posebne pravice“ pomeni pravice, ki jih z zakonom ali drugim objavljenim predpisom, ki je združljiv s Pogodbama, dodeli pristojni organ države članice in s katerimi se izvajanje dejavnosti omeji na več gospodarskih subjektov, kar znatno vpliva na možnost drugih gospodarskih subjektov za opravljanje take dejavnosti;

12. „koncesijski dokument“ pomeni vsak dokument, ki ga pripravi ali ki ga navaja javni naročnik ali naročnik, da opiše ali določi elemente koncesije ali postopka, vključno z obvestilom o koncesiji, tehničnimi in funkcionalnimi zahtevami, predlaganimi pogoji koncesije, obliko dokumentov, ki jih predložijo kandidati in ponudniki, informacijami o splošno veljavnih obveznostih in vsemi dodatnimi dokumenti;

13. „inovacije“ pomeni uvedbo novega ali znatno izboljšanega blaga, storitve ali postopka, vključno – a ne izključno – s proizvodnjo, gradnjo ali gradbenim procesom, novo tržno metodo ali novo organizacijsko metodo v poslovni praksi, organizaciji delovnih mest ali zunanjih odnosih, katere namen je med drugim pomagati obvladovati družbene izzive ali podpreti strategijo Evropa 2020.

Člen 6

Javni naročniki

1. V tej direktivi „javni naročniki“ pomeni državne, regionalne ali lokalne organe, osebe javnega prava ali združenja enega ali več takih organov ali oseb javnega prava, ki izvajajo eno od dejavnosti iz Priloge II in podeljujejo koncesijo za izvajanje ene od teh dejavnosti.

2. „Regionalni organi“ vključuje vse organe upravnih enot z nepopolnega seznama NUTS 1 in 2 iz Uredbe (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.

3. „Lokalni organi“ vključuje vse organe upravnih enot na ravni NUTS 3 in manjših upravnih enot iz Uredbe (ES) št. 1059/2003.

4. „Osebe javnega prava“ pomeni osebe, ki imajo vse naslednje značilnosti:

(a) ustanovljene so s posebnim namenom, da zadovoljujejo potrebe splošnega interesa, ki niso industrijske ali poslovne narave;

(b) so pravne osebe in

(c) jih večinoma financirajo državni, regionalni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava, ali so pod upravljaljskim nadzorom teh oseb ali organov, ali imajo upravni, vodstveni ali nadzorni organ, v katerega več kot polovico članov imenujejo državni, regionalni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava.

Člen 7

Naročniki

1. V tej direktivi „naročniki“ pomeni subjekte, ki izvajajo eno od dejavnosti iz Priloge II in podeljujejo koncesije za izvajanje ene od teh dejavnosti, in sicer:

(a) državni, regionalni ali lokalni organi, osebe javnega prava ali združenja enega ali več takih organov ali oseb javnega prava;

(b) javna podjetja, kakor so opredeljena v odstavku 4 tega člena;

(c) subjekti, ki niso navedeni v točkah (a) in (b) tega odstavka, vendar delujejo na podlagi posebnih ali izključnih pravic, ki so jim dodeljene za izvajanje ene od dejavnosti iz Priloge II.

2. Subjekti, ki so jim bile posebne ali izključne pravice dodeljene po postopku, v katerem je bilo zagotovljeno ustrezno obveščanje javnosti in je njihova dodelitev temeljila na objektivnih merilih, se ne štejejo za naročnike v smislu točke (c) odstavka 1. Ti postopki vključujejo:

(a) postopke naročanja s predhodnim javnim razpisom v skladu z Direktivo 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ in Direktivo 2014/25/EU, Direktivo 2009/81/ES ali to direktivo;

(b) postopke na podlagi drugih pravnih aktov Unije iz Priloge III, ki zagotavljajo ustrezno predhodno transparentnost za izdajo dovoljenj na podlagi objektivnih meril.

3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 48 v zvezi s spreminjanjem seznama pravnih aktov Unije iz Priloge III, kadar je to potrebno zaradi razveljavitve ali spremembe takšnih aktov ali zaradi sprejetja novih aktov.

4. „Javno podjetje“ je vsako podjetje, nad katerim imajo lahko javni naročniki neposredno ali posredno prevladujoč vpliv zaradi njegovega lastništva, finančne udeležbe ali pravil, ki urejajo njegovo poslovanje.

Domneva se, da imajo javni naročniki prevladujoč vpliv v vseh naslednjih primerih, v katerih:

(a) imajo neposredno ali posredno v lasti večino vpisanega kapitala podjetja;

(b) neposredno ali posredno nadzirajo večino glasov, povezanih z delnicami, ki jih izda podjetje;

(c) lahko neposredno ali posredno imenujejo več kot polovico članov upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa podjetja.

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (glej stran 65 tega Uradnega lista).

Člen 8

Mejna vrednost in metode za izračun ocenjene vrednosti koncesij

1. Ta direktiva se uporablja za koncesije, katerih vrednost je enaka ali večja od 5 186 000 EUR.

2. Vrednost koncesije je celotni promet koncesionarja brez DDV med trajanjem pogodbe, ki ga oceni javni naročnik ali naročnik, kot nadomestilo za gradnje in storitve, ki so predmet koncesije, pa tudi za blago, povezano s takšnimi gradnjami in storitvami.

Navedena ocena velja, ko je poslano obvestilo o koncesiji, oziroma, če takšno obvestilo ni predvideno, ko javni naročnik ali naročnik začne postopek podelitve koncesije, na primer z navezovanjem stikov z gospodarskimi subjekti v zvezi s koncesijami.

Če je vrednost koncesije ob podelitvi koncesije več kot 20 % višja od njene ocenjene vrednosti, je za namene odstavka 1 veljavna ocena enaka vrednosti koncesije ob podelitvi koncesije.

3. Ocenjena vrednost koncesije se izračuna z uporabo objektivne metode, ki je določena v koncesijski dokumentaciji. Če je primerno, javni naročniki in naročniki pri izračunavanju ocenjene vrednosti koncesije upoštevajo zlasti:

- (a) vrednost kakršne koli opcije in podaljšanje trajanja koncesije;
- (b) prihodke od pristojbin in kazni, ki jih plačajo uporabniki gradenj ali storitev, razen tistih, ki so pobrane v imenu javnega naročnika ali naročnika;
- (c) plačila ali kakršne koli finančne koristi, ki jih koncesionar prejme od javnega naročnika ali naročnika ali drugega javnega organa, vključno z nadomestilom za izpolnjevanje obveznosti javne službe in državnimi investicijskimi subvencijami;
- (d) vrednost nepovratnih sredstev ali kakršnih koli drugih finančnih koristi, dobljenih od tretjih oseb za izvajanje koncesije;
- (e) prihodke od prodaje sredstev, ki so del koncesije;

(f) vrednost vsega blaga in storitev, ki jih dajo koncesionarju na razpolago javni naročniki ali naročniki, če so potrebni za izvedbo gradenj ali opravljanje storitev;

(g) kakšne koli nagrade ali plačila kandidatom ali ponudnikom.

4. Metoda, ki se uporablja za izračun ocenjene vrednosti koncesije, ne sme biti izbrana z namenom izključitve koncesije iz področja uporabe te direktive. Koncesije se ne sme razdeliti, da bi se izognili uporabi te direktive, razen če se to utemelji z objektivnimi razlogi.

5. Če se lahko zaradi predlagane gradnje ali storitve podelijo koncesije v ločenih sklopih, se upošteva ocenjena skupna vrednost vseh teh sklopov.

6. Če je skupna vrednost sklopov enaka mejni vrednosti iz tega člena ali večja od nje, se ta direktiva uporabi za podelitev vsakega sklopa.

Člen 9

Revizija mejne vrednosti

1. Komisija od 30. junija 2013 dalje vsaki dve leti preveri, ali mejna vrednost iz člena 8(1) ustreza mejni vrednosti iz Sporazuma Svetovne trgovinske organizacije o vladnih naročilih (v nadaljnjem besedilu: Sporazum GPA) glede koncesij za gradnje, ter mejno vrednost v skladu s tem členom po potrebi revidira.

Komisija v skladu z metodo izračuna iz Sporazuma GPA znesek mejne vrednosti izračuna na podlagi povprečne dnevne vrednosti eura, izražene s posebnimi pravicami črpanja (SDR), za obdobje 24 mesecev, ki se konča 31. avgusta pred revizijo, z učinkom od 1. januarja. Znesek tako spremenjene mejne vrednosti se po potrebi zaokroži navzdol na najbližjih tisoč evrov, da se zagotovi upoštevanje veljavne mejne vrednosti iz Sporazuma GPA, izražene s posebnimi pravicami črpanja (SDR).

2. Komisija od 1. januarja 2014 vsaki dve leti v nacionalnih valutah držav članic, katerih valuta ni euro, določi znesek mejne vrednosti iz člena 8(1), revidiranih v skladu z odstavkom 1 tega člena.

V skladu z metodo izračuna iz Sporazuma GPA določitev teh zneskov temelji na povprečnih dnevni vrednostih teh valut v skladu z veljavno mejno vrednostjo, izraženo v eurih, za obdobje 24 mesecev, ki se konča 31. avgusta pred revizijo, z učinkom od 1. januarja.

3. Komisija objavi revidirano mejno vrednost iz odstavka 1, njene protivrednosti v nacionalnih valutah iz prvega pododstavka odstavka 2 in zneska, določenega v skladu z drugim pododstavkom odstavka 2, v *Uradnem listu Evropske unije* v začetku novembra po njihovi reviziji.

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 48, da prilagodi metodologijo iz drugega pododstavka odstavka 1 tega člena vsem spremembam metodologije iz Sporazuma GPA za revizijo mejne vrednosti iz člena 8(1) ter za določitev ustreznih vrednosti v nacionalnih valutah držav članic, katerih valuta ni euro, kot je navedeno v odstavku 2 tega člena.

Na Komisijo se prav tako prenese pooblastilo, da sprejme delegirane akte v skladu s členom 48 za revizijo mejne vrednosti iz člena 8(1) v skladu z odstavkom 1 tega člena.

5. Če je treba revidirati to mejno vrednost, zaradi časovnih omejitev pa ni mogoče uporabiti postopka iz člena 48, se v nujnih primerih za delegirane akte, sprejete v skladu z drugim pododstavkom odstavka 4 tega člena, uporabi postopek iz člena 49.

Oddel ek II

Izključitve

Člen 10

Izključitve za koncesije, ki jih podelijo javni naročniki in naročniki

1. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije za storitve, ki se podelijo javnemu naročniku ali naročniku iz točke (a) člena 7(1) ali združenju takih javnih naročnikov ali naročnikov na podlagi izključne pravice.

Ta direktiva se ne uporablja za koncesije za storitve, ki se podelijo gospodarskemu subjektu na podlagi izključne pravice, ki je bila podeljena v skladu s PDEU ter pravnimi akti Unije o skupnih pravilih v zvezi z dostopom na trg, ki se uporabljajo za dejavnosti iz Priloge II.

2. Z odstopanjem od drugega pododstavka odstavka 1 tega člena se uporablja člen 32, če področna zakonodaja Unije iz drugega pododstavka ne določa specifičnih področnih obveznosti glede transparentnosti.

Kadar država članica gospodarskemu subjektu podeli izključno pravico za opravljanje katere od dejavnosti iz Priloge II, o tem v enem mesecu po podelitvi te izključne pravice obvesti Komisijo.

3. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije za storitve zračnega prevoza na podlagi izdaje operativne licence v smislu Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ali za koncesije za storitve javnega potniškega prevoza v smislu Uredbe (ES) št. 1370/2007.

4. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije, ki jih mora javni naročnik ali naročnik podeliti ali pripraviti v skladu s postopki, ki se razlikujejo od postopkov iz te direktive in ki jih določajo:

(a) pravni instrument, ki ustvarja obveznosti na podlagi mednarodnega prava, kot je mednarodni sporazum, ki se sklene v skladu s PDEU med državo članico in eno ali več tretjimi državami ali njihovimi enotami ter zajema gradnje, blago ali storitve, namenjene skupnemu izvajanju ali uporabi projekta s strani podpisnic, ali

(b) mednarodna organizacija.

Ta direktiva se ne uporablja za koncesije, ki jih javni naročnik ali naročnik podeli v skladu s pravili naročanja, ki jih določi mednarodna organizacija ali mednarodna finančna institucija, kadar zadevne koncesije v celoti financira ta organizacija ali institucija. Pri koncesijah, ki jih večinoma sofinancira mednarodna organizacija ali mednarodna finančna institucija, se stranki dogovorita o veljavnih postopkih naročanja.

Države članice o vseh pravnih instrumentih iz točke (a) prvega pododstavka tega odstavka obvestijo Komisijo, ki se lahko posvetuje s Svetovnim odborom za javna naročila iz člena 50.

Ta odstavek se ne uporablja za koncesije na obrambnem in varnostnem področju iz Direktive 2009/81/ES.

5. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije na obrambnem in varnostnem področju iz Direktive 2009/81/ES, ki jih urejajo:

(a) posebna postopkovna pravila na podlagi mednarodnega sporazuma ali dogovora, ki je sklenjen med eno ali več državami članicami in eno ali več tretjimi državami;

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (UL L 293, 31.10.2008, str. 3).

(b) posebna postopkovna pravila na podlagi sklenjenega mednarodnega sporazuma ali dogovora, ki zadeva nameščanje vojaških enot in se nanaša na podjetja v državi članici ali tretji državi;

(c) posebna postopkovna pravila mednarodne organizacije, ki nabavlja za svoje namene, ali za koncesije, ki jih mora država članica podeliti v skladu s temi pravili.

6. Ta direktiva se uporablja za podeljevanje koncesij na področju obrambe in varnosti iz Direktive 2009/81/ES, z izjemo:

(a) koncesij, pri katerih bi morala država članica ob uporabi te direktive predložiti informacije, katerih razkritje bi bilo po njenem mnenju v nasprotju z bistvenimi interesi njene varnosti; ali kadar so naročila in izvajanje koncesij označene kot zaupne ali jih morajo spremljati posebni varnostni ukrepi v skladu z zakoni ali drugimi predpisi, veljavnimi v državi članici, če je slednja določila, da zadevnih bistvenih interesov ni mogoče zavarovati z manj vsiljivimi ukrepi, na primer s tistimi iz odstavka 7;

(b) koncesij, podeljenih v okviru programa sodelovanja iz točke (c) člena 13 Direktive 2009/81/ES;

(c) koncesij za gradnje in storitve, neposredno povezane z vojaško opremo ali občutljivo opremo, ali koncesij za gradnje in storitve za specifično vojaške namene ali občutljive gradnje in storitve, ki jih ena vlada podeli drugi;

(d) koncesij, podeljenih v tretji državi, ki se izvajajo, ko so sile nameščene zunaj ozemlja Unije, če jih je treba zaradi operativnih potreb skleniti z gospodarskimi subjekti z območja, na katerem se izvajajo operacije, in

(e) koncesij, ki so drugače izvzete iz te direktive.

7. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije, ki sicer niso izvzete skladno z odstavkom 6, če bistvenih varnostnih interesov države članice ni mogoče zavarovati z manj vsiljivimi ukrepi, na primer z zahtevami za varovanje zaupnosti informacij, ki jih da na voljo javni naročnik ali naročnik v postopku podelitve koncesije iz te direktive.

8. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije za storitve za:

(a) pridobitev ali najem zemljišč, obstoječih stavb ali drugih nepremičnin ali z njimi povezanih pravic s kakršnimi koli finančnimi sredstvi;

(b) pridobitev, razvoj, produkcijo ali koprodukcijo programskega gradiva za avdiovizualne ali radijske medijske storitve, ki jih podeljujejo ponudniki avdiovizualnih ali radijskih medijskih storitev, ali koncesije za oddajni čas ali zagotavljanje programov, ki se podelijo ponudnikom avdiovizualnih ali radijskih medijskih storitev. V tej točki „audiovizualne medijske storitve“ in „ponudniki medijskih storitev“ pomenijo isto kot v točkah (a) in (d) člena 1(1) Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. „Program“ pomeni isto kot v točki (b) člena 1(1) navedene direktive, vendar vključuje tudi radijske programe in gradivo za radijske programe. Poleg tega v tej določbi „programsko gradivo“ pomeni isto kot „program“.

(c) storitve na področju arbitraže in spravnih postopkov;

(d) vse naslednje pravne storitve:

(i) pravno zastopanje stranke po odvetniku v smislu člena 1 Direktive Sveta 77/249/EGS ⁽²⁾ v:

— arbitraži ali spravnem postopku v državi članici, tretji državi ali pred mednarodno instanco za arbitražo ali spravni postopek ali

— sodnih postopkih pred sodišči ali javnimi organi države članice, tretje države ali pred mednarodnimi sodišči ali institucijami;

(ii) pravno svetovanje, ki se izvaja med pripravami na postopek iz te točke, ali če obstajajo konkretni znaki in velika verjetnost, da bo zadeva, o kateri se svetuje, postala predmet takega postopka, pod pogojem, da svetuje odvetnik v smislu člena 1 Direktive 77/249/EGS;

⁽¹⁾ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 77/249/EGS z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov (UL L 78, 26.3.1977, str. 17).

- (iii) storitve overovljanja in avtentifikacije dokumentov, ki jih morajo izvajati notarji;
- (iv) pravne storitve, ki jih opravljajo skrbniki ali zakoniti zastopniki, ali druge pravne storitve, katerih izvajalce določi sodišče v zadevni državi članici ali ki so z zakonom določeni za opravljanje posebnih nalog pod nadzorom takih sodišč;
- (v) druge pravne storitve, ki so v zadevnih državah članicah povezane z izvajanjem javne oblasti, tudi če le priložnostno;
- (e) finančne storitve v zvezi z izdajo, prodajo, nakupom ali prenosom vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov v smislu Direktive 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, storitve centralne banke in posle, izvedene z evropskim instrumentom za finančno stabilnost in Evropskim mehanizmom za stabilnost;
- (f) posojila, ne glede na to, ali so povezana z izdajo, prodajo, nakupom ali prenosom vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov;
- (g) storitve civilne obrambe, civilne zaščite in preprečevanja nevarnosti, ki jih izvajajo neprofitne organizacije ali združenja in ki jih zajemajo kode CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 in 85143000-3, razen storitev prevoza bolnikov z reševalnimi vozili;
- (h) storitve političnih kampanj, ki jih zajemajo kode CPV 79341400-0, 92111230-3 in 92111240-6, če jih podeli politična stranka v okviru predvolilne kampanje.

9. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije za storitve za loterijske storitve, ki jih zajemajo kode CPV 92351100-7, ki jih država članica podeli gospodarskemu subjektu na podlagi izključne pravice. V tem odstavku pojem izključne pravice ne zajema izključnih pravic iz člena 7(2).

Podelitev takšne izključne pravice se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

⁽¹⁾ Direktiva 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov in o spremembah direktiv Sveta 85/611/EGS, 93/6/EGS in Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/22/EGS (UL L 145, 30.4.2004, str. 1).

10. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije, ki jih naročniki podelijo za izvajanje svojih dejavnosti v tretji državi, kadar pri tem ni fizično uporabljeno omrežje ali geografsko območje v Uniji.

Člen 11

Posebne izključitve na področju elektronskih komunikacij

Ta direktiva se ne uporablja za koncesije, katerih glavni cilj je javnim naročnikom omogočiti zagotavljanje ali uporabo javnih komunikacijskih omrežij, ali zagotavljanje ene ali več elektronskih komunikacijskih storitev javnosti.

V tem členu ima „javno komunikacijsko omrežje“ in „elektronska komunikacijska storitev“ enak pomen kot v Direktivi 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

Člen 12

Posebne izključitve na vodnem področju

1. Ta direktiva se ne uporablja za koncesije za:

- (a) zagotavljanje ali upravljanje fiksnih omrežij, ki so namenjena zagotavljanju javnih storitev v zvezi s proizvodnjo, transportom ali distribucijo pitne vode;
- (b) dobavo pitne vode takšnim omrežjem.

2. Ta direktiva se prav tako ne uporablja za koncesije z eno ali obema od naslednjih vsebin, če so povezane z dejavnostmi iz odstavka 1:

- (a) projekte vodnega inženirstva, namakanja ali izsuševanja, pod pogojem, da količina vode, namenjena za dobavo pitne vode, predstavlja več kot 20 % celotne količine vode, zagotovljene bodisi s temi projekti bodisi z namakalnimi ali drenažnimi napravami, ali

- (b) odstranjevanje ali čiščenje odpadnih voda.

⁽²⁾ Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL L 108, 24.4.2002, str. 33).

Člen 13

Koncesije, podeljene povezanemu podjetju

1. V tem členu „povezano podjetje“ pomeni vsako podjetje, katerega letni računovodski izkazi so konsolidirani z izkazi naročnika v skladu z zahtevami iz Direktive 2013/34/EU.

2. Pri naročnikih, za katere se ne uporablja Direktiva 2013/34/EU, „povezano podjetje“ pomeni vsako podjetje:

- (a) v katerem ima lahko naročnik posredno ali neposredno prevladujoč vpliv;
- (b) ki ima lahko prevladujoč vpliv na naročnika ali
- (c) v katerem ima, tako kot nad naročnikom, prevladujoči vpliv drugo podjetje zaradi lastništva, finančne udeležbe ali predpisov, ki urejajo njegovo delovanje.

Za namene tega odstavka ima „prevladujoči vpliv“ enak pomen kot v drugem pododstavku člena 7(4).

3. Ne glede na člen 17 in če so izpolnjeni pogoji iz odstavka 4 tega člena, se ta direktiva ne uporablja za koncesije, ki jih podeli:

- (a) naročnik povezanemu podjetju ali
- (b) skupno podjetje, ki ga je več naročnikov ustanovilo izključno za izvajanje dejavnosti iz Priloge II, podjetju, ki je povezano z enim od teh naročnikov.

4. Odstavek 3 se uporablja za:

- (a) za koncesije za storitve pod pogojem, da je povezano podjetje vsaj 80 % skupnega povprečnega prometa, ob upoštevanju vseh storitev navedenega podjetja, v predhodnih treh letih doseglo pri opravljanju storitev za naročnika ali druga podjetja, s katerimi je povezano;
- (b) koncesije za gradnje pod pogojem, da je povezano podjetje vsaj 80 % skupnega povprečnega prometa, ob upoštevanju

vseh gradenj navedenega podjetja, v predhodnih treh letih doseglo pri izvedbi gradenj za naročnika ali druga podjetja, s katerimi je povezano.

5. Če zaradi datuma ustanovitve ali začetka opravljanja dejavnosti povezanega podjetja podatkov o prometu v predhodnih treh letih ni na voljo, zadostuje, da podjetje zlasti v poslovnem načrtu prikaže, da je promet iz točk (a) ali (b) odstavka 4 verjeten.

6. Če iste ali podobne storitve ali gradnje zagotavlja več kot eno podjetje, ki je povezano z naročnikom, s katerim tvori gospodarsko skupino, se deleži iz odstavka 4 izračunajo ob upoštevanju skupnega prometa, ki ga ta povezana podjetja ustvarijo z zagotavljanjem storitev ali gradenj.

Člen 14

Koncesije, podeljene skupnemu podjetju ali naročniku, ki je del skupnega podjetja

Ne glede na člen 17 in pod pogojem, da je bilo skupno podjetje ustanovljeno za vsaj triletno izvajanje zadevne dejavnosti in da listina o ustanovitvi skupnega podjetja določa, da bodo naročniki, ki ga sestavljajo, ostali njegov del za vsaj enako obdobje, se ta direktiva ne uporablja za koncesije, ki jih:

- (a) skupno podjetje, ki ga je ustanovilo več naročnikov izključno za opravljanje dejavnosti iz Priloge II, podeli enemu od teh naročnikov ali
- (b) naročnik podeli skupnemu podjetju, katerega del je.

Člen 15

Sporočanje informacij s strani naročnikov

Naročniki Komisiji, če slednja to zahteva, sporočijo naslednje informacije o uporabi člena 13(2) in (3) ter člena 14:

- (a) imena zadevnih podjetij ali skupnih podjetij;
- (b) vrsto in vrednost zadevnih koncesij;

- (c) dokazila, ki so po mnenju Komisije potrebna, da se dokaže skladnost odnosa med podjetjem ali skupnim podjetjem, ki so mu koncesije podeljene, in naročnikom z zahtevami iz člena 13 ali člena 14.

Člen 16

Izključitev dejavnosti, ki so neposredno izpostavljene konkurenci

Ta direktiva se ne uporablja za koncesije, ki jih podeljujejo naročniki, če se v skladu s členom 35 Direktive 2014/25/EU ugotovi, da je v državi članici, v kateri se bodo izvajale te koncesije, zadevna dejavnost neposredno izpostavljena konkurenci v skladu s členom 34 navedene direktive.

Člen 17

Koncesije med subjekti v javnem sektorju

1. Koncesija, ki jo podeli javni naročnik ali naročnik iz točke (a) člena 7(1) pravni osebi zasebnega ali javnega prava, ne spada v področje uporabe te direktive, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) javni naročnik ali naročnik obvladuje zadevno pravno osebo podobno kot svoje službe in
- (b) odvisna pravna oseba izvaja več kot 80 % svojih dejavnosti za izpolnitev nalog, ki ji jih je zaupal javni naročnik ali naročnik, ki jo obvladuje, ali so ji jih zaupale druge pravne osebe, ki jih obvladuje ta javni naročnik ali naročnik, in
- (c) v odvisni pravni osebi ni neposredne udeležbe zasebnega kapitala, razen v obliki neobvladujoče in nezaviralne udeležbe zasebnega kapitala, ki se zahteva na podlagi določb nacionalne zakonodaje, skladnih s Pogodbama, in ne vpliva odločilno na odvisno pravno osebo.

Šteje se, da javni naročnik ali naročnik iz točke (a) člena 7(1) obvladuje pravno osebo podobno kot svoje službe v smislu točke (a) prvega pododstavka tega odstavka, če odločilno vpliva na strateške cilje in pomembne odločitve odvisne pravne osebe. Obvladuje jo lahko tudi druga pravna oseba, ki jo na enak način obvladuje javni naročnik ali naročnik.

2. Odstavek 1 se uporablja tudi, če odvisna pravna oseba, ki je javni naročnik ali naročnik iz točke (a) člena 7(1), podeli koncesijo javnemu naročniku ali naročniku, ki odvisno osebo obvladuje, ali drugi pravni osebi, ki jo obvladuje isti javni naročnik ali naročnik, če v pravni osebi, ki ji je podeljena koncesija, ni neposredne udeležbe zasebnega kapitala, razen v obliki neobvladujoče in nezaviralne udeležbe zasebnega kapitala, ki se zahteva na podlagi določb nacionalne zakonodaje, skladnih s Pogodbama, in ne vpliva odločilno na odvisno pravno osebo.

3. Javni naročnik ali naročnik iz točke (a) člena 7(1), ki ne obvladuje pravne osebe zasebnega ali javnega prava v smislu odstavka 1 tega člena, lahko zadevni pravni osebi vseeno podeli koncesijo, ne da bi uporabljal določbe te direktive, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) javni naročnik ali naročnik iz točke (a) člena 7(1) skupaj z drugimi javnimi naročniki ali naročniki obvladuje zadevno pravno osebo podobno kot svoje službe;
- (b) zadevna pravna oseba izvaja več kot 80 % svojih dejavnosti za izpolnitev nalog, ki ji jih zaupajo javni naročniki ali naročniki, ki jo obvladujejo, ali ki ji jih zaupajo druge pravne osebe, ki jih obvladujejo isti javni naročniki ali naročniki, in
- (c) v odvisni pravni osebi ni neposredne udeležbe zasebnega kapitala, razen v obliki neobvladujoče in nezaviralne udeležbe zasebnega kapitala, ki se zahteva na podlagi določb nacionalne zakonodaje, skladnih s Pogodbama, in ne vpliva odločilno na odvisno pravno osebo.

Za namene točke (a) prvega pododstavka tega odstavka javni naročniki ali naročniki iz točke (a) člena 7(1) skupaj obvladujejo pravno osebo, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (i) organe odločanja odvisne pravne osebe sestavljajo predstavniki vseh sodelujočih javnih naročnikov ali naročnikov. Posamezni predstavniki lahko zastopajo več ali vse sodelujoče javne naročnike ali naročnike;

(ii) ti javni naročniki ali naročniki lahko skupaj odločilno vplivajo na strateške cilje in pomembne odločitve odvisne pravne osebe in

(iii) odvisna pravna oseba nima interesov, ki so v nasprotju z interesi javnih naročnikov ali naročnikov, ki jo obvladujejo.

4. Pogodba, sklenjena izključno med dvema ali več javnimi naročniki ali naročniki iz točke (a) člena 7(1), ne spada v področje uporabe te direktive, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) pogodba določa ali se z njo izvaja sodelovanje med sodelujočimi javnimi naročniki ali naročniki s ciljem zagotoviti, da se javne storitve, ki jih morajo opraviti, izvajajo ob uresničevanju ciljev, ki so jim skupni;

(b) pri tem sodelovanju se upoštevajo le vidiki javnega interesa in

(c) sodelujoči javni naročniki ali naročniki na odprtem trgu izvajajo manj kot 20 % dejavnosti, ki jih zajema sodelovanje.

5. Pri določanju odstotka dejavnosti iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1, točke (b) prvega pododstavka odstavka 3 in točke (c) odstavka 4 se upošteva skupni povprečni promet ali drugo ustrezno merilo, povezano z dejavnostjo, kot so stroški zadevne pravne osebe, javnega naročnika ali naročnika iz točke (a) člena 7(1) v zvezi s storitvami, blagom in gradnjami v treh letih pred podelitvijo koncesije.

Če zaradi datuma ustanovitve ali začetka opravljanja dejavnosti zadevne pravne osebe, javnega naročnika ali naročnika ali zaradi reorganizacije njenih dejavnosti podatki o prometu ali drugem ustreznem merilu, povezanem z dejavnostjo, kot so stroški, v predhodnih treh letih niso na voljo ali niso več relevantni, zadostuje, da pravna oseba zlasti v poslovnem načrtu prikaže, da je izračun dejavnosti verjeten.

Oddelek III

Splošne določbe

Člen 18

Trajanje koncesije

1. Trajanje koncesij je omejeno. Predvidi ga javni naročnik ali naročnik glede na zahtevane gradnje ali storitve.

2. Pri koncesijah, ki so daljše od pet let, koncesija traja največ tako dolgo, da ne presega obdobja, v katerem lahko koncesionar upravičeno pričakuje, da se mu bodo povrnila naložbe, opravljene za izvajanje gradenj ali storitev, in bo vložen kapital prinesel dobiček, pri čemer se upoštevajo naložbe, potrebne za uresničitev določenih pogodbenih ciljev.

Naložbe, ki se upoštevajo za namene izračuna, vključujejo začetne naložbe in naknadne naložbe med trajanjem koncesije.

Člen 19

Socialne in druge posebne storitve

Za koncesije za socialne in druge posebne storitve iz Priloge IV, ki spadajo v področje uporabe te direktive, veljajo samo obveznosti iz člena 31(3) ter členov 32, 46 in 47.

Člen 20

Mešane pogodbe

1. Koncesije, katerih predmet so gradnje in storitve, se podelijo v skladu z določbami, veljavnimi za vrsto koncesije, ki je značilna za glavni predmet zadevne pogodbe.

Pri mešanih koncesijah, ki jih deloma sestavljajo storitve socialnih in drugih specifičnih storitev iz Priloge IV in deloma druge storitve, se glavni predmet določi glede na to, katera od ocenjenih vrednosti zadevnih storitev je najvišja.

2. Če so različni deli določene pogodbe objektivno ločljivi, se uporabljata odstavka 3 in 4. Če so različni deli določene pogodbe objektivno neločljivi, pa se uporablja odstavek 5.

Če del določene pogodbe ureja člen 346 PDEU ali Direktiva 2009/81/ES, se uporablja člen 21 te direktive.

Pri pogodbah, namenjenih za več dejavnosti, kjer za eno od njih velja Priloga II te direktive ali Direktiva 2014/25/EU, se veljavne določbe določijo v skladu s členom 22 te direktive oziroma členom 6 Direktive 2014/25/EU.

3. Pri pogodbah, katerih predmet sta elementa, zajeta v tej direktivi, pa tudi drugi elementi, se lahko javni naročniki in naročniki odločijo, da za posamezne dele podelijo ločene pogodbe. Če se javni naročniki ali naročniki odločijo za podelitev ločenih pogodb za posamezne dele, se odločitev o tem, katera pravna ureditev velja za vsako od takšnih ločenih pogodb, sprejme na podlagi značilnosti zadevnega posameznega dela.

Če se javni naročniki ali naročniki odločijo za podelitev enotne pogodbe, se ta direktiva, razen če v odstavku 4 tega člena ali členu 21 ni določeno drugače, uporablja za mešano pogodbo, ki iz tega sledi, ne glede na vrednost delov, za katere bi sicer veljala drugačna pravna ureditev, in ne glede na to, katera pravna ureditev bi sicer veljala za te dele.

4. Pri mešanih pogodbah, ki vsebujejo elemente koncesij in elemente javnih naročil, ki jih ureja Direktiva 2014/24/EU, ali naročil, ki jih ureja Direktiva 2014/25/EU, se mešana pogodba podeli v skladu z Direktivo 2014/24/EU oziroma Direktivo 2014/25/EU.

5. Če so različni deli določene pogodbe objektivno neločljivi, se veljavna pravna ureditev določi na podlagi glavnega predmeta navedene pogodbe.

Pri takšnih pogodbah, ki imajo elemente koncesij za storitve in naročil blaga, se glavni predmet določi glede na to, katera od ocenjenih vrednosti zadevnih storitev ali blaga je višja.

Člen 21

Mešane pogodbe, ki vključujejo obrambne ali varnostne vidike

1. Pri mešanih pogodbah, katerih predmet so elementi koncesij, ki jih ureja ta direktiva, in elementi naročil ali drugi elementi, ki jih ureja člen 346 PDEU ali Direktiva 2009/81/ES, se uporablja ta člen.

Pri pogodbah, namenjenih za več dejavnosti, kjer za eno od njih velja Priloga II te direktive ali Direktiva 2014/25/EU, drugo pa ureja člen 346 PDEU ali Direktiva 2009/81/ES, se veljavne določbe določijo v skladu s členom 23 te direktive oziroma členom 26 Direktive 2014/25/EU.

2. Če so različni deli določene pogodbe objektivno ločljivi, se lahko javni naročniki ali naročniki odločijo, da za posamezne dele podelijo ločene pogodbe ali enotno pogodbo.

Če se javni naročniki ali naročniki odločijo za podelitev ločenih pogodb za posamezne dele, se odločitev o tem, katera pravna ureditev velja za vsako od takšnih ločenih pogodb, sprejme na podlagi značilnosti zadevnega posameznega dela.

Če se javni naročniki ali naročniki odločijo za podelitev enotne pogodbe, se odločitev o veljavni pravni ureditvi sprejme na podlagi naslednjih meril:

(a) če del določene pogodbe ureja člen 346 PDEU ali različne dele urejata člen 346 PDEU oziroma Direktiva 2009/81/ES, se pogodba lahko podeli brez uporabe te direktive pod pogojem, da podelitev enotne pogodbe upravičujejo objektivni razlogi;

(b) če del določene pogodbe ureja Direktiva 2009/81/ES, se lahko pogodbo podeli v skladu s to direktivo ali Direktivo 2009/81/ES pod pogojem, da je podelitev enotne pogodbe upravičena iz objektivnih razlogov.

Odločitev o podelitvi enotne pogodbe pa ne sme biti sprejeta z namenom izključitve pogodb iz uporabe te direktive ali Direktive 2009/81/ES.

3. Če so različni deli določene pogodbe objektivno neločljivi, se lahko pogodba podeli brez uporabe te direktive, če zajema elemente, za katere se uporablja člen 346 PDEU. V nasprotnem primeru lahko javni organ naročnik ali naročnik pogodbo podeli v skladu s to direktivo ali v skladu z Direktivo 2009/81/ES.

Člen 22

Pogodbe, ki zajemajo dejavnosti iz Priloge II in druge dejavnosti

1. Z odstopanjem od člena 20 lahko javni naročniki in naročniki pri pogodbah, namenjenih za več dejavnosti, podelijo ločene pogodbe za vsako posamezno dejavnost ali enotno pogodbo. Če se javni naročniki ali naročniki odločijo podeliti ločene pogodbe, se odločitev o tem, katera pravila se uporabljajo za vsako od takšnih ločenih pogodb, sprejme na podlagi značilnosti posamezne zadevne dejavnosti.

Kadar se naročniki odločijo podeliti enotno pogodbo, se ne glede na člen 20 uporabljata odstavka 2 in 3 tega člena. Če pa eno od zadevnih dejavnosti ureja člen 346 PDEU ali Direktiva 2009/81/ES, se uporablja člen 23 te direktive.

Odločitev o tem, ali podeliti enotno pogodbo ali več ločenih pogodb, se ne sme sprejeti z namenom izključitve te pogodbe ali pogodb iz področja uporabe te direktive ali, kjer je primerno, Direktive 2014/24/EU oziroma Direktive 2014/25/EU.

2. Za pogodbo, namenjeno za več dejavnosti, veljajo pravila za dejavnost, za katero je pretežno namenjena.

3. Pri pogodbah, pri katerih objektivno ni mogoče določiti, za katero dejavnost je pogodba pretežno namenjena, se veljavna pravila določijo v skladu z naslednjim:

(a) koncesija se podeli v skladu z določbami te direktive, ki se uporabljajo za koncesije, ki jih podelijo javni naročniki, če za eno od dejavnosti, za katere je namenjena pogodba, veljajo določbe te direktive, ki se uporabljajo za koncesije, ki jih podeljujejo javni naročniki, za drugo pa veljajo določbe te direktive, ki se uporabljajo za koncesije, ki jih podeljujejo naročniki;

(b) pogodba se podeli v skladu z Direktivo 2014/24/EU, če za eno od dejavnosti, za katere je namenjena pogodba, velja ta direktiva, za drugo pa Direktiva 2014/24/EU;

(c) pogodba se podeli v skladu s to direktivo, če za eno od dejavnosti, za katere je namenjena pogodba, velja ta direktiva, za drugo pa ne velja ne ta direktiva ne Direktiva 2014/24/EU ne Direktiva 2014/25/EU.

Člen 23

Koncesije, ki zajemajo dejavnosti iz Priloge II ter dejavnosti, ki vključujejo obrambne ali varnostne vidike

1. Pri pogodbah, namenjenih za več dejavnosti, se lahko naročniki odločijo, da za vsako posamezno dejavnost podelijo ločene pogodbe ali da podelijo enotno pogodbo. Če se javni naročniki in naročniki odločijo za podelitev ločenih pogodb za posamezne dele, se odločitev o tem, katera pravna ureditev velja za vsako od takšnih ločenih pogodb, sprejme na podlagi značilnosti zadevne posamezne dejavnosti.

Kadar se naročniki odločijo podeliti enotno pogodbo, se ne glede na člen 21 uporablja odstavek 2 tega člena.

Vendar se odločitev o tem, ali podeliti enotno pogodbo ali več ločenih pogodb, ne sme sprejeti z namenom izključitve pogodbe ali pogodb iz področja uporabe te direktive ali Direktive 2009/81/ES.

2. Pri pogodbah, namenjenih dejavnosti, ki jo ureja ta direktiva, in drugi dejavnosti, ki:

(a) jo ureja člen 346 PDEU;

(b) jo ureja Direktiva 2009/81/ES;

lahko naročnik:

(i) v primerih iz točke (a) podeli pogodbo brez uporabe te direktive ali

(ii) v primerih iz točke (b) podeli pogodbo v skladu s to direktivo ali v skladu z Direktivo 2009/81/ES. Prvi pododstavek tega odstavka ne vpliva na mejne vrednosti in izključitve, ki jih določa Direktiva 2009/81/ES.

Pogodbe iz točke (b), ki poleg tega vključujejo naročila ali druge elemente, ki jih ureja člen 346 PDEU, se lahko podelijo brez uporabe te direktive.

Pogoj za uporabo tega odstavka pa je, da je podelitev enotne pogodbe upravičena iz objektivnih razlogov in da odločitev o podelitvi enotne pogodbe ni sprejeta z namenom izključitve pogodb iz uporabe te direktive.

Oddelek IV

Posebni primeri

Člen 24

Pridržane koncesije

Države članice lahko pridržijo pravico do sodelovanja v postopkih podelitve koncesij za invalidska podjetja in gospodarske subjekte, katerih glavni cilj je družbeno in poklicno vključevanje invalidnih ali prikrajšanih oseb, ali določijo, da se take koncesije izvedejo v okviru programov zaščitnega zaposlovanja, če je vsaj 30 % zaposlenih v teh podjetjih, gospodarskih subjektih ali programih invalidnih ali prikrajšanih delavcev. Obvestilo o koncesiji ali v primeru koncesij za storitve iz člena 19 predhodno informativno obvestilo vsebuje napotilo na ta člen.

Člen 25

Raziskovalne in razvojne storitve

Ta direktiva se uporablja za koncesije za raziskovalne in razvojne storitve, ki jih zajemajo kode CPV 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 in 73430000-5, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) koristi od njih ima izključno javni naročnik ali naročnik za uporabo pri izvajanju lastne dejavnosti in

(b) opravljeno storitev v celoti plača javni naročnik ali naročnik.

POGLAVJE II

Načela

Člen 26

Gospodarski subjekti

1. Gospodarski subjekti, ki v skladu s pravom države članice, v kateri imajo sedež, lahko izvajajo zadevno storitev, ne smejo biti zavrženi zgolj zato, ker bi morali biti v skladu s pravom države članice, v kateri se podeli pogodba, fizična ali pravna oseba.

Od pravnih oseb se lahko zahteva, da v ponudbi ali vlogi navedejo imena in ustrezno strokovno usposobljenost osebja, ki bo odgovorno za izvedbo zadevne pogodbe.

2. V postopkih podelitve koncesij lahko sodelujejo skupine gospodarskih subjektov, vključno z začasnimi združenji. Javni naročniki ali naročniki pa od njih ne smejo zahtevati, da imajo, če želijo oddati ponudbo ali prijavo za sodelovanje, določeno pravno obliko.

Javni naročniki ali naročniki lahko v koncesijski dokumentaciji po potrebi pojasnijo, kako naj skupine gospodarskih subjektov izpolnijo zahteve v zvezi z ekonomskim in finančnim položajem ali tehnično in strokovno sposobnostjo iz člena 38, če je to upravičeno iz objektivnih razlogov in je sorazmerno. Države članice lahko določijo splošne pogoje glede načina, na katerega skupine gospodarskih subjektov izpolnijo te zahteve. Tudi pogoji, pod katerimi morajo take skupine gospodarskih

subjektov izvajati koncesijo in ki so drugačni od tistih, ki veljajo za posamezne udeležence, morajo biti upravičeni iz objektivnih razlogov in sorazmerni.

3. Ne glede na odstavka 1 in 2 pa lahko javni naročniki in naročniki od skupin gospodarskih subjektov zahtevajo, da po tem, ko jim je podeljena pogodba, prevzamejo določeno pravno obliko, če je taka sprememba nujna za zadovoljivo izvedbo pogodbe.

Člen 27

Nomenklature

1. Pri podeljevanju koncesij se vsa nomenklatura navaja z uporabo „enotnega besednjaka javnih naročil (CPV)“ iz Uredbe (ES) št. 2195/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.

2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 48, da prilagodi kode CPV iz te direktive, če je treba spremembe nomenklature CPV upoštevati v tej direktivi in če te spremembe ne pomenijo spremembe področja uporabe te direktive.

Člen 28

Zaupnost

1. Brez poseganja v obveznosti v zvezi z oglaševanjem podeljenih koncesijskih pogodb ter obveščanjem kandidatov in ponudnikov iz členov 32 in 40 javni naročnik ali naročnik ne razkrije informacij, ki mu jih gospodarski subjekti predložijo in označijo kot zaupne, vključno vendar ne omejeno na tehnične ali poslovne skrivnosti in zaupne vidike ponudb, če v tej direktivi ali nacionalnem pravu, ki velja za javnega naročnika, zlasti pa pravu v zvezi z dostopom do informacij, ni določeno drugače.

Ta člen ne preprečuje javnega razkritja nezaupnih delov sklenjenih pogodb niti njihovih nadaljnjih sprememb.

2. Javni naročnik ali naročnik lahko določi zahteve za gospodarske subjekte, katerih cilj je zaščititi zaupno naravo informacij, ki jih da na voljo med postopkom podeljevanja koncesije.

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 2195/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o enotnem besednjaku javnih naročil (CPV) (UL L 340, 16.12.2002, str. 1).

Člen 29

Pravila za sporočanje

1. Države članice ali javni naročniki in naročniki lahko, razen kadar je uporaba elektronskih sredstev obvezna v skladu s členom 33(2) in členom 34, za vse sporočanje in izmenjavo informacij izberejo enega ali več od naslednjih načinov sporočanja:

(a) z elektronskimi sredstvi;

(b) po pošti ali telefaksu;

(c) ustno, vključno prek telefona, za sporočanje, ki se ne nanaša na bistvene elemente postopka podelitve koncesije, če je vsebina ustnega sporočila zadostno dokumentirana na trajnem nosilcu;

(d) osebna izročitev, dokazana s potrdilom o prejemu.

Države članice lahko določijo obvezno uporabo elektronskih sredstev sporočanja in tako uvedejo strožje obveznosti, kot so določene v členu 33(2) in členu 34.

2. Izbrana sredstva sporočanja so splošno dostopna in nedisriminatorna ter ne omejujejo gospodarskih subjektov pri dostopu do postopka podeljevanja koncesije. Orodja in naprave, ki se uporabljajo za sporočanje z elektronskimi sredstvi, ter njihove tehnične lastnosti so interoperabilni z izdelki informacijske in komunikacijske tehnologije v splošni uporabi.

Javni naročniki in naročniki pri vsem sporočanju, izmenjavi in shranjevanju informacij zagotovijo varovanje celovitosti podatkov ter zaupnosti vlog in ponudb. Vsebinsko vlog in ponudb pregledajo šele po izteku roka za njihovo oddajo.

NASLOV II

**PRAVILA ZA PODELJEVANJE KONCESIJ:
SPLOŠNA NAČELA IN POSTOPKOVNA JAMSTVA**

POGLAVJE I

Splošna načela

Člen 30

Splošna načela

1. Javni naročnik ali naročnik ima pravico organizirati postopek izbire koncesionarja ob upoštevanju te direktive.

2. Postopek za podeljevanje koncesije je zasnovan tako, da upošteva načela iz člena 3. Med postopkom podeljevanja koncesije je pomembno zlasti, da javni naročnik ali naročnik informacij ne zagotavlja na diskriminatoren način, zaradi katerega bi lahko nekateri kandidati ali ponudniki imeli prednost pred drugimi.

3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da gospodarski subjekti pri izvajanju koncesijskih pogodb izpolnjujejo veljavne obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava, ki so določene v pravu Unije, nacionalnem pravu, kolektivnih pogodbah ali predpisih mednarodnega okoljskega, socialnega in delovnega prava, naštetih v Prilogi X.

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 48, da spremeni seznam iz Priloge X, če je to potrebno, da doda nove mednarodne sporazume, ki jih ratificirajo vse države članice, ali če navedenih veljavnih mednarodnih sporazumov ne ratificirajo več vse države članice oziroma se ti sporazumi kako drugače spremenijo, na primer njihov obseg, vsebina ali ime.

Člen 31

Obvestila o koncesijah

1. Javni naročniki in naročniki, ki nameravajo podeliti koncesijo, sporočijo svojo namero z obvestilom o koncesiji.

2. Obvestila o koncesijah vsebujejo informacije iz Priloge V in, če je primerno, vse druge informacije, ki se javnemu naročniku ali naročniku zdijo koristne, v skladu z obliko standardnih obrazcev.

3. Javni naročniki in naročniki, ki nameravajo podeliti koncesijo za socialne in druge posebne storitve iz Priloge IV sporočijo svojo namero o načrtovani podelitvi koncesije z objavo predhodnega informativnega obvestila. Ta obvestila vsebujejo informacije iz Priloge VI.

4. Z odstopanjem od odstavka 1 javni naročniki ali naročniki niso obvezani objaviti obvestila o koncesiji, če gradnje ali storitve lahko zagotovi samo določen gospodarski subjekt iz katerega od naslednjih razlogov:

(a) cilj koncesije je ustvariti ali pridobiti unikatno umetniško delo ali umetniško uprizoritev;

(b) odsotnost konkurence iz tehničnih razlogov;

(c) obstoj izključne pravice;

(d) zaščita pravic intelektualne lastnine in izključnih pravic, ki niso opredeljene v točki (10) člena 5.

Izjeme iz točk (b), (c) in (d) prvega pododstavka se uporabljajo le, če ni ustrezne alternative ali nadomestila in če odsotnost konkurence ni posledica umetnega omejevanja parametrov podeljevanja koncesij.

5. Z odstopanjem od odstavka 1 javni naročnik ali naročnik ni obvezan objaviti novega obvestila o koncesiji, če v predhodnem koncesijskem postopku ni bila predložena nobena vloga, ponudba oziroma nobena ustrezna ponudba ali vloga, če prvotni pogoji koncesijske pogodbe niso znatno spremenjeni in je Komisiji na njeno zahtevo poslano poročilo.

Šteje se, da ponudba iz prvega pododstavka ni ustrezna, če ni relevantna za koncesijo in brez znatnih sprememb očitno ne more izpolniti potreb ter zahtev javnega naročnika ali naročnika, kot so določene v koncesijski dokumentaciji.

Za namene prvega pododstavka se šteje, da vloga ni ustrezna:

(a) če je zadevni vlagatelj izključen ali bi lahko bil izključen na podlagi člena 38(5) do (9) ali ne izpolnjuje pogojev za

sodelovanje, ki jih določi javni naročnik ali naročnik na podlagi člena 38(1);

(b) če vloge vključujejo neustrezne ponudbe v smislu drugega pododstavka.

Člen 32

Obvestila o podelitvi koncesije

1. Najpozneje 48 dni po podelitvi koncesije javni naročniki in naročniki v skladu s postopkom iz člena 33 pošljejo obvestilo o podelitvi koncesije z rezultati postopka podeljevanja koncesije. Za socialne in druge posebne storitve iz Priloge IV je mogoče takšna obvestila pošiljati po četrletjih. V tem primeru zbrana obvestila pošljejo v 48 dneh po koncu vsakega četrletja.

2. Obvestila o podelitvi koncesije vsebujejo informacije iz Priloge VII oziroma, pri koncesijah za socialne in druge posebne storitve iz Priloge IV, iz Priloge VIII ter so objavljena v skladu s členom 33.

Člen 33

Oblika in način objave obvestil

1. Obvestila o koncesiji, obvestila o podelitvi koncesije in obvestilo iz drugega pododstavka člena 43(1) vsebujejo informacije iz prilog V, VII in VIII v obliki standardnih obrazcev, vključno s standardnimi obrazci za popravke.

Komisija z izvedbenimi akti določi take standardne obrazce. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 50.

2. Obvestila iz odstavka 1 se pripravijo, z elektronskimi sredstvi pošljejo Uradu za publikacije Evropske unije in objavijo v skladu s Prilogo IX. Urad za publikacije Evropske unije izda javnemu naročniku ali naročniku potrdilo o prejemu obvestila in o objavi poslanih informacij z navedbo datuma objave, ki je dokazilo o objavi. Obvestila se objavijo najpozneje pet dni potem, ko so bila poslana. Stroške Urada za publikacije Evropske unije v zvezi z objavo obvestil krije Unija.

3. Obvestila o koncesijah se objavijo v celoti v vsaj enem od uradnih jezikov institucij Unije, ki jih izbere javni naročnik ali naročnik. Ta jezikovna različica ali te jezikovne različice so edino verodostojno besedilo ali besedila. V drugih uradnih jezikih institucij Unije se objavi povzetek pomembnih elementov vsakega obvestila.

4. Obvestila o koncesijah in obvestila o podelitvi koncesij se na nacionalni ravni ne objavijo pred objavo, za katero poskrbi Urad za publikacije Evropske unije, razen če se na ravni Unije ne objavijo 48 ur potem, ko Urad za publikacije Evropske unije potrdi, da je od javnega naročnika ali naročnika prejel obvestilo iz odstavka 2. Obvestila o koncesiji in obvestila o podelitvi koncesije, objavljena na nacionalni ravni, ne vsebujejo informacij, ki niso navedene v obvestilih, poslanih Uradu za publikacije Evropske unije, vendar je v njih naveden datum, ko je bilo obvestilo poslano Uradu za publikacije Evropske unije.

Člen 34

Dostopnost koncesijske dokumentacije v elektronski obliki

1. Javni naročniki in naročniki od datuma objave obvestila o koncesiji oziroma, če obvestilo o koncesiji ne vsebuje povabila k oddaji ponudb, od datuma, ko je bilo poslano povabilo k oddaji ponudb, z elektronskimi sredstvi omogočijo neomejen, popoln, neposreden in brezplačen dostop do koncesijske dokumentacije. V besedilu obvestila o koncesiji ali zadevnih povabil se navede spletni naslov, na katerem je na voljo ta dokumentacija.

2. Če v ustrezno utemeljenih okoliščinah zaradi izrednih varnostnih ukrepov ali tehničnih razlogov oziroma zaradi izjemne občutljivosti poslovnih informacij, ki zahtevajo zelo visoko raven zaščite, ni mogoče zagotoviti neomejenega, popolnega, neposrednega in brezplačnega dostopa z elektronskimi sredstvi do nekaterih koncesijskih dokumentov, javni naročniki ali naročniki v obvestilu ali povabilu k oddaji ponudbe navedejo, da bodo zadevni koncesijski dokumenti poslani z neelektronskimi sredstvi, rok za prejem ponudb pa je podaljšan.

3. Če javni naročniki in naročniki ali pristojne službe pravočasno prejmejo zahtevo, vsem vlagateljem ali ponudnikom, ki sodelujejo v postopku podeljevanja koncesije, zagotovijo dodatne informacije o koncesijski dokumentaciji najpozneje šest dni pred iztekom roka, ki je določen za prejem ponudb.

Člen 35

Preprečevanje korupcije in nasprotij interesov

Države članice od javnih naročnikov in naročnikov zahtevajo, da sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje goljufij, favoriziranja in korupcije ter učinkovito preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nasprotij interesov pri izvajanju postopkov podelitve koncesije, da se prepreči kakršno koli izkrivljanje konkurence ter se zagotovita transparentnost postopka in enaka obravnava vseh kandidatov in ponudnikov.

Nasprotje interesov zajema vsaj vsak položaj, ko imajo uslužbenci javnega naročnika ali naročnika, ki sodelujejo pri izvajanju postopka podelitve koncesije ali lahko vplivajo na rezultate tega postopka, neposreden ali posreden finančni, ekonomski ali drug osebni interes, za katerega bi se lahko štelo, da vpliva na njihovo nepristranskost in neodvisnost v postopku podelitve koncesije.

Ukrepi, sprejeti v zvezi z nasprotjem interesov, ne presegajo tega, kar je nujno za preprečitev morebitnega nasprotja interesov ali odpravo ugotovljenega nasprotja interesov.

POGLAVJE II

Postopkovna jamstva

Člen 36

Tehnične in funkcionalne zahteve

1. Tehnične in funkcionalne zahteve opredeljujejo zahtevane značilnosti gradnje ali storitev, ki so predmet koncesije. Opisane so v koncesijski dokumentaciji.

Te značilnosti se lahko nanašajo tudi na določen postopek proizvodnje ali zagotavljanja zahtevanih gradenj ali storitev, pod pogojem, da so povezane s predmetom pogodbe ter sorazmerne z njeno vrednostjo in cilji. Med temi značilnostmi so lahko na primer raven kakovosti, okoljske in podnebne uspešnosti, zahteve za oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom (vključno z dostopnostjo za invalidne osebe), ter ocenjevanje skladnosti, zahteve v zvezi z delovanjem, varnostjo ali dimenzijami, izrazoslovjem, simboli, preizkušanjem in preizkusnimi metodami, označevanjem in uporabo nalepk ali navodili za uporabnike.

2. Če tega ne upravičuje predmet pogodbe, v tehničnih in funkcionalnih zahtevah niso navedeni določena izdelava ali izvor ali določen postopek, značilen za proizvode ali storitve določenega gospodarskega subjekta, ali blagovne znamke,

patenti, tipi ali določena vrsta proizvodnje, če bi to dajalo prednost nekaterim podjetjem ali proizvodom oziroma bi bila nekatera podjetja ali proizvodi s tem izločeni. Takšna navedba je izjemoma dovoljena, če ni mogoče dovolj natančno in razumljivo opisati predmeta pogodbe. Takšna navedba vsebuje besedi „ali enakovredni“.

3. Javni naročnik ali naročnik ne more zavrniti ponudbe z obrazložitvijo, da ponujene gradnje in storitve niso skladne s tehničnimi in funkcionalnimi zahtevami, ki jih je navedel, če ponudnik v svoji ponudbi na kakršen koli ustrezen način dokaže, da predlagane rešitve enako izpolnjujejo tehnične in funkcionalne zahteve.

Člen 37

Postopkovna jamstva

1. Koncesije se podelijo na podlagi meril za podelitev, ki jih določi javni naročnik ali naročnik v skladu s členom 41, pod pogojem, da so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) ponudba je skladna z minimalnimi zahtevami, ki jih, kjer je primerno, določi javni naročnik ali naročnik;

(b) ponudnik upošteva pogoje za sodelovanje iz člena 38(1) in

(c) ponudnik ni izključen iz sodelovanja v postopku podelitve koncesije v skladu s členom 38(4) do (7) ter ob upoštevanju člena 38(9).

Minimalne zahteve iz točke (a) vključujejo pogoje in značilnosti (zlasti tehnične, fizične, funkcionalne in pravne), ki bi jih morala izpolnjevati ali imeti vsaka ponudba.

2. Javni naročnik ali naročnik:

(a) v obvestilu o koncesiji zagotovi opis koncesije in pogojev za sodelovanje;

(b) v obvestilu o koncesiji, povabilu k oddaji ponudbe ali v drugi koncesijski dokumentaciji zagotovi opis meril za podelitev in, če je primerno, minimalne zahteve, ki morajo biti izpolnjene.

3. Javni naročnik ali naročnik lahko na podlagi objektivnih meril omeji število kandidatov oziroma ponudnikov na primerno raven, pod pogojem, da je to storjeno na pregleden način. Število povabljenih kandidatov ali ponudnikov je dovolj veliko, da je zagotovljena resnična konkurenca.

4. Javni naročnik ali naročnik vsem udeležencem sporoči opis predvidene organizacije postopka in njegov okvirni končni rok. Vse udeležence obvesti o kakršnih koli spremembah in z njimi seznanjati vse gospodarske subjekte, če spremembe zadevajo elemente, razkrite v obvestilu o koncesiji.

5. S sredstvi, ki so po mnenju javnega naročnika ali naročnika primerna, zagotovi ustrezno evidentiranje faz postopka v skladu s členom 28(1).

6. Javni naročnik ali naročnik se lahko pogaja s kandidati in ponudniki. Predmet koncesije, merila za njeno podelitev in minimalne zahteve se med pogajanjem ne spreminjajo.

Člen 38

Izbor in kvalitativna ocena kandidatov

1. Javni naročniki in naročniki preverijo pogoje za sodelovanje v zvezi s strokovno in tehnično sposobnostjo ter finančnim in ekonomskim položajem kandidatov ali ponudnikov na podlagi njihovih lastnih izjav ter navedbe ali navedb, ki jih morajo slednji predložiti kot dokazila v skladu z zahtevami iz obvestila o koncesiji, ki so nediskriminatorne in sorazmerne s predmetom koncesije. Pogoji za sodelovanje so povezani in sorazmerni s potrebo po zagotovitvi, da je koncesionar sposoben izvajati koncesijo, pri čemer je treba upoštevati predmet koncesije in namen, da se zagotovi resnična konkurenca.

2. Če je to primerno, lahko gospodarski subjekt pri posamezni koncesiji uporabi zmogljivosti drugih subjektov, ne glede na pravno razmerje med njim in temi subjekti, da bi izpolnil pogoje za sodelovanje iz odstavka 1. Če želi gospodarski subjekt uporabiti zmogljivosti drugih subjektov, javnemu naročniku ali naročniku dokaže, da bo imel med celotnim trajanjem koncesije na voljo potrebna sredstva, na primer s predložitvijo zagotovil teh subjektov v ta namen. Javni naročnik ali naročnik lahko v zvezi s finančnim položajem zahteva, da so gospodarski subjekt in navedeni subjekti skupaj odgovorni za izpolnitev pogodbe.

3. Pod enakimi pogoji lahko skupina gospodarskih subjektov iz člena 26 uporabi zmogljivosti udeležencev v tej skupini ali drugih subjektov.

4. Javni naročniki in naročniki iz točke (a) člena 7(1) izključijo gospodarski subjekt iz sodelovanja v postopku podelitve koncesije, če ugotovijo, da je bil navedeni gospodarski subjekt pravnomočno obsojen iz enega od naslednjih razlogov:

(a) sodelovanja v hudodelski združbi, kot je opredeljeno v členu 2 Okvirnega sklepa Sveta 2008/841/PNZ ⁽¹⁾;

(b) korupcije, kot je opredeljena v členu 3 Konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije ⁽²⁾ in členu 2(1) Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ ⁽³⁾, ter korupcije, kot je opredeljena v nacionalnem pravu javnega naročnika ali naročnika ali gospodarskega subjekta;

(c) goljufije v smislu člena 1 Konvencije o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti ⁽⁴⁾;

(d) terorističnih kaznivih dejanj ali kaznivih dejanj, povezanih s terorističnimi dejavnostmi, kot so opredeljena v členu 1 oziroma 3 Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ⁽⁵⁾, ali spodbujanja k storitvi kaznivega dejanja, pomoči ali podpore pri tem ali poskusa storitve kaznivega dejanja, kot je navedeno v členu 4 navedenega okvirnega sklepa;

(e) pranja denarja ali financiranja terorizma, kot sta opredeljena v členu 1 Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾;

(f) dela otrok in drugih oblik trgovine z ljudmi, kot so opredeljene v členu 2 Direktive 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾.

Obveznost izključitve gospodarskega subjekta velja tudi, če je pravnomočno obsojena oseba članica upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa tega gospodarskega subjekta ali ima pooblastila za njegovo zastopanje oziroma odločanje ali nadzor v njem.

Naročniki, razen tisti iz točke (a) člena 7(1), lahko izključijo gospodarski subjekt iz sodelovanja v postopku podelitve koncesije, če so seznanjeni, da je bil ta gospodarski subjekt pravnomočno obsojen iz enega od razlogov, naštetih v prvem pododstavku tega odstavka.

5. Javni naročniki in naročniki iz točke (a) člena 7(1) izključijo gospodarski subjekt iz sodelovanja v postopku podelitve koncesije, če so seznanjeni, da gospodarski subjekt krši obveznosti plačevanja davkov ali prispevkov za socialno varnost, in če je to ugotovljeno s sodno ali upravno odločbo, ki je dokončna oziroma pravnomočna in zavezujoča, v skladu z zakonskimi določbami države, v kateri ima sedež, ali določbami države članice javnega naročnika ali naročnika.

Javni naročniki in naročniki iz točke (a) člena 7(1) lahko poleg tega iz sodelovanja v postopku podelitve koncesije izključijo gospodarski subjekt, če lahko na ustrezen način dokažejo, da gospodarski subjekt krši obveznosti plačevanja davkov ali prispevkov za socialno varnost, oziroma lahko izključitev gospodarskega subjekta od njih zahtevajo države članice.

Ta odstavek se ne uporablja več, ko gospodarski subjekt izpolni svoje obveznosti s plačilom dolgovanih davkov ali prispevkov za socialno varnost, po potrebi skupaj z morebitnimi obračunanimi obrestmi ali globami, ali s sklenitvijo zavezujočega dogovora o takem plačilu.

6. Države članice lahko izjemoma določijo odstopanje od obvezne izključitve iz odstavkov 4 in 5 zaradi pomembnejših razlogov, povezanih z javnim interesom, kot sta javno zdravje ali varstvo okolja.

⁽¹⁾ Okvirni Sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu (UL L 300, 11.11.2008, str. 42).

⁽²⁾ UL C 195, 25.6.1997, str. 1.

⁽³⁾ Okvirni sklep Sveta 2003/568/PNZ z dne 22. julija 2003 o boju proti korupciji v zasebnem sektorju (UL L 192, 31.7.2003, str. 54).

⁽⁴⁾ UL C 316, 27.11.1995, str. 48.

⁽⁵⁾ Okvirni sklep Sveta 2002/475/PNZ z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu (OL L 164, 22.6.2002, str. 3).

⁽⁶⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma (UL L 309, 25.11.2005, str. 15).

⁽⁷⁾ Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

Države članice lahko prav tako določijo odstopanje od obvezne izključitve iz odstavka 5, če bi bila izključitev očitno nesorazmerna, zlasti če niso plačane le manjše vsote davkov ali prispevkov za socialno varnost ali če gospodarski subjekt o točnem znesku, ki ga dolguje zaradi kršitve obveznosti plačevanja davkov ali prispevkov za socialno varnost, ni bil obveščen dovolj zgodaj, da bi lahko ukrepal, kot je določeno v tretjem pododstavku odstavka 5, pred iztekom roka za oddajo vloge.

7. Javni naročniki ali naročniki lahko iz sodelovanja v postopku podelitve koncesije izključijo vsak gospodarski subjekt oziroma lahko to od njih zahteva država članica, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

- (a) če lahko na ustrezen način dokažejo kršitev veljavnih obveznosti iz člena 30(3);
- (b) če je gospodarski subjekt v stečaju oziroma v postopku zaradi insolventnosti ali postopku likvidacije, če njegova sredstva upravlja likvidacijski upravitelj ali sodišče, če poteka postopek z upniki, če so njegove poslovne dejavnosti začasno ustavljene ali je v podobnem položaju, ki nastane zaradi podobnega postopka v skladu z nacionalnimi zakoni in predpisi; javni naročnik ali naročnik lahko kljub temu sklene – oziroma to stori na zahtevo države članice – da ne bo izključil gospodarskega subjekta, ki je v enem od navedenih položajev, če ob upoštevanju veljavnih nacionalnih predpisov in ukrepov v zvezi z nadaljevanjem poslovne dejavnosti v navedenih položajih ugotovi, da bo zadevni gospodarski subjekt lahko izvedel koncesijo;
- (c) če lahko javni naročnik z ustreznimi sredstvi dokaže, da je gospodarski subjekt zagrešil hujšo kršitev poklicnih pravil, s čimer je omajana njegova integriteta;
- (d) če nasprotja interesov v smislu drugega odstavka člena 35 ni mogoče učinkovito odpraviti z drugim, manj vsiljivim ukrepom;
- (e) če javni naročnik razpolaga z dovolj verjetnimi indici o tem, da je gospodarski subjekt sklenil dogovore z drugimi gospodarskimi subjekti z namenom izkrivljanja konkurence;
- (f) če so se pri gospodarskem subjektu pri prejšnji koncesiji ali pogodbi z javnim naročnikom ali naročnikom, kot je opre-

deljen v tej direktivi ali v Direktivi 2014/25/EU, pokazale precejšnje ali stalne pomanjkljivosti pri izpolnjevanju ključne zahteve, posledica pa je bila predčasna odpoved te prejšnje pogodbe, odškodnina ali druge primerljive sankcije;

- (g) če je gospodarski subjekt kriv resnih zavajajočih razlag pri dajanju informacij, zahtevanih zaradi preverjanja odsotnosti razlogov za izključitev ali izpolnjevanja pogojev za sodelovanje, ne razkrije takšnih informacij ali ne more predložiti dokumentov, ki se zahtevajo kot dokazila;
- (h) če gospodarski subjekt poskuša neupravičeno vplivati na postopek odločanja javnega naročnika ali naročnika, pridobiti zaupne informacije, zaradi katerih bi lahko imel neupravičeno prednost v postopku podelitve koncesije, ali iz malomarnosti predložiti zavajajoče informacije, ki bi lahko pomembno vplivale na odločitve o izključitvi, izboru ali podelitvi koncesije;
- (i) pri koncesijah na področju obrambe in varnosti iz Direktive 2009/81/ES, če se na podlagi kakršnih koli dokazov, vključno z zaupnimi viri podatkov, ugotovi, da gospodarski subjekt ni dovolj zanesljiv, da bi lahko izključili grožnje varnosti države članice.

8. Javni naročniki in naročniki iz točke (a) člena 7(1) med postopkom kadar koli izključijo gospodarski subjekt, če se izkaže, da je zadevni gospodarski subjekt glede na storjena ali opuščena dejanja pred ali med postopkom v enem od položajev iz odstavka 4 tega člena in prvega pododstavka odstavka 5 tega člena.

Javni naročniki in naročniki lahko med postopkom kadar koli izključijo gospodarski subjekt oziroma to morajo storiti na zahtevo države članice, če se izkaže, da je zadevni gospodarski subjekt glede na storjena ali opuščena dejanja pred ali med postopkom v enem od položajev iz drugega pododstavka odstavka 5 in odstavka 7.

9. Vsak gospodarski subjekt, ki je v enem od položajev iz odstavkov 4 in 7, lahko predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju zadevnega razloga za izključitev. Če se šteje, da takšni dokazi zadoščajo, se zadevni gospodarski subjekt ne izključi iz postopka.

V ta namen gospodarski subjekt dokaže, da je plačal ali da se je zavezal plačati nadomestilo za vso škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem ali kršitvijo, v dejavnem sodelovanju s preiskovalnimi organi v celoti razjasnil dejstva in okoliščine ter sprejel konkretne tehnične, organizacijske in kadrovske ukrepe, ustrezne za preprečitev nadaljnjih kaznivih dejanj ali kršitev. Pri ocenjevanju ukrepov, ki jih sprejmejo gospodarski subjekti, se upoštevajo resnost in posebne okoliščine kaznivega dejanja ali kršitve. Če se šteje, da ukrepi ne zadoščajo, zadevni gospodarski subjekt prejme utemeljitev razlogov za takšno odločitev.

Gospodarski subjekt, ki je bil s pravnomočno sodbo izključen iz sodelovanja v postopkih javnega naročanja ali podeljevanja koncesije, med obdobjem izključitve, določenim s to sodbo, ni upravičen do uporabe možnosti iz tega odstavka v državah članicah, v katerih sodba učinkuje.

10. Države članice z zakoni ali drugimi predpisi in ob upoštevanju prava Unije določijo pogoje za izvajanje tega člena. Določijo zlasti najdaljše obdobje izključitve, če gospodarski subjekt ne sprejme nobenih ukrepov iz odstavka 9, da bi dokazal svojo zanesljivost. Če obdobje izključitve ni določeno s pravnomočno sodbo, to obdobje ne sme biti daljše od pet let od datuma izdaje pravnomočne obsodbe v primerih iz odstavka 4 in ne daljše od treh let od datuma zadevnega dogodka v primerih iz odstavka 7.

Člen 39

Roki za prejem vlog in ponudb za koncesijo

1. Javni naročniki ali naročniki pri določanju rokov za prejem vlog ali ponudb upoštevajo zlasti kompleksnost koncesije in čas, potreben za pripravo ponudb ali vlog, brez poseganja v minimalne roke iz tega člena.

2. Če je mogoče vloge ali ponudbe pripraviti šele po obisku lokacije ali po pregledu spremne dokumentacije k dokumentaciji o podeljevanju koncesije na kraju samem, se roki za prejem vlog za koncesijo ali za prejem ponudb določijo tako, da se lahko vsi zadevni gospodarski subjekti seznanijo z vsemi informacijami, potrebnimi za pripravo vlog ali ponudb, in so vsekakor daljši od minimalnih rokov iz odstavkov 3 in 4.

3. Minimalni rok za prejem vlog za koncesijo, ne glede na to, ali vključujejo ponudbe, je 30 dni od datuma, ko je bilo poslano obvestilo o koncesiji.

4. Če se postopek izvaja v zaporednih fazah, je minimalni rok za prejem prvih ponudb 22 dni od datuma, ko je poslano povabilo k oddaji ponudbe.

5. Rok za prejem ponudb se lahko skrajša za pet dni, če se javni naročnik ali naročnik strinja, da je ponudbe mogoče oddati z elektronskimi sredstvi v skladu s členom 29.

Člen 40

Zagotavljanje informacij kandidatom in ponudnikom

1. Javni naročnik ali naročnik čim prej obvesti vsakega kandidata in ponudnika o sprejetih odločitvah v zvezi s podelitvijo koncesije, vključno z imenom uspešnega ponudnika, razlogi za morebitno zavrnitev njegove vloge oziroma ponudbe ter razlogi za morebitno odločitev, da se pogodba, za katero je bilo objavljeno obvestilo o koncesiji, ne podeli ali da se postopek ponovno začne.

Poleg tega javni naročnik ali naročnik na zahtevo zadevne stranke čim prej, vsekakor pa v 15 dneh od prejema pisnega zahtevka, vse ponudnike, ki so oddali dopustno ponudbo, obvesti o značilnostih in sorazmernih prednostih izbrane ponudbe.

2. Javni naročnik ali naročnik se lahko odloči, da nekatere informacije iz odstavka 1 v zvezi s pogodbo izpusti, če bi objava takšnih informacij ovirala izvajanje zakona ali bi bila drugače v nasprotju z javnim interesom, če bi škodila upravičenim poslovnim interesom javnih ali zasebnih gospodarskih subjektov ali če bi lahko posegala v pošteno konkurenco med njimi.

Člen 41

Merila za podelitev

1. Koncesije se podelijo na podlagi objektivnih meril, ki so skladna z načeli iz člena 3 in zagotavljajo, da se ponudbe ocenijo pod pogoji učinkovite konkurence, tako da je mogoče ugotoviti splošne gospodarske koristi, ki jih bo imel javni naročnik ali naročnik.

2. Merila za podelitev so povezana s predmetom koncesije in javnemu naročniku ali naročniku ne dajejo neomejene svobode izbire. Med drugim lahko vključujejo okoljska ali socialna merila ali merila v zvezi z inovativnostjo.

Tem merilom so dodane zahteve za učinkovito preverjanje informacij, ki jih predložijo ponudniki.

Javni naročnik ali naročnik preveri, ali ponudbe ustrezno izpolnjujejo merila za podelitev.

3. Javni naročnik ali naročnik našteje merila v padajočem zaporedju glede na pomembnost.

Če javni naročnik ali naročnik prejme ponudbo, v kateri je predlagana inovativna rešitev z izjemno funkcionalno učinkovitostjo, ki je skrben javni naročnik ali naročnik ni mogel predvideti, lahko javni naročnik ali naročnik ne glede na prvi pododstavek izjemoma spremeni vrstni red meril za podelitev in tako upošteva to inovativno rešitev. Javni naročnik ali naročnik v tem primeru vse ponudnike obvesti o spremembi zaporedja glede na pomembnost in objavi novo povabilo k oddaji ponudb ob upoštevanju minimalnih rokov iz člena 39(4). Če so merila za podelitev objavljena istočasno z objavo obvestila o koncesiji, javni naročnik ali naročnik objavi novo obvestilo o koncesiji ob upoštevanju minimalnih rokov iz člena 39(3).

Sprememba vrstnega reda ne sme povzročiti diskriminacije.

NASLOV III

PRAVILA ZA IZVAJANJE KONCESIJ

Člen 42

Oddaja pogodb podizvajalcem

1. Pristojni nacionalni organi z ustreznimi ukrepi v okviru svojih odgovornosti in pristojnosti zagotovijo, da podizvajalci spoštujejo obveznosti iz člena 30(3).

2. Javni naročnik ali naročnik lahko oziroma – če tako zahtevajo države članice – mora v koncesijski dokumentaciji od ponudnika ali vlagatelja zahtevati, da v svoji ponudbi navede vsak del koncesije, ki ga morda namerava oddati v podizvajanje tretjim osebam, ter vse predlagane podizvajalce. Ta odstavek ne vpliva na vprašanje odgovornosti glavnega koncesionarja.

3. Pri koncesijah za gradnje in v zvezi s storitvami, ki se opravljajo v objektu pod nadzorom javnega naročnika ali naročnika, javni naročnik ali naročnik po podelitvi, najpozneje pa ob začetku izvajanja koncesije, od koncesionarja zahteva, da mu sporoči ime, kontaktne podatke in zakonite zastopnike svojih podizvajalcev, ki sodelujejo pri takšni gradnji ali storitvah, kolikor so ti podatki takrat znani. Javni naročnik ali naročnik od koncesionarja zahteva, da mu med izvajanjem koncesije

sporoči morebitne spremembe teh informacij in potrebne informacije o morebitnih novih podizvajalcih, ki jih naknadno vključijo v izvajanje takšnih gradenj ali opravljanje takšnih storitev.

Ne glede na prvi pododstavek lahko države članice določijo, da je za posredovanje zahtevanih informacij odgovoren neposredno koncesionar.

Prvi in drugi pododstavek se ne uporabljata za dobavitelje blaga.

Javni naročniki in naročniki lahko oziroma – če tako zahtevajo države članice – morajo obveznosti iz prvega pododstavka razširiti na primer na:

(a) koncesije za storitve poleg tistih, ki zadevajo opravljanje storitev v objektih pod nadzorom javnega naročnika ali naročnika, ali na dobavitelje blaga, ki so vključeni v koncesije za gradnje ali storitve;

(b) podizvajalce podizvajalcev koncesionarja ali naslednje podizvajalce v podizvajalski verigi.

4. Za preprečevanje kršitve obveznosti iz člena 30(3) se lahko sprejmejo ustrezni ukrepi, kot so:

(a) če je v nacionalnem pravu države članice določen mehanizem solidarne odgovornosti podizvajalcev in koncesionarja, zadevna država članica zagotovi, da se zadevna pravila uporabljajo v skladu s pogoji iz člena 30(3);

(b) javni naročniki in naročniki lahko oziroma – če tako zahtevajo države članice – morajo preveriti, ali obstajajo razlogi za izključitev podizvajalcev v skladu s členom 38(4) do (10). Javni naročnik ali naročnik v takšnih primerih od gospodarskega subjekta zahteva zamenjavo podizvajalca, za katerega je bilo med preverjanjem ugotovljeno, da obstajajo obvezni razlogi za njegovo izključitev. Javni naročnik ali naročnik lahko oziroma – če tako zahtevajo države članice – mora od gospodarskega subjekta zahtevati zamenjavo podizvajalca, za katerega je bilo med preverjanjem ugotovljeno, da obstajajo neobvezni razlogi za njegovo izključitev.

5. Države članice lahko v nacionalnem pravu določijo strožja pravila glede odgovornosti.

6. Države članice, ki so sklenile, da bodo določile ukrepe v skladu z odstavkoma 1 in 2, z zakoni ali drugimi predpisi in ob upoštevanju prava Unije določijo pogoje za izvajanje teh ukrepov. Države članice lahko pri tem omejijo njihovo veljavnost, med drugim v zvezi z nekaterimi vrstami pogodb, nekaterimi kategorijami javnih naročnikov, naročnikov ali gospodarskih subjektov ali nekaterimi zneski.

Člen 43

Spremembe pogodb med njihovo veljavnostjo

1. Koncesije se lahko spremenijo brez novega postopka podelitve koncesije v skladu s to direktivo v katerem koli od naslednjih primerov:

- (a) če so spremembe ne glede na njihovo denarno vrednost predvidene v prvotni koncesijski dokumentaciji v jasnih, natančnih in nedvoumni klavzulah o pregledu, ki lahko vključujejo klavzule o reviziji vrednosti, ali opcijah. V takih klavzulah so navedeni obseg in vrsta možnih sprememb ali opcij ter pogoji, pod katerimi se lahko uporabijo. Ne predvidevajo pa sprememb ali opcij, ki bi spremenile splošno naravo koncesije;
- (b) kadar so potrebne dodatne gradnje ali storitve, ki jih opravi prvotni koncesionar, niso pa bile vključene v prvotno koncesijo, če zamenjava koncesionarja:
 - (i) ni mogoča iz ekonomskih ali tehničnih razlogov, kot so zahteve glede zamenljivosti ali interoperabilnosti z obstoječo opremo, storitvami ali instalacijami, zagotovljenimi v okviru prvotne koncesije, ter
- (ii) bi javnemu naročniku ali naročniku povzročila velike nevšečnosti ali znatno podvajanje stroškov.

Vendar pri koncesijah, ki jih javni naročnik podeli za izvajanje dejavnosti, ki ni navedena v Prilogi II, povečanje vrednosti ne sme presegati 50 % vrednosti prvotne koncesije. Če je opravljenih več zaporednih sprememb, ta omejitev velja za vrednost posamezne spremembe. Te zaporedne spremembe niso namenjene obidu te direktive;

(c) če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (i) sprememba je bila potrebna zaradi okoliščin, ki jih skrben javni naročnik ali naročnik ni mogel predvideti;

(ii) sprememba ne spreminja splošne narave koncesije;

(iii) pri koncesijah, ki jih javni naročnik podeli za izvajanje dejavnosti, ki ni na seznamu v Prilogi II povečanje vrednosti ne presega 50 % vrednosti prvotne koncesije. Če je opravljenih več zaporednih sprememb, ta omejitev velja za vrednost posamezne spremembe. Te zaporedne spremembe niso namenjene obidu te direktive;

(d) če koncesionarja, ki mu je javni naročnik ali naročnik prvotno podelil koncesijo, zamenja nov koncesionar iz enega od naslednjih razlogov:

(i) zaradi nedvoumne klavzule o pregledu ali opcije v skladu s točko (a);

(ii) drug gospodarski subjekt, ki izpolnjuje prvotno določene pogoje za ugotavljanje sposobnosti, v celoti ali delno nasledi prvotnega koncesionarja po prestrukturiranju podjetja, vključno s prevzemom, združitvijo, pripojitvijo ali insolventnostjo, če to ne vključuje drugih bistvenih sprememb pogodbe in ni namenjeno obidu te direktive; ali

(iii) javni naročnik ali naročnik sam prevzame obveznosti glavnega koncesionarja do njegovih podizvajalcev, če je ta možnost predvidena v nacionalni zakonodaji;

(e) spremembe ne glede na njihovo vrednost niso bistvene v smislu odstavka 4.

Javni naročniki ali naročniki, ki so spremenili koncesijo v primerih iz točk (b) in (c) tega odstavka, objavijo obvestilo o tem v *Uradnem listu Evropske unije*. Tako obvestilo vsebuje informacije iz Priloge XI in se objavi v skladu s členom 33.

2. Koncesije se lahko prav tako spremenijo, ne da bi bilo treba preverjati, ali so izpolnjeni pogoji iz točk (a) do (d) odstavka 4 in ne da bi bil potreben nov postopek podelitve koncesije v skladu s to direktivo, če je vrednost spremembe nižja od obeh naslednjih vrednosti:

- (i) mejne vrednosti, določene v členu 8, in

(ii) 10 % vrednosti prvotne koncesije.

Vendar sprememba ne sme spremeniti splošne narave koncesije. Če je opravljenih več zaporednih sprememb, se vrednost oceni na podlagi kumulativne neto vrednosti zaporednih sprememb.

3. Za namene izračuna vrednosti iz odstavka 2 ter točk (b) in (c) odstavka 1 je posodobljena vrednost referenčna vrednost, če koncesija vključuje indeksacijsko klavzulo. Če koncesija ne vključuje indeksacijske klavzule, se posodobljena vrednost izračuna ob upoštevanju povprečne inflacije v državi članici javnega naročnika ali naročnika.

4. Sprememba koncesije med njeno veljavnostjo se šteje za bistveno v smislu točke (e) odstavka 1, če se zaradi te spremembe koncesija znatno razlikuje od prvotno sklenjene koncesije. Brez poseganja v odstavka 1 in 2 se sprememba šteje za bistveno, če je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

(a) sprememba uvaja pogoje, ki bi, če bi bili del prvotnega postopka podelitve koncesije, omogočili udeležbo drugih vlagateljev kot tistih, ki so bili prvotno izbrani, ali sprejem druge ponudbe kot tiste, ki je bila prvotno izbrana, ali pa bi k sodelovanju v postopku podelitve koncesije pritegnili še druge udeležence;

(b) zaradi spremembe je ekonomsko ravnotežje koncesije spremenjeno v korist koncesionarja na način, ki ni bil predviden v prvotni koncesiji;

(c) zaradi spremembe je znatno razširjen obseg koncesije;

(d) koncesionarja, ki mu je javni naročnik ali naročnik prvotno podelil koncesijo, zamenja nov koncesionar v primerih, ki niso navedeni v točki (d) odstavka 1.

5. Za spremembe določb koncesije med njeno veljavnostjo, ki niso navedene v odstavkih 1 in 2, je potreben nov postopek podelitve koncesije v skladu s to direktivo.

Člen 44

Odpoved koncesije

Države članice zagotovijo, da imajo javni naročniki in naročniki možnost, da pod pogoji, določenimi v veljavnem nacionalnem

pravu, odpovejo koncesijo med njeno veljavnostjo, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

(a) koncesija je bila spremenjena tako, da se v skladu s členom 43 zahteva nov postopek o podelitvi koncesije;

(b) koncesionar je bil v času podelitve koncesije v enem od položajev iz člena 38(4) in bi ga bilo zato treba izključiti iz postopka podelitve koncesije;

(c) Sodišče Evropske unije po postopku v skladu s členom 258 PDEU ugotovi, da država članica ni izpolnila svojih obveznosti iz Pogodb, ker javni naročnik ali naročnik iz te države članice pri podelitvi zadevne koncesije ni izpolnil svojih obveznosti iz Pogodb in te direktive.

Člen 45

Spremljanje in poročanje

1. Da se zagotovi pravilno in učinkovito izvajanje, države članice zagotovijo, da vsaj naloge iz tega člena izvaja eden ali več organov ali institucij. Komisiji sporočijo imena vseh organov ali institucij, pristojnih za te naloge.

2. Države članice zagotovijo spremljanje uporabe pravil glede podeljevanja koncesijskih pogodb. Če organi ali institucije za spremljanje ugotovijo specifične kršitve, kot so goljufija, korupcija, nasprotje interesov ali druge resne nepravilnosti, ali sistemske težave, so pooblaščen, da o teh kršitvah ali težavah obvestijo nacionalne revizijske organe, sodišča ali druge ustrezne organe ali institucije, kot so varuh človekovih pravic, nacionalni parlamenti ali njegovi odbori.

3. Rezultati dejavnosti spremljanja v skladu z odstavkom 2 so z ustreznimi sredstvi obveščanja dostopni javnosti.

Komisija lahko največ vsaka tri leta od držav članic zahteva, da ji predložijo poročilo o spremljanju, ki je pregled najpogostejših vzrokov za nepravilno uporabo pravil glede podeljevanja koncesijskih pogodb, vključno z morebitnimi strukturnimi ali ponavljajočimi se težavami pri uporabi pravil, med drugim tudi možnimi primeri goljufij in drugega nezakonitega ravnanja.

4. Države članice zagotovijo, da so javnim naročnikom in naročnikom ter gospodarskim subjektom brezplačno na voljo informacije in smernice o razlagi in uporabi prava Unije o podeljevanju koncesijskih pogodb, da so jim v pomoč pri pravilni uporabi pravil Unije s tega področja.

NASLOV IV

SPREMEMBE DIREKTIV 89/665/EGS IN 92/13/EGS

Člen 46

Spremembe Direktive 89/665/EGS

Direktiva 89/665/EGS se spremeni:

1. v členu 1 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Ta direktiva se uporablja za javna naročila iz Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta (*), razen če so takšna naročila izključena v skladu s členi 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 in 37 navedene direktive.

Ta direktiva se uporablja tudi za koncesije iz Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta (**), ki jih podelijo naročniki, razen če so take koncesije izključene v skladu s členi 10, 11, 12, 17 in 25 navedene direktive.

Naročila v smislu te direktive zajemajo javna naročila, okvirne sporazume, koncesije za gradnje in storitve in dinamične nabavne sisteme.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da se v zvezi z naročili s področja uporabe Direktive 2014/24/EU ali Direktive 2014/23/EU zagotovi učinkovita in zlasti čim hitrejša revizija odločitev, ki so jih sprejeli naročniki, skladno s pogoji, določenimi v členih 2 do 2f te direktive, ker je bila s takšnimi odločitvami kršeno pravo Unije na področju javnih naročil ali nacionalni predpisi o prenosu tega prava.

(*) Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

(**) Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).“;

2. v členu 2a se odstavek 2 spremeni:

(a) prvi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

„Do sklenitve pogodbe, ki sledi odločitvi o oddaji naročila s področja uporabe Direktive 2014/24/EU ali Direktive 2014/23/EU, ne sme priti pred potekom roka, ki ne sme biti krajši od 10 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu, ko se zadevnim ponudnikom in kandidatom po faksu ali po drugih elektronskih komunikacijskih sredstvih pošlje odločitev o oddaji naročila, oziroma, če so bila uporabljena druga komunikacijska sredstva, pred potekom roka, ki ne sme biti krajši od 15 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu, ko je bila zadevnim ponudnikom in kandidatom poslana odločitev o oddaji naročila, ali od 10 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu prejema odločitve o oddaji naročila.“;

(b) v četrtem pododstavku se prva alineja nadomesti z naslednjim:

„— povzetek ustreznih razlogov, navedenih v členu 55(2) Direktive 2014/24/EU ob upoštevanju člena 55(3) navedene direktive ali v drugem pododstavku člena 40(1) Direktive 2014/23/EU ob upoštevanju določb člena 40(2) navedene direktive in“;

3. člen 2b se spremeni:

(a) v prvem odstavku se:

(i) točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) če Direktiva 2014/24/EU ali, kjer primerno, Direktiva 2014/23/EU ne zahteva predhodne objave obvestila o naročilu v Uradnem listu Evropske unije“;

(ii) točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) kadar gre za naročila, ki temeljijo na okvirnem sporazumu, kakor določa člen 33 Direktive 2014/24/EU, in kadar gre za posebna naročila, ki temeljijo na dinamičnem nabavnem sistemu, kakor določa člen 34 navedene direktive.“;

(b) v drugem odstavku se prva in druga alineja nadomestita z naslednjim:

„— gre za kršitev točke (c) člena 33(4) ali člena 34(6) Direktive 2014/24/EU in

- se ocenjuje, da je vrednost javnega naročila enaka ali višja od mejnih vrednosti iz člena 4 Direktive 2014/24/EU.“;
4. v členu 2c se besedilo „Direktive 2004/18/ES“ nadomesti z besedilom „Direktive 2014/24/EU ali Direktive 2014/23/EU“;
5. člen 2d se spremeni:
- (a) v odstavku 1 se:
- (i) točka (a) nadomesti z naslednjim:
- „(a) če je naročnik oddal naročilo brez predhodne objave obvestila o naročilu v *Uradnem listu Evropske unije*, kadar to ni dovoljeno v skladu z Direktivo 2014/24/EU ali Direktivo 2014/23/EU“;
- (ii) v točki (b) besedilo „Direktive 2004/18/ES“ nadomesti z besedilom „Direktive 2014/24/EU ali Direktive 2014/23/EU“;
- (b) v odstavku 4 se prva alineja nadomesti z naslednjim:
- „— naročnik meni, da je oddaja naročila brez predhodne objave obvestila o naročilu v *Uradnem listu Evropske unije* dopustna v skladu z Direktivo 2014/24/EU ali Direktivo 2014/23/EU“;
- (c) v odstavku 5 se prva alineja nadomesti z naslednjim:
- „— naročnik meni, da je oddaja javnega naročila v skladu s točko (c) člena 33(4) ali členom 34(6) Direktive 2014/24/EU“;
6. v členu 2f(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim:
- „(a) pred potekom vsaj 30 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu, ko je:
- naročnik objavil obvestilo o oddaji naročila v skladu s členoma 50 in 51 Direktive 2014/24/EU ali členoma 31 in 32 Direktive 2014/23/EU, če to obvestilo vključuje utemeljitev odločitve naročnika, da odda naročilo brez predhodne objave obvestila o naročilu v *Uradnem listu Evropske unije*, ali
- naročnik obvestil zadevne ponudnike in kandidate o sklenitvi pogodbe, če to obvestilo vsebuje povzetek ustreznih razlogov, navedenih v členu 55(2) Direktive 2014/24/EU ob upoštevanju določb člena 55(3) navedene direktive ali v drugem pododstavku člena 40(1) Direktive 2014/23/EU ob upoštevanju določb člena 40(2) navedene direktive. To velja tudi za primere iz točke (c) prvega odstavka člena 2b te direktive“;
7. v členu 3 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:
- „1. Komisija lahko uvede postopek, ki je predviden v odstavkih 2 do 5, če pred sklenitvijo pogodbe meni, da je bila med postopkom oddaje naročila, ki spada na področje uporabe Direktive 2014/24/EU ali Direktive 2014/23/EU, povzročena hujša kršitev prava Unije na področju javnih naročil.“
- Člen 47
- Spremembe Direktive 92/13/EGS**
- Direktiva 92/13/EGS se spremeni:
1. V členu 1 se odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:
- „1. Ta direktiva se uporablja za javna naročila iz Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta (*) , razen če so takšna naročila izključena v skladu s členi 18 do 24, 27 do 30, 34 ali 55 navedene direktive.
- Javna naročila v smislu te direktive zajemajo javna naročila blaga, gradenj in storitev, koncesije za gradnje in storitve, okvirne sporazume ter dinamične nabavne sisteme.

Ta direktiva se uporablja tudi za koncesije iz Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta (**), ki jih podelijo naročniki, razen če so takšne pogodbe izključene v skladu s členi 10, 12, 13, 14, 16, 17 in 25 navedene direktive.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da se v zvezi z naročili s področja uporabe Direktive 2014/25/EU ali Direktive 2014/23/EU zagotovi učinkovita in zlasti čim hitrejša revizija odločitev, ki so jih sprejeli naročniki, skladno s pogoji, določenimi v členih 2 do 2f te direktive, ker je bilo s takšnimi odločitvami kršeno pravo Unije na področju javnih naročil ali nacionalni predpisi o prenosu tega prava.

(*) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

(**) Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).“;

2. v členu 2a se odstavek 2 spremeni:

(a) prvi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

„Do sklenitve pogodbe, ki sledi odločitvi o oddaji naročila s področja uporabe Direktive 2014/25/EU ali Direktive 2014/23/EU, ne sme priti pred potekom roka, ki ne sme biti krajši od 10 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu, ko se zadevnim ponudnikom in kandidatom po faksu ali po drugih elektronskih komunikacijskih sredstvih pošlje odločitev o oddaji naročila, oziroma, če so bila uporabljena druga komunikacijska sredstva, pred potekom roka, ki ne sme biti krajši od 15 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu, ko je bila zadevnim ponudnikom in kandidatom poslana odločitev o oddaji naročila, ali od 10 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu prejema odločitve o oddaji naročila.“;

(b) v četrtem pododstavku se prva alineja nadomesti z naslednjim:

„— povzetek ustreznih razlogov, navedenih v členu 75(2) Direktive 2014/25/EU, ob upoštevanju določb člena 75(3) navedene direktive, ali drugem pododstavku člena 40(1) Direktive 2014/23/EU, ob upoštevanju določb člena 40(2) navedene direktive, in“;

3. člen 2b se spremeni:

(a) v prvem odstavku se:

(i) točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) če Direktiva 2014/25/EU ali kadar primerno, Direktiva 2014/23/EU ne zahteva predhodne objave obvestila v *Uradnem listu Evropske unije*;“;

(ii) točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) kadar gre za posebna naročila, ki temeljijo na dinamičnem nabavnem sistemu, kakor določa člen 52 Direktive 2014/25/EU.“;

(b) v drugem odstavku se prva in druga alineja nadomestita z naslednjim:

„— gre za kršitve člena 52(6) Direktive 2014/25/EU in

— se ocenjuje, da je vrednost javnega naročila enaka ali višja od mejnih vrednosti, navedenih v členu 15 Direktive 2014/25/EU.“

4. v členu 2c se besedilo „Direktive 2004/17/ES“ nadomesti z besedilom „Direktive 2014/25/EU ali Direktive 2014/23/EU“;

5. člen 2d se spremeni:

(a) v odstavku 1 se:

(i) točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) če je naročnik oddal naročilo brez predhodne objave obvestila v *Uradnem listu Evropske unije*, kadar to ni dovoljeno v skladu z Direktivo 2014/25/EU ali Direktivo 2014/23/EU“;

(ii) v točki (b) besedilo „Direktive 2004/17/ES“ nadomesti z besedilom „Direktive 2014/25/EU ali Direktive 2014/23/EU“;

(b) v odstavku 4 se prva alineja nadomesti z naslednjim:

„— naročnik meni, da je oddaja naročila brez predhodne objave obvestila v *Uradnem listu Evropske unije* dopustna v skladu z Direktivo 2014/25/EU ali Direktivo 2014/23/EU“;

(c) v odstavku 5 se prva alineja nadomesti z naslednjim:

„— naročnik meni, da je oddaja javnega naročila v skladu s členom 52(6) Direktive 2014/25/EU,“;

6. v členu 2f(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) pred potekom vsaj 30 koledarskih dni od dneva, ki sledi datumu, ko je:

— naročnik objavil obvestilo o oddaji naročila v skladu s členoma 70 in 71 Direktive 2014/25/EU ali s členoma 31 in 32 Direktive 2014/23/EU, če to obvestilo vključuje utemeljitev odločitve naročnika, da odda naročilo brez predhodne objave obvestila v *Uradnem listu Evropske unije*, ali je

— naročnik obvestil zadevne ponudnike in kandidate o sklenitvi pogodbe, če to obvestilo vsebuje povzetek ustreznih razlogov, navedenih v členu 75(2) Direktive 2014/25/EU, ob upoštevanju določbe člena 75(3) navedene direktive, ali v drugem pododstavku člena 40(1) Direktive 2014/23/EU ob upoštevanju določb člena 40(2) navedene direktive. To velja tudi za primere iz točke (c) prvega odstavka člena 2b te direktive,“;

7. v členu 8 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Komisija lahko uporabi postopek iz odstavkov 2 do 5, če pred sklenitvijo pogodbe meni, da je med postopkom oddaje naročila, ki spada na področje uporabe Direktive 2014/25/EU ali Direktive 2014/23/EU, ali v zvezi členom 26(1) Direktive 2014/25/EU v primeru naročnikov, za katere se ta določba uporablja, prišlo do hujše kršitve prava Unije na področju javnih naročil.“

NASLOV V

PRENESENA POOBLASTILA, IZVEDBENA POOBLASTILA IN KONČNE DOLOČBE

Člen 48

Izvajanje pooblastil

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 7(3), člena 9(4), člena 27(2) in člena 30(4) se prenese na Komisijo za nedoločen čas od 17. aprila 2014.

3. Pooblastilo iz člena 7(3), člena 9(4), člena 27(2) in člena 30(4) lahko kadar koli prekliche Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 7(3), členom 9(4), členom 27(2) in členom 30(4), začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 49

Nujni postopek

1. Delegirani akti, sprejeti v skladu s tem členom, začnejo veljati nemudoma in se uporabljajo, dokler se jim ne nasprotuje v skladu z odstavkom 2. Uradno obvestilo Evropskemu parlamentu in Svetu o delegiranem aktu navaja razloge za uporabo postopka v nujnih primerih.

2. Evropski parlament ali Svet lahko nasprotuje delegiranemu aktu v skladu s postopkom iz člena 48(5). V tem primeru Komisija nemudoma po prejemu uradnega obvestila o odločitvi Evropskega parlamenta ali Sveta o nasprotovanju aktu ta akt razveljavi.

Člen 50

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Svetovalni odbor za javno naročanje, ustanovljen s Sklepom Sveta 71/306/EGS⁽¹⁾. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

⁽¹⁾ Sklep Sveta 71/306/EGS z dne 26. julija 1971 o ustanovitvi Svetovalnega odbora za javna naročila gradenj (UL L 185, 16.8.1971, str. 15).

2. Pri sklicevanju na ta člen se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 51

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za usklajitev s to direktivo, do 18. aprila 2016. Komisiji nemudoma sporočijo besedilo navedenih predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 52

Prehodne določbe

Sklicevanja na točki (a) in (b) člena 1(3) Direktive 2004/17/ES in člen 1(3) in (4) ter naslov III Direktive 2004/18/ES se štejejo kot sklicevanja na to direktivo.

Člen 53

Spremljanje in poročanje

Komisija oceni ekonomske učinke uporabe mejnih vrednosti iz člena 8 na notranji trg, zlasti glede dejavnikov, kot so čezmejno podeljevanje pogodb in transakcijski stroški, ter o njih poroča Evropskemu parlamentu in Svetu do 18. aprila 2019. V okviru pogajanj na podlagi Sporazuma GPA se preuči ustreznost ravni mejnih vrednosti, pri čemer se upošteva vpliv inflacije in transakcijskih stroškov. Kjer je to mogoče in ustrezno, Komisija presodi, ali bo v naslednjem krogu pogajanj predlagala zvišanje mejnih vrednosti, ki se uporabljajo v skladu s Sporazumom GPA.

Pri spremembi mejnih vrednosti, ki se uporabljajo v skladu s Sporazumom GPA, poročilu po potrebi sledi zakonodajni predlog o spremembi mejnih vrednosti iz te direktive.

Komisija oceni tudi ekonomske učinke izključitev iz člena 12 na notranji trg, pri čemer upošteva posebne strukture v vodnem sektorju, ter o tem poroča Evropskemu parlamentu in Svetu do 18. aprila 2019.

Komisija na podlagi informacij, ki jih v skladu s členom 45(3) zagotovijo države članice, preveri delovanje te direktive ter poroča Evropskemu parlamentu in Svetu do 18. aprila 2021, nato pa vsakih pet let.

Komisija objavi rezultate pregledov, opravljenih v skladu s četrtem odstavkom.

Člen 54

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta direktiva se ne uporablja za podeljevanje koncesij, ponujenih ali podeljenih pred 17. aprilom 2014.

Člen 55

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourg, 26. februarja 2014

Za Evropski parlament
Predsednik
M. SCHULZ

Za Svet
Predsednik
D. KOURKOULAS

PRILOGA I

SEZNAM DEJAVNOSTI IZ TOČKE (7) ČLENA 5 ⁽¹⁾

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Koda CPV
PODROČJE F			GRADBENIŠTVO		
Oddelek	Skupina	Razred	Predmet	Opombe	
45			Gradbeništvo	Ta oddelek zajema: — gradnjo novih stavb in drugo novogradnjo, obnovo in splošna popravila.	45000000
	45,1		Pripravljalna dela na gradbiščih		45100000
		45,11	Rušenje objektov in zemeljska dela	Ta razred zajema: — rušenje stavb in drugih objektov, — čiščenje gradbišča, — odstranjevanje zemlje: izkopavanje, odlaganje, poravnavanje in izravnavanje gradbišča, kopanje jarkov, odstranjevanje skal, razstreljevanje itd., — pripravo gradbišča za miniranje, — odstranjevanje odvečnega materiala ter druge izboljšave in priprave krovnine in gradbišča. Ta razred zajema tudi: — izsuševanje gradbišča, — izsuševanje kmetijskih in gozdnih površin.	45110000
		45,12	Raziskovalno vrtanje in sondiranje	Ta razred zajema: — raziskovalno vrtanje, raziskovalno sondiranje in jedrovanje za gradbene, geofizične ali podobne namene. Ta razred ne zajema: — vrtanja za nafto ali za plin, glej 11.20, — vrtanja vodnjakov, glej 45.25, — vrtanja in kopanja jaškov, glej 45.25, — iskanja nafte in plina, geofizičnih, geoloških ter seizmičnih meritev, glej 74.20.	45120000
	45,2		Gradnja objektov in delov objektov; splošna gradbena dela		45200000

⁽¹⁾ V primeru različnih razlag nomenklatur CPV in NACE se uporablja nomenklatura CPV.

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Koda CPV
PODROČJE F			GRADBENIŠTVO		
Oddelek	Skupina	Razred	Predmet	Opombe	
		45,21	Splošna gradbena dela na stavbah in gradbenih inženirskih objektih	Ta razred zajema: — gradnjo vseh vrst stavb nizke gradnje, — mostove, vključno z dvignjenimi avtocestami, viadukti, predori in podvozi, — cevovode na dolge razdalje, komunikacijske in električne vode, — mestne cevovode, mestne komunikacijske in električne vode, — pomožne mestne gradnje, — sestavljanje in postavljanje montažnih konstrukcij na gradbišču. Ta razred ne zajema: — storitvenih dejavnosti, povezanih s črpanjem nafte in plina, glej 11.20, — postavljanja pripravljenih montažnih konstrukcij iz materialov, ki jih proizvaja izvajalec sam, razen betona, glej oddelke 20, 26 in 28, — gradbenih del, razen stavb, v zvezi s stadioni, plavalnimi bazeni, telovadnicami, teniški igrišči, igrišči za golf in drugimi športnimi objekti, glej 45.23, — inštalacijskih del, glej 45.3, — zaključnih gradbenih del, glej 45.4, — arhitekturnih dejavnosti in dejavnosti nizke gradnje, glej 74.20, — upravljanja gradbenih projektov, glej 74.20.	45210000 razen: – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45,22	Postavljanje ostrešij in krovska dela	Ta razred zajema: — postavljanje streh, — postavljanje strešnih kritin, — impregniranje proti vlagi.	45261000
		45,23	Gradnja avtocest, cest, letališč in športnih objektov	Ta razred zajema: — gradnjo avtocest, ulic, cest ter drugih avtomobilskih cest in pešpoti, — gradnjo železnic, — gradnjo letaliških stez, — gradbena dela, razen stavb, v zvezi s stadioni, plavalnimi bazeni, telovadnicami, teniški igrišči, igrišči za golf in drugimi športnimi objekti,	45212212 in DA03 45230000 razen: – 45231000 – 45232000 – 45234115

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Koda CPV
PODROČJE F			GRADBENIŠTVO		
Oddelek	Skupina	Razred	Predmet	Opombe	
				— barvanje oznak na cestnih površinah in parkiriščih. Ta razred ne zajema: — pripravljalnega odstranjevanja zemlje, glej 45.11.	
		45,24	Gradnja vodnih objektov	Ta razred zajema: — gradnjo: — vodnih poti, pristanišč in rečnih gradenj, turističnih pristanišč (marin), zapornic itd., — nasipov in jezov, — poglobljanje dna, — podvodno delo.	45240000
		45,25	Druga gradbena dela, ki vključujejo dela specialnih strok	Ta razred zajema: — gradbene dejavnosti, specializirane za en vidik, skupen različnim vrstam struktur, za katere je potrebno posebno znanje ali oprema, — gradnjo temeljev, vključno z zabijanjem pilotov, — vrtanje in gradnjo vodnjakov, vrtanje in kopanje jaškov, — postavitev jeklenih elementov, ki jih ne proizvaja izvajalec sam, — ukrivljanje jekla, — zidanje in tlakovanje, — postavljanje in podiranje zidarskih ter delovnih odrov, vključno z dajanjem zidarskih in delovnih odrov v najem, — gradnjo dimnikov in industrijskih peči. Ta razred ne zajema: — dajanja zidarskih odrov v najem brez postavljanja in podiranja, glej 71.32.	45250000 45262000
	45,3		Inštalacijska dela		45300000
		45,31	Električne inštalacije	Ta razred zajema: montažo v stavbe ali druge projekte gradnje: — električnih napeljav, — telekomunikacijskih sistemov, — sistemov električnega ogrevanja, — radijskih in televizijskih hišnih anten,	45213316 45310000 razen: – 45316000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Koda CPV
PODROČJE F			GRADBENIŠTVO		
Oddelek	Skupina	Razred	Predmet	Opombe	
				— požarnih alarmov, — protivlomnih alarmnih sistemov, — dvigal in tekočih stopnic, — strelovodov itd.	
		45,32	Izolacijska dela	Ta razred zajema: — vgradnjo toplotne in zvočne izolacije ali izolacije proti tresljajem v stavbe ali druge projekte gradnje. Ta razred ne zajema: — impregniranja proti vlagi, glej 45.22.	45320000
		45,33	Vodovodne in plinske inštalacije	Ta razred zajema: — montažo v stavbe ali druge projekte gradnje; — vodovodne in sanitarne opreme, — plinske napeljave, — opreme in cevi za ogrevanje, prezračevanje, hlajenje ali klimatizacijo, — protipožarnih škropilnih sistemov. Ta razred ne zajema: — inštalacij za sisteme električnega ogrevanja, glej 45.31.	45330000
		45,34	Druge inštalacije pri gradnjah	Ta razred zajema: — vgradnjo sistemov osvetlitve in signalizacije za ceste, železnice, letališča ter pristanišča, — montažo napeljave in opreme, ki ni navedena drugje, v stavbe ali druge projekte gradnje.	45234115 45316000 45340000
	45,4		Zaključna gradbena dela		45400000
		45,41	Fasaderska in štukaterska dela	Ta razred zajema: — nanašanje mavca ali štuk, vključno s povezanimi materiali za struženje, na notranje ali zunanje stene stavbe ali drugih projektov gradnje.	45410000
		45,42	Stavbno mizarstvo	Ta razred zajema: — vgradnjo vrat, oken, okvirjev za vrata in okna, opremljenih kuhinj, stopnic, opreme za trgovine in podobnih predmetov, ki jih ni proizvedel izvajalec sam in ki so iz lesa ali drugih materialov,	45420000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Koda CPV
PODROČJE F			GRADBENIŠTVO		
Oddelek	Skupina	Razred	Predmet	Opombe	
				— notranja zaključna dela, kot so dela na stropu, lesenih stenskih oblogah, premičnih pregradah itd. Ta razred ne zajema: — polaganja parketa in drugih lesenih talnih oblog, glej 45.43.	
		45,43	Oblaganje tal in sten	Ta razred zajema: — polaganje, obešanje ali vgraditev v stavbe ali druge projekte gradnje: — keramičnih, betonskih stenskih in talnih ploščic ali ploščic iz rezanega kamna, — parketa in drugih lesenih talnih oblog, preprog in linolejev, — vključno s plastičnimi ali iz gume, — teraco, marmornih, granitnih ali skrilastih talnih ali stenskih oblog, — stenskih tapet.	45430000
		45,44	Pleskarska in steklarska dela	Ta razred zajema: — barvanje notranjosti in zunanosti stavb, — barvanje objektov nizke in visoke gradnje, — vgraditev stekla, ogledal itd. Ta razred ne zajema: — vgraditve oken, glej 45.42.	45440000
		45,45	Druga zaključna gradbena dela	Ta razred zajema: — gradnjo zasebnih plavalnih bazenov, — čiščenje s paro, peskanje in podobne dejavnosti na zunanosti stavb, — druga zaključna gradbena dela, ki drugje niso navedena. Ta razred ne zajema: — čiščenja notranjosti stavb in drugih objektov, glej 74.70.	45212212 in DA04 45450000
	45,5		Dajanje strojev in naprav za gradnjo in rušenje v najem, skupaj z upravljavci strojev		45500000

NACE Rev. 1 (1)					Koda CPV
PODROČJE F			GRADBENIŠTVO		
Oddelek	Skupina	Razred	Predmet	Opombe	
		45,50	Dajanje strojev in naprav za gradnjo in rušenje v najem, skupaj z upravljavci strojev	Ta razred ne zajema: — dajanja strojev in naprav za gradnjo in rušenje v najem, brez upravljavcev strojev, glej 71.32.	45500000

(¹) Uredba Sveta (EGS) št. 3037/90 z dne 9. oktobra 1990 o statistični klasifikaciji gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti (UL L 293, 24.10.1990, str. 1).

PRILOGA II

DEJAVNOSTI, KI JIH IZVAJAJO NAROČNIKI IZ ČLENA 7

Določbe te direktive, ki urejajo koncesije, ki jih podelijo naročniki, se uporabljajo za naslednje dejavnosti:

1. Kar zadeva plin in toploto:

(a) zagotavljanje ali upravljanje fiksnih omrežij, ki so namenjena zagotavljanju javnih storitev v zvezi s proizvodnjo, transportom ali distribucijo plina ali toplote;

(b) dobavo plina ali toplote takšnim fiksnim omrežjem.

Če fiksnim omrežjem, ki zagotavljajo javno storitev, plin ali toploto dobavijo naročniki iz točk (b) in (c) člena 7(1), se to ne šteje za dejavnost v smislu odstavka 1, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(i) proizvodnja plina ali toplote s strani tega naročnika je neizogibna posledica opravljanja dejavnosti, ki ni navedena v tem odstavku ali v odstavkih 2 in 3 te priloge;

(ii) dobava javnemu omrežju je namenjena le gospodarski izrabi takšne proizvodnje in ne znaša več kot 20 % prometa tega naročnika glede na povprečje prejšnjih treh let, vključno s tekočim letom.

V tej direktivi „dobava“ vključuje generiranje/proizvodnjo, veleprodajo in maloprodajo plina. Vendar proizvodnja plina v obliki črpanja spada v področje uporabe odstavka 4 te priloge.

2. Kar zadeva električno energijo:

(a) zagotavljanje ali upravljanje fiksnih omrežij, ki so namenjena zagotavljanju javnih storitev v zvezi s proizvodnjo, transportom ali distribucijo električne energije;

(b) dobavo električne energije takšnim fiksnim omrežjem.

Za namene te direktive dobava električne energije vključuje generiranje/proizvodnjo, veleprodajo in maloprodajo električne energije.

Če fiksnim omrežjem, ki zagotavljajo javno storitev, električno energijo dobavljajo naročniki iz točk (b) in (c) člena 7(1), se to ne šteje za dejavnost iz odstavka 1, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) zadevni naročnik proizvaja električno energijo zato, ker je njena poraba potrebna za opravljanje dejavnosti, ki niso navedene v tem odstavku ali odstavkih 1 in 3 te priloge;

(b) dobava javnemu omrežju je odvisna le od lastne porabe naročnika in ne presega 30 % njegove celotne proizvedene električne energije glede na povprečje prejšnjih treh let, vključno s tekočim letom.

3. Dejavnosti v zvezi z zagotavljanjem ali upravljanjem omrežij, ki zagotavljajo javne storitve na področju prevoza z železnico, avtomatiziranimi sistemi, tramvajem, trolejbusom, avtobusom ali žičnico.

Pri prevoznih storitvah se šteje, da omrežje obstaja, kadar se storitev opravlja v skladu s pogoji delovanja, ki jih predpiše pristojni organ države članice, na primer pogoji v zvezi z zagotovljenimi prometnimi povezavami, zmogljivost, ki bo na voljo, ali pogostost storitve.

4. Dejavnosti v zvezi z izkoriščanjem geografskega območja za namen zagotavljanja letališke infrastrukture, infrastrukture v obmorskih pristaniščih ali pristaniščih na celinskih vodah ali infrastrukture v drugih terminalih prevoznikom po zraku, morju ali celinskih plovnih poteh.

5. Dejavnosti v zvezi z zagotavljanjem:

- (a) poštних storitev,
- (b) drugih storitev kot poštних, pod pogojem, da take storitve opravlja naročnik, ki opravlja tudi poštne storitve v smislu točke (ii) drugega pododstavka tega odstavka, in da pogoji iz člena 34(1) Direktive 2014/25/EU niso izpolnjeni za storitve iz točke (ii) drugega pododstavka.

V tej direktivi in brez poseganja v Direktivo 97/67/ES:

- (i) „poštna pošiljka“ pomeni naslovljeno pošiljko v končni obliki, v kateri se prevaža, ne glede na njeno težo. Poleg pisemskih pošilk take pošiljke zajemajo na primer tudi knjige, kataloge, časopise, periodični tisk in poštne pakete, ki vsebujejo blago komercialne vrednosti ali brez take vrednosti, ne glede na njihovo težo;
- (ii) „poštne storitve“ pomeni storitve sprejema poštних pošilk, njihovega sortiranja, usmerjanja in dostave. To vključuje storitve, ki spadajo v okvir univerzalne storitve v smislu Direktive 97/67/ES, ter storitve, ki v ta okvir ne spadajo;
- (iii) „druge storitve kot poštne“ pomeni storitve na naslednjih področjih:
 - storitve obdelave pošte (storitve pred pošiljanjem in po njem, vključno s „storitvami vložišča“),
 - storitve v zvezi s poštnimi pošilkami, ki niso navedene pod točko (a), kot je nenaslovljena direktna pošta;

6. Dejavnosti v zvezi z izkoriščanjem geografskega območja za namene:

- (a) črpanja nafte ali plina;
 - (b) iskanja ali izkopavanja premoga ali drugih trdnih goriv.
-

PRILOGA III

SEZNAM PRAVNIH AKTOV UNIJE IZ TOČKE (b) ČLENA 7(2)

Pravice, ki so bile odobrene po postopku, v katerem je bilo zagotovljeno ustrezno obveščanje javnosti, in katerih odobritev je temeljila na objektivnih merilih, ne pomenijo „posebnih ali izključnih pravic“ v smislu te direktive. V nadaljevanju so navedeni postopki, ki zagotavljajo ustrezno predhodno transparentnost, za izdajo dovoljenj na podlagi drugih zakonodajnih aktov Unije, ki ne pomenijo „posebnih ali izključnih pravic“ v smislu te direktive:

- (a) izdaja dovoljenj za obratovanje objektov za zemeljski plin v skladu s postopki, določenimi v členu 4 Direktive 2009/73/ES;
- (b) odobritev ali povabilo k oddaji ponudb za gradnjo novih naprav za proizvodnjo električne energije v skladu z Direktivo 2009/72/ES;
- (c) izdaja dovoljenja v skladu s postopki, določenimi v členu 9 Direktive 97/67/ES, v zvezi s poštnimi storitvami, ki niso ali ne smejo biti pridržane;
- (d) postopek za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti, ki vključuje izkoriščanje ogljikovodikov, v skladu z Direktivo 94/22/ES;
- (e) pogodbe o izvajanju javne službe v smislu Uredbe (ES) št. 1370/2007 za zagotavljanje javnih storitev avtobusnega, tramvajskega, železniškega ali podzemnega potniškega prometa, ki so bile sklenjene na podlagi konkurenčnega razpisnega postopka v skladu s členom 5(3), pod pogojem, da je njihovo trajanje v skladu s členom 4(3) ali (4) navedene uredbe.

PRILOGA IV

STORITVE IZ ČLENA 19

Opis	Koda CPV
79611000-0; 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79622000-0 [Storitve zagotavljanja osebja za pomoč v gospodinjstvu]; 79624000-4 [Storitve zagotavljanja osebja za bolniško nego] in 79625000-1 [Storitve zagotavljanja medicinskega osebja] od 85000000-9 do 85323000-9; 85143000-3, 98133100-5, 98133000-4 ter 98200000-5 in 98500000-8 [Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem] in 98513000-2 do 98514000-9 [Storitve posredovanja delovne sile za gospodinjstva, Storitve posredovanja osebja za gospodinjstva, Storitve posredovanja pisarniškega osebja za gospodinjstva, Posredovanje delavcev za določen čas za gospodinjstva, Storitve pomoči na domu in Gospodinjske storitve]	Zdravstvene, socialne in sorodne storitve
85321000-5 in 85322000-2, 75000000-6 [Storitve uprave, obrambe in socialnega zavarovanja], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 Storitve izobraževanja in usposabljanja do 80660000-8; od 92000000-1 do 92342200-2; od 92360000-2 do 92700000-8; 79950000-8 [Storitve organiziranja razstav, sejmov in kongresov], 79951000-5 [Storitve organiziranja seminarjev], 79952000-2 [Storitve, povezane z dogodki], 79952100-3 [Storitve organiziranja kulturnih dogodkov], 79953000-9 [Storitve organiziranja festivalov], 79954000-6 [Storitve organiziranja zabav], 79955000-3 [Storitve organiziranja modnih revij], 79956000-0 [Storitve organiziranja sejmov in razstav]	Storitve na področju uprave, socialne, izobraževanja, zdravstva in kulture
75300000-9	Storitve v okviru obveznega socialnega zavarovanja ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Storitve v okviru dajatev
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 in 98130000-3	Druge javne, skupne in osebne storitve, vključno s storitvami sindikatov, političnih organizacij, mladinskih združenj in drugih organizacij s članstvom
98131000-0	Storitve verskih organizacij
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 Storitve priprave in dostave hrane za zasebna gospodinjstva, 55521100-9 Storitve redne dostave hrane na dom, 55521200-0 Storitve dostave obrokov]; 55520000-1 Storitve priprave in dostave hrane, 55522000-5 Storitve priprave in dostave hrane za prevozna podjetja, 55523000-2 Storitve priprave in dostave hrane za druga podjetja ali ustanove, 55524000-9 Storitve priprave in dostave hrane za šole; 55510000-8 Storitve menz, 55511000-5 Storitve menz in drugih samopostrežnih restavracij zaprtega tipa, 55512000-2 Storitve upravljanja menz, 55523100-3 Storitve dobave šolskih obrokov	Storitve hotelov in restavracij
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5	Pravne storitve, če niso izključene v skladu s členom 10(8)(d)

Opis	Koda CPV
75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3	Druge upravne storitve in storitve za javno upravo
75200000-8 do 75231000-4	Storitve za družbeno skupnost
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Storitve, povezane z zapori, storitve na področju javne varnosti in storitve reševalnih služb, če niso izključene v skladu s točko (g) člena 10(8)
79700000-1 do 79721000-4 [Preiskovalne in varovalne storitve, Varovalne storitve, Storitve nadziranja alarmnih naprav, Storitve varovanja z varnostniki, Storitve nadziranja, Storitve, povezane s sistemi iskanja, Storitve iskanja beguncev, Storitve patrolnih služb, Storitve izdaje identifikacijskih priponek, Preiskovalne storitve in Storitve detektivskih agencij]	Preiskovalne in varovalne storitve
79722000-1 [Grafološke storitve], 79723000-8 [Storitve analize odpadkov]	
64000000-6 [Poštne in telekomunikacijske storitve], 64100000-7 [Poštne in kurirske storitve], 64110000-0 [Poštne storitve], 64111000-7 [Poštne storitve, povezane s časopisi in periodičnim tiskom], 64112000-4 [Poštne storitve, povezane s pismi], 64113000-1 [Poštne storitve, povezane s paketi], 64114000-8 [Storitve na poštah okencih], 64115000-5 [Dajanje poštne nabiralnikov v najem], 64116000-2 [Storitve, povezane s pošto ležimi pošilkami], 64122000-7 [Interne pisarniške poštne in kurirske storitve]	Poštne storitve
50116510-9 [Storitve protektiranja gum], 71550000-8 [Kovaške storitve]	Razne storitve
98900000-2 [Storitve ekstrateritorialnih organizacij in ustanov] in 98910000-5 [Storitve mednarodnih organizacij in ustanov]	Mednarodne storitve

(¹) Te storitve niso zajete v sedanjih direktivi, če so organizirane kot negospodarske storitve splošnega pomena. Države članice lahko opravljajo obvezne storitve na področju socialne ali drugih storitev organizirajo kot opravljajo negospodarskih storitev splošnega pomena. Te storitve niso zajete v sedanjih direktivi, če so organizirane kot negospodarske storitve splošnega pomena. Države članice lahko opravljajo obvezne storitve na področju socialne ali drugih storitev organizirajo kot opravljajo storitev splošnega pomena ali kot opravljajo negospodarskih storitev splošnega pomena.

PRILOGA V

INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O KONCESIJAH IZ ČLENA 31

1. Ime, identifikacijska številka (kadar je določena z nacionalno zakonodajo), naslov, vključno s kodo NUTS, telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov javnega naročnika ali naročnika ter po potrebi druge službe, pri kateri je mogoče dobiti dodatne informacije.
2. Vrsta javnega naročnika ali naročnika in glavna dejavnost.
3. Če morajo vloge vsebovati ponudbe, elektronski ali spletni naslov, na katerem bo koncesijska dokumentacija brezplačno, neomejeno, v celoti in neposredno na voljo. Če v primerih iz drugega pododstavka člena 34(2) koncesijska dokumentacija ni brezplačno, neomejeno, v celoti in neposredno na voljo, navedba o načinu dostopa do dokumentacije o naročilu.
4. Opis koncesije: vrsta in obseg del, vrsta in obseg storitev, razvrstitev po obsegu ali okvirna vrednost in, če je to mogoče, trajanje pogodbe. Kadar je koncesija razdeljena na sklope, se te informacije navedejo za vsak sklop. Po potrebi opis morebitnih opcij.
5. Kode CPV. Kadar je koncesija razdeljena na sklope, se te informacije navedejo za vsak sklop.
6. Koda NUTS za glavno lokacijo gradnje v primeru koncesij za gradnje ali koda NUTS za glavni kraj izvedbe v primeru koncesij za storitve; če je koncesija razdeljena na sklope, se te informacije navedejo za vsak sklop.
7. Pogoji za sodelovanje, kar vključuje:
 - (a) po potrebi navedbo, ali je koncesija omejena na invalidska podjetja oziroma izvedbo v okviru programov zaščitnega zaposlovanja;
 - (b) po potrebi navedbo, ali je izvedba storitve po zakonu ali drugem predpisu pridržana za določeno stroko; napotilo na ustrezeni zakon ali drug predpis;
 - (c) po potrebi seznam in kratek opis izbirnih meril; najnižja(-e) raven(-ni) standardov, ki se lahko zahteva(-jo); navedba potrebnih informacij (lastne izjave, dokumentacija).
8. Rok za predložitev vlog ali prejem ponudb.
9. Merila, na podlagi katerih bo podeljena koncesija, če niso navedena v drugi koncesijski dokumentaciji.
10. Datum pošiljanja obvestila.
11. Ime in naslov organa, pristojnega za pritožbe, in, kjer je ustrezno, za postopke mediacije. Natančne informacije glede roka za vložitev pritožbe ali po potrebi ime, naslov, telefonska številka, številka faksa in elektronski naslov službe, pri kateri je mogoče pridobiti te informacije.
12. Po potrebi posebni pogoji, ki veljajo za izvajanje koncesije.
13. Naslov, na katerega je treba poslati vloge ali ponudbe.
14. Po potrebi navedba zahtev in pogojev, povezanih z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev.
15. Informacije, ali se koncesija nanaša na projekt in/ali program, financiran s sredstvi Unije.
16. Za koncesije za gradnje navedba, ali ja koncesija zajeta s Sporazumom GPA.

PRILOGA VI

**INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V PREDHODNIH INFORMATIVNIH OBVESTILIH O KONCESIJAH
ZA SOCIALNE IN DRUGE POSEBNE STORITVE, KAKOR JE DOLOČENO V ČLENU 31(3)**

1. Ime, identifikacijska številka (kadar je določena z nacionalno zakonodajo), naslov, vključno s kodo NUTS, telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov javnega naročnika ali naročnika ter po potrebi druge službe, pri kateri je mogoče pridobiti dodatne informacije.
 2. Po potrebi elektronski ali spletni naslov, kjer bodo na voljo specifikacije in dodatni dokumenti.
 3. Vrsta javnega naročnika ali naročnika in glavna dejavnost.
 4. Kode CPV; če je pogodba razdeljena na več sklopov, se te informacije navedejo za vsak sklop posebej.
 5. Koda NUTS za glavni kraj dobave ali izvedbe koncesij za storitve.
 6. Opis storitev, okvirna razvrstitev po obsegu ali vrednost.
 7. Pogoji za sodelovanje.
 8. Če je primerno, rok(-i) za vzpostavitev stika z javnim naročnikom ali naročnikom glede sodelovanja.
 9. Če je primerno, kratek opis glavnih značilnosti postopka podelitve, ki bo uporabljen.
 10. Druge ustrezne informacije.
-

PRILOGA VII

INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O PODELITVI KONCESIJE IZ ČLENA 32

1. Ime, identifikacijska številka (kadar je določena z nacionalno zakonodajo), naslov, vključno s kodo NUTS, ter po potrebi telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov javnega naročnika ali naročnika ter po potrebi druge službe, pri kateri je mogoče pridobiti dodatne informacije.
 2. Vrsta javnega naročnika ali naročnika in glavna dejavnost.
 3. Kode CPV.
 4. Koda NUTS za glavno lokacijo gradnje v primeru koncesij za gradnje ali koda NUTS za glavni kraj izvedbe v primeru koncesij za storitve.
 5. Opis koncesije: vrsta in obseg del, vrsta in obseg storitev, trajanje pogodbe. Kadar je koncesija razdeljena na sklope, se te informacije navedejo za vsak sklop. Po potrebi opis morebitnih opcij.
 6. Opis uporabljenega postopka podelitve ter, v primeru podelitve brez predhodne objave, utemeljitev.
 7. Merila iz člena 41, ki so bila uporabljena za podelitev koncesije ali koncesij.
 8. Datum odločitve ali odločitev o podelitvi koncesije.
 9. Število prejetih ponudb za posamezno podelitev koncesije, vključno s:
 - (a) številom prejetih ponudb gospodarskih subjektov, ki so MSP;
 - (b) številom prejetih ponudb iz tujine;
 - (c) številom elektronsko prejetih ponudb.
 10. Za posamezno podelitev ime, naslov, vključno s kodo NUTS, ter po potrebi telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov uspešnega(-ih) ponudnika(-ov), vključno z:
 - (a) informacijo, ali je izbrani ponudnik MSP;
 - (b) informacijo, ali je bila koncesija podeljena konzorciju.
 11. Vrednost in glavni finančni pogoji podelitve koncesije, vključno z:
 - (a) morebitnimi pristojbinami, cenami in globami;
 - (b) morebitnimi nagradami in plačili;
 - (c) vsemi drugimi podatki, pomembnimi za vrednost koncesije, kot je določeno v členu 8(3).
 12. Informacije, ali se koncesija nanaša na projekt in/ali program, financiran s sredstvi Unije.
 13. Ime in naslov organa, pristojnega za pritožbe, in, kjer je ustrezno, za postopke mediacije. Natančne informacije glede roka za vložitev pritožbe ali po potrebi ime, naslov, telefonska številka, številka faksa in elektronski naslov službe, pri kateri je mogoče pridobiti te informacije.
 14. Datum(-i) in navedba(-e) prejšnjih objav v *Uradnem listu Evropske unije*, ki so pomembni za koncesijo(-e) iz zadevnega obvestila.
 15. Datum pošiljanja obvestila.
 16. Metoda, uporabljena za izračun ocenjene vrednosti koncesije, če ni določena v drugi koncesijski dokumentaciji v skladu s členom 8.
 17. Druge ustrezne informacije.
-

PRILOGA VIII

INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O PODELITVI KONCESIJ ZA SOCIALNE IN DRUGE POSEBNE STORITVE, KAKOR JE DOLOČENO V ČLENU 32

1. Ime, identifikacijska številka (kadar je določena z nacionalno zakonodajo), naslov, vključno s kodo NUTS, ter po potrebi telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov javnega naročnika ali naročnika ter po potrebi druge službe, pri kateri je mogoče pridobiti dodatne informacije.
 2. Vrsta javnega naročnika ali naročnika in glavna dejavnost.
 3. Kode CPV; če je pogodba razdeljena na več sklopov, se te informacije navedejo za vsak sklop posebej.
 4. Kratek povzetek predmeta koncesije.
 5. Število prejetih ponudb.
 6. Vrednost izbrane ponudbe, vključno s pristojbinami in cenami.
 7. Ime in naslov, vključno s kodo NUTS, telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov izbranega gospodarskega subjekta oziroma izbranih gospodarskih subjektov.
 8. Druge ustrezne informacije.
-

*PRILOGA IX***ZNAČILNOSTI OBJAVE****1. Objava obvestil**

Obvestila iz členov 31 in 32 javni naročniki ali naročniki pošljejo Uradu za publikacije Evropske unije in se objavijo v skladu z naslednjimi pravili:

Obvestila iz členov 31 in 32 objavi Urad za publikacije Evropske unije.

Urad za publikacije Evropske unije izda javnemu naročniku ali naročniku potrdilo iz člena 33(2).

2. Oblika in postopki za elektronsko pošiljanje obvestil

Oblika in postopek elektronskega pošiljanja obvestil, kot ju je določila Komisija, sta na voljo na spletnem naslovu <http://simap.europa.eu>

PRILOGA X

SEZNAM MEDNARODNIH SOCIALNIH IN OKOLJSKIH KONVENCIJ IZ ČLENA 30(3)

Konvencija MOD št. 87 o sindikalni svobodi in varstvu sindikalnih pravic,

Konvencija MOD št. 98 o uporabi načel o pravicah organiziranja in kolektivnega dogovarjanja,

Konvencija MOD št. 29 o prisilnem ali obveznem delu,

Konvencija MOD št. 105 o odpravi prisilnega dela,

Konvencija MOD št. 138 o minimalni starosti za sklenitev delovnega razmerja,

Konvencija MOD št. 111 o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicih,

Konvencija MOD št. 100 o enakem nagrajevanju,

Konvencija MOD št. 182 o prepovedi najhujših oblik dela otrok,

Dunajska konvencija o varstvu ozonskega plašča in Montrealski protokol o substancah, ki škodljivo delujejo na ozonski plašč,

Baselska konvencija o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov preko meja in njihovega odstranjevanja (Baselska konvencija),

Stockholmska konvencija o obstojnih organskih onesnaževalih,

Konvencija o postopku soglasja po predhodnem obveščanju za določene nevarne kemikalije in pesticide v mednarodni trgovini (UNEP/FAO) (Konvencija PIC) in njeni trije regionalni protokoli.

PRILOGA XI

INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA NAVESTI V OBVESTILIH O SPREMEMBAH KONCESIJE MED NJENO VELJAVNOSTJO V SKLADU S ČLENOM 43

1. Ime, identifikacijska številka (kadar je določena z nacionalno zakonodajo), naslov, vključno s kodo NUTS, telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov javnega naročnika ali naročnika ter po potrebi druge službe, pri kateri je mogoče dobiti dodatne informacije.
 2. Kode CPV.
 3. Koda NUTS za glavno lokacijo gradnje v primeru koncesij za gradnje ali koda NUTS za glavni kraj izvedbe v primeru koncesij za storitve.
 4. Opis koncesije pred spremembo in po njej: vrsta in obseg del, vrsta in obseg storitev.
 5. Če je ustrezno, sprememba vrednosti koncesije, vključno s povišanjem cen ali pristojbin zaradi spremembe.
 6. Opis okoliščin, zaradi katerih je bila potrebna sprememba.
 7. Datum odločitve o podelitvi koncesije.
 8. Po potrebi ime, naslov, vključno s kodo NUTS, telefonska številka, številka faksa, elektronski in spletni naslov novega gospodarskega subjekta ali subjektov.
 9. Informacije, ali se koncesija nanaša na projekt in/ali program, financiran s sredstvi Unije.
 10. Ime in naslov organa, pristojnega za pritožbe, in, kjer je ustrezno, za postopke mediacije. Natančne informacije glede roka za vložitev pritožbe ali po potrebi ime, naslov, telefonska številka, številka faksa in elektronski naslov službe, pri kateri je mogoče pridobiti te informacije.
 11. Datum(-i) in navedba(-e) prejšnjih objav v *Uradnem listu Evropske unije*, ki so pomembni za pogodbo(-e) iz zadevnega obvestila.
 12. Datum pošiljanja obvestila.
 13. Druge ustrezne informacije.
-